

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA MĚSTA BRNA

THE ZOOLOGICAL GARDEN OF THE BRNO TOWN

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011 / THE ANNUAL REPORT 2011

OBSAH / SUMMARY

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	2
<i>The Opening Address of the Brno Zoo's Director</i>	
VEDENÍ ZOOLOGICKÉ ZAHRADY MĚSTA BRNA	4
<i>Management of the Brno Zoo</i>	
CHOVATELSKÝ ÚSEK	5
<i>Animal Breeding Department</i>	
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – bezobratlí	35
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – paryby, ryby	37
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – obojživelníci	41
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – plazi	42
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – ptáci	43
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2011 – savci	46
VETERINÁRNÍ PÉČE	50
<i>Veterinary Care</i>	
OBCHODNÍ ÚSEK	55
<i>Commercial Department</i>	
EKONOMICKÝ ÚSEK	57
<i>Economical Department</i>	
TECHNICKÝ ÚSEK	60
<i>Technical Department</i>	
ZAHRANIČNÍ KONTAKTY	63
<i>Foreign Contacts</i>	
PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK	67
<i>Promotional and Educational Department</i>	
SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST	82
<i>Programmes for our Visitors</i>	
SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ	92
<i>List of Adoptive Parents and Sponsors</i>	

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO /

THE OPENING ADDRESS OF THE BRNO ZOO'S DIRECTOR

Ředitel Zoo Brno/ Brno Zoo's Director
MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Vážení a milí přátelé a příznivci Zoologické zahrady města Brna!

Při ohlédnutí za uplynulým rokem 2011 především musím s radostí konstatovat, že uspěly všechny tři projekty dalšího rozvoje zoologické zahrady, které město Brno, jako náš zřizovatel, vyslalo do soutěže o získání dotace z Evropské unie. Již začátkem roku 2012 mohou tedy začít práce na stavbě expozice klokanů skalních, voliéry orlů bělohavých a africké vesnice. Na uskutečnění tohoto záměru, jehož dokončení lze očekávat ve dvou následujících letech, město vynaloží téměř 68 milionů korun, avšak ve formě evropských dotací se mu vrátí přibližně tři čtvrtiny částky, tedy zhruba 51 milionů korun.

Připravované nové chovatelské zařízení pro klokany skalní je situováno do míst poblíž pavilonu exotických ptáků a bude jím procházet závěrečná část hlavní komunikace, začínající poblíž res-

taurace U Tygra. Voliéra orlů bělohavých zabere dosud volný prostor mezi indiánským srubem a expozicí rysů kanadských a doplní ji menší expozice ursonů a skunků pruhovaných. Tento soubor se stane dalším článkem komplexu Beringie, který představuje zvířenu z širší oblasti kolem Beringovy úžiny. Osm chýší africké vesnice Sambura vyroste na vyhlídce u výběhu Safari. Život ve vsi přiblíží ohrádky pro domácí zvířectvo kolem chýší a africkou přírodu napodobí jezero s hnízdišti plameňáků růžových a s ostrovem pro lemury kata.

Náš záměr oddělit od sebe chovy velkých koček, jejichž expozice donedávna spolu těsně sousedily, se v roce 2011 podařilo uskutečnit. Adaptací staršího objektu ubikací, umístěného poblíž správní budovy, a přístavbou nového výběhu vznikla nová samostatná expozice levhartů cejlonských. Všechny prostory Tygřích skal mohou nyní sloužit jen tygrům sumaterským.

Nová část expozičního souboru Beringie, postavená s pomocí evropských dotací a zpřístupněná veřejnosti koncem roku 2010, se stala jednou z nejpřitažlivějších částí zoo. Kamčatské chalupy, gejzíry a bahenní sopky navozují autentickou atmosféru exotického vulkanického poloostrova, největší atrakcí je však pohled na mohutné šelmy. Zpočátku se sice oba kamčatští medvědi zdržovali jen v ubikaci a jejím okolí, protože byli ze své domovské zoo zvyklí na menší životní prostor, ale jejich nedůvěra nakonec zmizela. Cestu k jezírku, kde jsme zřídili krmné místo, začaly lemovat nastražené pamlsky – kousky ryb a ovoce – a medvědi brzy pochopili, že jejich nový rozlehlý výběh je přitažlivé místo... Návštěvníci zahrady je pak mohli pozorovat mnohdy jen ze vzdá-

lenosti několika metrů. Medvědi kamčatští si během roku 2011 na nové prostředí dobře zvykli a jejich krmení, komentované chovatelem, patří k největším zážitkům, které si lidé ze zoo odnášejí.

A jak se měla ostatní naše zvířata? I nadále pokračoval úspěšný chov vlků arktických, kteří se pravidelně rozmnožují od roku 2008. Smečka spolupracuje do té míry, že v letech 2010 a 2011 už svorně odchovávala mláďata dvou matek. Stádo žiraf síťovaných dostalo nového, perspektivního vůdce, jímž se stal dvouletý samec ze zoo v Kolíně nad Rýnem. Na Mniší hoře už na něj čekala stejně stará samička, odchovaná v naší zoo, a dvě zkušené starší samice. Již krátce po příchodu do Brna v dubnu 2011 se mladý samec pokoušel o páření. Chov sobů polárních zaznamenal kvalitativní posun díky novému způsobu krmení. Sobům podáváme lišejník dovážený přímo ze Skandinávie, a hned se to projeвило na stavu zvířat: samci narostlo neobvykle mohutné paroží, samice začaly rodit životaschopná mláďata. K nejvýznamnějším odchovům roku 2011 patří mládě orla kamčatského a mládě malé kočkovité šelmy jaguarundi. A nesmíme zapomenout na nenápadné ještěry dvoj-jazyčnický haitské, kteří patří k nejvíce ohroženým živočichům světa. V jejich domovině, na ostrově Hispaniola, v posledních letech výrazně poklesl počet jedinců a jejich stále se zmenšující areál má plochu nyní již menší než 10 km². K zatím příliš nečetným zoologickým zahradám, které se snaží tento druh zachránit, se připojila i Zoo Brno. Skupina pěti dvojjazyčnicků, kterou jsme v květnu dovezli z Durellovy záchranné stanice na britském ostrově Jersey, se už u nás rozmnožila: v srpnu přišlo na svět čtyřia-dvacet mláďat.

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO /

THE OPENING ADDRESS OF THE BRNO ZOO'S DIRECTOR

Jak už jsem se zmínil, existují dostatečné předpoklady pro vytváření nových zoologických expozičních. Doufám, že v nastávajícím období se také podaří odstranit dlouholetý nedostatek parkovacích míst, který zoologické zahradě dosud brání v přílivu dalších návštěvníků.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Dear Friends and Fans of Brno Zoo!

When I look back at past year 2011, most of all I am highly pleased that I can say that all three projects of further development of our zoo that were sent to a tender for European Union grants by the City of Brno, our promoter, succeeded. Thanks to that, as early as the beginning of 2012 we can start working to construct an exposition of Brush-tailed Rock Wallabies, an aviary of Bald Eagles and an African village. The City is going to invest almost 68 million CZK to accomplish this plan, expected to be finished during the forthcoming two years. However, approximately two thirds of the amount, i.e. c. 51 million CZK, are to come back in the form of European grants.

New breeding facilities that are being prepared for Brush-tailed Rock Wallabies are situated near the Exotic Bird Pavilion and they are to be crossed by the final part of the main road starting near the Tiger's restaurant. The aviary of Bald Eagles is to occupy an empty area between the Indian Cabin and an exposition of Canada Lynxes and it is to be supplemented with a smaller exposition of Ursons and Striped Skunks. This set is to become another segment of the Beringia complex showing fauna from a wider region around the Bering Strait. Eight cabins of an African Sambura village are going to rise at the lookout of the

Safari run. Village life is to be shown more closely thanks to corrals for pets around cabins; and African countryside is to be simulated by a pond with nesting places of Pink Flamingos and an island for Ring-tailed Lemurs.

In 2011, we succeeded in accomplishing our plan to separate breeding facilities of big cats that used to be located next to each other until recently. An adaptation of an older quarters building, located near the administrative building, and a new run extension gave rise to a new independent exposition of Sri Lankan Leopards. Therefore, the entire area of Tiger's Rocks may now be reserved exclusively for Sumatran Tigers.

A new segment of the Beringia exposition set, built with an assistance of European grants and opened to the public at the end of 2010, became one of the most appealing parts of the zoo. Kamchatka cabins, geysers and marsh volcanoes induce authentic atmosphere of an exotic volcanic peninsula. However, a view of massive felines is the most appealing attraction. At first, both Kamchatka bears remained in and near the quarters all the time because they were used to smaller living area from their original home zoo but their mistrust and suspicion disappeared in the end. A path to the pond where we established a breeding point was being edged with planted delicacies – bits of fish and fruit – and the bears soon understood that their new large run is an attractive place to be... Kamchatka bears got used to their new environment very well during 2011 and their feeding, commented by the breeder, ranks among the most marvellous experiences that visitors take away from the zoo.

And how were the other animals? Our breeding station of Arctic Wolves continued its successful operation; the wolves have

reproduced regularly since 2008. The pack has cooperated to such an extent that it raised cubs of two mothers during 2010 and 2011. A herd of Reticulated Giraffes was given a new and perspective leader – a two-year old male from a Cologne zoo. A female of the same age, bred in our zoo, has already been waiting for him at the Monk's Hill, plus two experienced older females. There was a qualitative shift in the breeding of Woodland Caribou thanks to a new manner of feeding. The caribou are fed lichen imported directly from Scandinavia and this became immediately evident in the condition of the animals: the male grew unusually massive antlers and females started giving birth to viable calves. Among our most important breeding successes of 2011 are an eaglet of Steller's Sea Eagle and a cub of jaguarundi, a small-sized feline. And we must not forget inconspicuous saurians Giant Hispaniolan Galliwasp who are among the most endangered animal species of the world. Their number has dropped down considerably in their homeland, the Hispaniola island, and their living area that has been growing smaller and smaller has reduced to less than 10 km². Brno Zoo has joined the few zoos that have been striving to save the species. A group of five Galliwasp that were brought from Durrell Wildlife Conservation Trust at the British island of Jersey in May have already reproduced themselves in our zoo: twenty-four young ones were born in August.

As I have mentioned, there are sufficient preconditions to create new zoo expositions. I hope that during the forthcoming period we will succeed in eliminating a long-lasting lack of parking places which has prevented the zoo from a further influx of more visitors.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

VEDENÍ ZOO BRNO K 31. 12. 2011

MANAGEMENT OF THE BRNO ZOO

MVDr. Martin HOVORKA, Ph.D.

ředitel
Director

MVDr. Jaroslava VAVŘINOVÁ

zástupkyně ředitele, vedoucí obchodního úseku
Vicedirector, Head of Commercial Department

MVDr. Jaroslav DRAŽAN

vedoucí chovatelského úseku
Head of Animal Breeding Department

Bc. Miroslav JANOTA

vedoucí technického úseku
Head of Technical Department

Ing. Miroslava PIŠKULOVÁ

vedoucí ekonomického úseku
Head of Economical Department

Bc. Jana HADOVÁ

vedoucí propagačně vzdělávacího úseku
Head of Promotional and Educational Department

POČET ZAMĚŠTNANCŮ K 31. 12. 2011: 101

The number of employees on the 31. 12. 2011: 101

Dospělý orel kamčatský s mládětem na krmném místě / An adult Steller's sea eagle with a young at the feeding place

Počty zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2011

K poslednímu dni roku 2011 brněnská zoo chovala v areálu na Mniší hoře **1401 zvířat 254 druhů**.

Z toho bylo 387 savců 72 druhů, 161 ptáků 48 druhů, 188 plazů 38 druhů, 28 obojživelníků šesti druhů, 499 ryb 57 druhů a 138 bezobratlých 33 druhů. Přehled počtu zvířat chovaných v brněnské zoologické zahradě na začátku a na konci roku 2011 uvádí následující tabulka:

Počet zvířat / Number of animals	31. 12. 2010		31. 12. 2011	
	Druh / Species	Jedinec / Specimen	Druh / Species	Jedinec / Specimen
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	42	232	33	138
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	1	2	0	0
Ryby (<i>Pisces</i>)	87	748	57	499
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	6	34	6	28
Plazi (<i>Reptilia</i>)	42	206	38	188
Ptáci (<i>Aves</i>)	62	215	48	161
Savci (<i>Mammalia</i>)	82	451	72	387
Celkem (Total)	322	1888	254	1401

Orlí mládě na hnízdě / Eagle's young one nest

Mládý orel kamčatský pohybující se samostatně po voliérě / Young one move separately in the aviary

V průběhu roku 2011 významně poklesl počet druhů i jedinců, a to především v třídách bezobratlých, ryby, ptáci a savci. Snížení početních stavů zvířat chovaných v naší zoo mělo dva hlavní důvody – pozastavení činnosti Záchrané stanice handicapovaných zvířat a přesun expozic Stálé akvarijní výstavy z Radnické ulice do areálu na Mniší hoře. Na přelomu let 2010 a 2011 poskytla Záchraná stanice zázemí a zimoviště pro 99 jedinců, z nichž 10 patřilo k osmi druhům ptáků a 89 k sedmi druhům savců (výdej jedinců ze záchrané stanice ke dni 30. 6. 2011 vyjadřuje tabulka na stranách 30 a 31). Ve výčtu k přelomu let 2011 a 2012 už ale nemohlo být uvedeno žádné zvíře ze záchrané stanice, protože ta už v té době nebyla činná. Při přesunu expozic Stálé

akvarijní výstavy do areálu zoo jsme museli zredukovat počet chovaných ryb (především různých druhů cichlid drvených o nízkém počtu jedinců) a bezobratlých (například reorganizací korálových útesů), a to především z důvodů expozičních. Úbytek počtu zvířat však ovlivnila i mezinárodní chovatelská spolupráce, v jejímž rámci zahrada deponovala některé plazy a ptáky do jiných institucí, například do Zoo Amersfoort v Holandsku (trnorep skalní), Zoo Sóstó v Maďarsku (varan mangrovový), Zoo Zamość v Polsku (leguán kubánský) či Zoo Grunwald v Itálii (žako liberijský).

V Zoo Brno se během roku 2011 narodilo 822 mláďat a odchov mnoha z nich určitě patří k nezanedbatelným úspěchům. Jako nejvýraznější z nich lze označit narození mláděte orla východní-

ho (*Haliaeetus pelagicus*), známého též pod jménem orel kamčatský či orel Stellerův. Chov tohoto druhu začal v naší zoo roku 1999, ale sestavit chovný pár se povedlo až v roce 2008. Ptáci, kteří si zprvu museli na sebe zvykat, poprvé zahníždili v roce 2010, ale dvě snesená vejce byla neoplozená. Avšak hnízdění z následujícího roku už bylo plodné. Ze snůšky dvou vajec se 14. dubna 2011 vyklubalo jedno mládě, které dobře prosperovalo. Mladého orla jsme koncem roku transportovali do estonské Zoo Tallinn, která koordinuje mezinárodní projekt ochrany druhu, a začali jsme se připravovat na další hnízdní sezónu orlů východních. Dalším významným odchovem bylo narození 24 mláďat dvojzračníka haitského (*Celestus warreni*), vzácného ještěra z čeledi slepýšovitých

Dvojazyčníci žijí nenápadným způsobem, většinou zahrabáni ve vrstvě spadaneho listí / Giant Hispaniolan galliwasp live furtively, mostly in the stratum of fallen leaves

(*Anguidae*), jednoho z nejhroženějších živočichů současnosti. Brněnská zoo je zatím jediným členem Unie českých a slovenských zoologických zahrad, který dvojazyčníky haitské chová a rozmnožuje. Z dalších významných odchovů za zmínku rozhodně stojí i narození

samičky malé kočkovité šelmy jaguarundi (*Puma yagouaroundi*). Jedná se o první úspěšný odchov tohoto druhu v historii Zoo Brno. Z druhů, které se v Zoo Brno pravidelně rozmnožují, připomeňme vlky arktické (*Canis lupus arctos*), jimž se narodilo devět štěňat, jeleny mi-

lu (*Elaphurus davidianus*), u nichž se objevilo šest kolouchů, či soby polární (*Rangifer tarandus*) a losy evropské (*Alces alces alces*), kteří přivedli na svět po dvou mláďatech.

Pro zvýšení počtu chovaných druhů, doplnění chovných skupin a rozšíření

Dvojazyčník haitský, dospělý jedinec / An adult giant Hispaniolan galliwasp Photo by Pavel Hruška

Mláďata dvojazyčníků haitských / Young giant Hispaniolan galliwasp

Photo by Pavel Hruška

Pušťík vousatý / Great grey owl

Nestor kea / Kea

genofondu jsme do Zoo Brno v roce 2011 dovezli přibližně 300 zvířat, mezi nimi například: 1.0 žirafa síťovaná (*Giraffa camelopardalis reticulata*), 0.5 surikata (*Suricata suricatta*), 1.0 zebra Chapmanova (*Equus quagga chapmani*), 1.1 pakůň modrý (*Connochaetes taurinus taurinus*), 0.1 vlk hřivnatý (*Chrysocyon brachyurus*), 1.0 kajmánek trpasličí (*Paleosuchus palpebrosus*), 5.3 sýček obecný (*Athene noctua*), 1.0 tapír jihoamerický (*Tapirus terrestris*), 0.1 papoušek různobarvý (*Eclectus roratus*), 0.1 pštros dvouprstý (*Struthio camelus*), 1.0 nestor kea (*Nestor notabilis*), 1.0 velbloud dvouhrbý (*Camelus ferus*), 0.1 pušťík vousatý (*Strix nebulosa*), 0.1 jelen sibiřský (*Cervus elaphus sibiricus*), 1.1 skunk pruhovaný (*Memphitis memphitis*), 0.3 páv korunkatý (*Pavo cristatus*), 1.0 výr velký (*Bubo bubo*), 2.2 mara stepní (*Dolichotis patagonum*).

Příjmy a výdaje zvířat za rok 2011

Doplňování druhové skladby chovaných zvířat probíhalo v souladu s naším dlouhodobým konceptem, Strategií roz-

voje Zoo Brno. Následující tabulka ukazuje souhrn příjmů a výdajů zvířat za rok 2011 (včetně Záchrané stanice).

Počet zvířat Number of animals	Stav k 31. 12. 2011 / State on the 31. 12. 2011			
	Příjem (ks)/Income (items)		Výdej (ks)/Issue (items)	
	Narození Birth	Jiný příjem Another income	Úhyn Death	Jiný výdej Another issue
Savci (<i>Mammalia</i>)	258	77	33	366
Ptáci (<i>Aves</i>)	11	45	25	85
Plazi (<i>Reptilia</i>)	24	12	14	40
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	0	3	9	0
Ryby (<i>Pisces</i>)	115	199	248	315
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	0	0	2	0
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	414	20	44	484
Celkem (Total)	822	356	375	1290

Poznámka: **Jiný příjem** (nákup, dar, výměna, deponace, odchyt, vrácení deponace, příjem do Záchrané stanice aj.) **Jiný odchod** (prodej, vyřazení, vypuštění, výměna, deponace, únik, krádež, škodná, vrácení deponace, úbytek v deponaci, výdej v Záchrané stanici aj.)

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

V kolekci Zoo Brno se k poslednímu dni roku 2011 nacházelo 21 druhů či poddruhů savců, ptáků a plazů, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy (EEP):

Druhy chované v rámci EEP <i>EEP species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
hroznýšovec kubánský (<i>Epicrates angulifer</i>)	1	0	0	1
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1	0	2
kakadu palmový (<i>Probosciger aterrimus</i>)	1	0	0	1
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	1	3
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	1	1	0	2
korovec mexický (<i>Heloderma horridum</i>)	1	1	0	2
kotul veverovitý (<i>Saimiri sciureus</i>)	3	3	2	8
kulan (<i>Equus hemionus kulan</i>)	0	1	0	1
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	3	0	3
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotyia</i>)	1	0	0	1
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	1	1	0	2
mandril (<i>Mandrillus sphinx</i>)	0	1	0	1
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1	1	0	2
rosomák (<i>Gulo gulo gulo</i>)	1	1	0	2
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	1	2	0	3
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuňa (<i>Vicugna vicugna</i>)	1	2	0	3
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	2	4	0	6
žirafa síťovaná (<i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>)	2	3	0	5
Celkem / Total	24	28	3	55

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

K poslednímu dni roku 2011 vedly Mezinárodní plemenné knihy (ISB) patnáct druhů a Evropské plemenné knihy (ESB) třináct druhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Druhy vedené v ISB <i>ISB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1	0	2
kiang východní (<i>Equus kiang holdereri</i>)	2	3	0	5
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	1	3
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	1	1	0	2
korovec mexický (<i>Heloderma horridum</i>)	1	1	0	2
kulan (<i>Equus hemionus kulan</i>)	0	1	0	1
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	3	0	3
leguán kubánský (<i>Cyclura nubila</i>)	1	4	0	5
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotyia</i>)	1	0	0	1
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1	1	0	2
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuňa (<i>Vicugna vicugna</i>)	1	2	0	3
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	2	4	0	6
Celkem / Total	17	24	1	42

Druhy vedené v ESB <i>ESB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
aguti Azarův (<i>Dasyprocta azarae</i>)	2	1	0	3
binturong (<i>Arctitis binturong</i>)	1	0	0	1
kasuár přílbový (<i>Casuarus casuarius</i>)	1	0	0	1
leguán nosorohý (<i>Cyclura cornuta</i>)	1	0	0	1
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	1	1	0	2
medvěd hnědý (<i>Ursus arctos</i>)	1	1	0	2
orel východní (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	1	1	0	2
orlicie bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	0	0	6	6
šimpanz (<i>Pan troglodytes</i>)	1	1	0	2
takin indický (<i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>)	2	4	0	6
tamarin žlutoruký (<i>Saguinus midas</i>)	2	2	0	4
želva amboinská (<i>Cuora amboinensis</i>)	0	1	0	1
želva paprscitá (<i>Geochelone radiata</i>)	1	1	0	2
Celkem / Total	14	13	6	33

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

V chovatelském úseku se během roku 2011 změnilo jak jeho vedení, tak počet revírů. Poté, co dlouhodobě onemocněl vedoucí úseku MVDr. Zvi Friedman, zastupoval jej Jiří Vítek, dosavadní provozní zoolog, který však koncem roku se zoo rozvázal pracovní poměr.

Od 1. listopadu stojí v čele úseku jeho nový vedoucí, MVDr. Jaroslav Dražan. Funkce vedoucího úseku a provozního zoologa byla sloučena.

Práci chovatelů jednotlivých revírů řídili revírníci, přičemž během roku počet revírů klesl na pět: Šelmy, Terárium–Ptačinec–Jižní Amerika, Kopytníci a Safari, Parohatá, Dětská zoo. Šestý revír, Stálá akvariijní výstava, byl zrušen, neboť

budova na Radnické ulici, kde výstava sídlila, byla 1. srpna uzavřena, protože prochází rozsáhlou rekonstrukcí. Vybavení výstavy jsme přestěhovali do zoo, kde jsme nádrže s mořskými živočichy instalovali do atria pavilonu Tropické království a sladkovodní akvária do návštěvní chodby pavilonu exotických ptáků. Zda se akvaristická expozice po rekonstrukci historické budovy na Radnickou ulici vrátí, není zatím známo.

Šelmy

Revír Šelmy se rozkládá napříč celou dolní částí zahrady. Navzdory svému názvu chová kromě šelem i primáty, hloďavce, ptáky a ryby.

Brněnská zoologická zahrada ukončila 30. června činnost Záchraného centra pro handicapované živočichy a opuštěná mláďata. Chod centra zajišťovali pracovníci revíru, kteří poskytli pomoc stovkám živočichů a mnohé z nich po vyléčení a rehabilitaci vrátili zpět do volné přírody. Chovatelům, veterinářům a zoologům, kteří o zraněná zvířata pečovali a práci záchraného centra organizovali a koordinovali, je třeba za jejich obětavé a dlouholeté úsilí poděkovat.

Největším chovatelským úspěchem revíru bylo narození mláďete orla kamčatského. Chov tohoto druhu začal v naší zoo roku 1999, kdy k nám ze Zoo Moskva dorazil mladý samec. Sestavit

Mládý orl kamčatský / A young Steller's sea eagle

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Voliéru orlů kamčatských jsme během hnízdění opatřili bezpečnostní zónou / The aviary during the nesting eagles, provided with a safety zone

pár nebylo jednoduché, povedlo se to až v roce 2008, kdy jsme dovezli samici deponovanou z estonské Zoo Tallinn. V roce 2010 se už vztahy uvnitř páru dostatečně utužily a samice koncem března snesla dvě vejce, která pak oba ptáci až do začátku června střídavě na hnízdě zahřívali. Vejce byla bohužel neoplozená. V následujícím roce 2011 se orlí dostali do toku už v lednu a samice zasedla na hnízdo, do něhož snesla dvě vejce, začátkem března. Z jednoho vejce se v dubnu vylíhlo dlouho očekávané mládě, zbytky druhého vejce jsme nenalezli. O potomka se starali oba rodiče. V červnu již mládě dorostlo do velikosti rodičů a začátkem července opustilo

Dospělý orel kamčatský s mládětem na hnízdě / Adult eagle and young one nest

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Dospělý orel kamčatský krmí mládě na hnízdě / Adult eagle feeding a young on nest

Mládě (vlevo) a dospělý orel kamčatský na bidle u hnízda / Young (on the left) and adult eagle on a pole near the nest

Mládě orla kamčatského pohybující se samostatně po voliěře / Youngster one move separately in the aviary

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Vchod do doupěte vyhrabaného vlky / Entrance to the lair of the wolves

hnízd. Mladého orla jsme koncem roku odvezli do Zoo Tallinn, odkud bude v rámci záchranného projektu předán do jiné zoo. Chovatelé očekávají další hnízdní sezónu majestátních dravců.

Úspěšný byl také odchov tří puštíků obecných (*Strix aluco*) a šesti (5.1) sýčků obecných. U hoků červených (*Crax rubra rubra*) jsme poprvé zaznamenali snůšku oplozeného vejce, mládě se ale

nepodařilo odchovat (u tohoto páru je třeba poznamenat, že samec byl odchován uměle a má výraznou fixaci na člověka). Samice jeřába mandžuského (*Grus japonensis*) snesla dvě vejce a se samcem se o ně na hnízdě vzorně starala. Bohužel jejich snaha přišla vniveč, neboť několik dní před očekávaným klubáním zárodků zničila snůšku škodná. Majna Rotschildova (*Leucopsar rotschildi*) snesla šest vajec, všechna byla bohužel neoplozená. Mládě páva korunkatého jsme odchováli uměle, jelikož kvůli velké predaci kunovitých se v areálu zoo volně žijící pávi nemohou rozmnožovat přirozeně. Nový chovný pár se nám podařilo sestavit u puštíků vousatých. Tyto krásné velké sovy jsou pro další chov velice perspektivní.

Velký kus práce se udělal i v chovu savců. Sestavili jsme chovný pár lišek polárních (*Alopex lagopus*), kterému se narodili tři samečci. Tradičně úspěšný byl revír s vlky arktickými, neboť ti odcho-

Vlčí smečka s mláďaty / Wolf pack with pups

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Vlci odchovali v roce 2011 devět mláďat. Ze dvou štěňát, stojících v zákrytu za matkou, jsou na této fotografii vidět jen okraje hřbetu / In 2011 polar wolfs reared nine pups

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Výběh medvědů kamčatských, postavený v závěru roku 2010, se stal jednou z nejoblíbenějších expozicí / Kamchatka brown bear exhibit, built in late 2010, becoming one of the most popular exposition

Bobr kanadský s mládětem / An adult North American beaver with youngster

vali devět (6.3) štěňat. Podobně tomu bylo u nosálů červených (*Nasua nasua*), kteří odchovali pět (3.2) mláďat. Bobrům kanadským (*Castor canadensis*) se narodila čtyři (2.2) mláďata. (Šest bobrů narozených v roce 2010 obdrželo třetí místo v soutěži Bílý slon, vyhlašované Uníí českých a slovenských zoo.) Dovezený pár skunků pruhovaných představuje v naší zoo nově chovaný druh. U marstepních se podařilo z devíti narozených mláďat odchovat šest. Skupinu mar jsme také obohatili o čtyři nové, nepříbuzné samice ze Zoo Planckendael v Belgii.

Nebyly to ovšem jen úspěchy, které nás v loňském roce provázely. Nejvíce sledovaným byl další pokus o odchov medvědů ledních (*Ursus maritimus*). Medvědice Cora opět porodila dvě mláďata. Jedno se narodilo mrtvé a druhé zemřelo hodinu po porodu. Neznamená to ovšem, že by se v chovu medvědů neudělal pořádný kus práce. Na podzim jsme postavili dlouho očekávaný odstavný výběh pro samce Umku, takže jsme

ho nemuseli před narozením medvíďat uspávat a převážet do jiné zoo. Včasné rozdělení páru vedlo k výraznému snížení stereotypních pohybů medvědů a sa-

mici přineslo větší klid před porodem. Během roku 2012 hodláme zvýšit zakrmenost ledních medvědů jejich přírodní potravou, tulením tukem. Velkou tragédií bylo úmrtí samice levharta cejlonského (*Panthera pardus cotiya*) Ruwani, kterou při pokusu o páření zabil samec Bala. Rovněž snaha o rozmnožení tygrů sumaterských (*Panthera tigris sumatrae*) zůstala zatím nenaplněna. Samec Dua sice pohlavně dospívá, ale zatím se nedokáže se samicí spojit. Patrně jej ovlivňuje ztráta sebedůvěry, neboť se v mladistvém věku o páření vícekrát pokoušel, ale neúspěšně. Dvě nejstarší šimpanzice (*Pan troglodytes*), čtyřiačtyřicetiletá Dady a čtyřicetiletá Peggy, uhynuly poté, co úspěšně přečkaly náročnou rekonstrukci pavilonu opic. Těsně před koncem roku uhynula následkem nemoci patnáctiletá samice lachtana jihoafrického (*Arctocephalus pusillus*) Bobina a krátce

Mary stepní / Patagonian maras

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

po ní i devatenáctiletý samec Bagoun. V expozici zůstala pouze samice Gejša. Ztrátu společnosti jiných lachtanů se jí maximálně snaží vynahradit její dlouholetí chovatelé, kteří ji denně zabavují různými hrami a pravidelně trénují.

Revír má pro nastávající období mnoho plánů a předsevzetí. V expozičním souboru Beringie má vyrůst nový výběh pro pižmoně severské a rovněž nová voliéra pro orly bělohlavé. Rekonstrukcí by měly projít starší voliéry nacházející se naproti indiánské chýše. Chystá se rovněž stavba nového venkovního výběhu pro šimpanzy. Skupinu paviánů anubi jsme přemístili do rekonstruovaného pavilonu opic a na místě jejich původní expozice by měl vzniknout nový venkovní výběh, zahrnující i lesnaté partie. Také expozice lachtanů si už říká o důkladnější modernizaci.

(Podklady k této kapitole dodal revírník Ing. Miloslav Walter)

Terárium—Ptačinec—Jižní Amerika

Tak jako v předcházejícím období, i v roce 2011 se na tomto revíru podařilo docílit významných odchovů. Chovatelsky nejvýznamnější byly dvě události: rozmnožení dvojazyčnicků haitských a narození kotěte jaguarundi. Velice cenný je odchov 24 ještěřů dvojazyčnicků haitských, jejichž rodiče přijeli do brněnské zoo v květnu ze známé Durellovy záchranné stanice (Durell Wildlife Conservation Trust), sídlící na britském ostrově Jersey. Mláďata se narodila v srpnu. Druhá významná událost na revíru nastala v září, kdy se narodila samička malé kočkovité šelmy jaguarundi. Po opakovaných odchovech koček pouštních (*Felis margarita harrisoni*)

Samice jaguarundi s mládětem / Jaguarundi with a kitten

z předchozích let jsme tak v roce 2011 docílili rozmnožení dalšího druhu malých kočkovitých šelem. Rodiči kotěte jaguarundi jsou samice narozená roku 2009 v polské Zoo Opole a devítiletý sa-

mec ze Zoo Ostrava, dovezený do Brna v roce 2010. Jeho zapojení do reprodukce je cennější o to, že v Ostravě, kde byl spojován s několika samicemi, nezanechal potomka.

První mládě jaguarundi odchované v Zoo Brno / The first jaguarundi kitten bred in Brno Zoo

Samice jaguarundi / Jaguarundi female

Hlava samice jaguarundi / Head of jaguarundi female

Hlava samce jaguarundi / Head of jaguarundi male

První mládě jaguarundi odchované v Zoo Brno / The first jaguarundi kitten bred in Brno Zoo

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Stejně jako v minulých letech nás potěšili kosmani zakrslí (*Callithrix pygmaea pygmaea*). Chovná samička porodila dvakrát, pokaždé dvojčata. Všechna čtyři mláďata vzorně odchovala, ovšem za přispění samce i ostatních členů skupiny. Rozmnožili se i kotulové veverovítí (*Saimiri sciureus*), kteří měli dvě mláďata. Jedno mládě se narodilo samici klokánka králičkovitého (*Bettongia penicillata*).

Abychom vhodně doplnili naše chovné skupiny, dovezli jsme ze Zoo Zlín samce aguti Azarova (*Dasyprocta azarae*), ze Zoo Gdaňsk samici vlka hřivnatého, ze Zoo Jihlava samce tapíra jihoaamerického. Dovozem samce nestora kea a samice papouška různobarvého se nám podařilo nově sestavit páry dvou druhů papoušků. Zoo Dvůr Králové nad Labem k nám deponovala mladého samce kajmánka trpasličího.

Revír bohužel postihly i špatné události. Zdravotní stav jedné ze dvou deponovaných samic kakadu palmového

Samice kosmana zakrslého s dvojčaty / A female of Pygmy marmoset with twins

(*Probosciger aterrimus*) se zhoršil natolik, že musela být převezena na kliniku chorob ptáků, plazů a drobných savců Veterinární a farmaceutické univerzity, kde nakonec uhylnula.

Z nejvýznamnějších odchodů lze uvést transport samice tapíra jihoaamerického do Zoo Záhřeb v Chorvatsku a čtyř odchovaných koček pouštních. Tři kocouři obohatí kolekci malých koček v Zoo Nesles ve Francii a jedna kočka našla nový domov v Zoo Zamość v Polsku.

Za technicky a organizačně nejnáročnější akci roku 2011 lze označit převoz nádrží a živočichů z uzavřené Stálé akvarijní výstavy na Radnické ulici do areálu zoo na Mniší hoře. Některé ze sladkovodních akvárií i s rybami jsme instalovali do návštěvnické chodby Pavilonu exotických ptáků, čtyři mořská akvária do spojovací chodby mezi pavilonem Tropické království a sousední budovou terárií.

Revír také přispěl k pestrému programu akcí pro veřejnost, jakými byly např. návštěvy pacientů dětské onkologie, Noc snů nebo Setkání adoptivních rodi-

Samice aguti Azarova s mládětem / A female of Azara's agouti with a young one

Zebra Chapmanova jménem Fila s dcerou Fífou / Chapman's zebra named Fila with her daughter Fífa

Klokani Bennettovi / Bennett's wallabies

čů a sponzorů. Pracovníci revíru byli aktivní při komentovaných krmeních či setkáních s vybraným druhem zvířete, povídali si s dětmi z příměstských táborů a poskytovali odborné výklady pro studenty středních i vysokých škol.

Publikační činnost zahrnovala několik článků o odchovech v našem revíru, publikovaných v časopise Zooreport, vydávaném naší zahradou, i v chovatelském periodiku Fauna. Ve sborníku Mourek, vydávaném komisí pro malé kočky při Unii českých a slovenských zoo, jsme zveřejnili rozsáhlejší stať o chovu koček pouštních v Zoo Brno. Rovněž jsme publikovali příspěvek ve sborníku vydaném komisí pro novosvětové primáty při Unii českých a slovenských zoo, věnovaný hlavně našim kosmanům zakrslým.

*(Podklady k této kapitole dodal
revírník Michal Balcar)*

Kopytníci a Safari

Revír Kopytníci a Safari se dočkal mnoha přírůstků, ostatně stejně jako v minulých letech. Jako první nás potěšila šestiletá zebra Chapmanova jménem Fila, která v polovině ledna porodila klisnu Fífu. I zebry Grévyho (*Equus grevyi*) se dočkaly přírůstku, a to v podobě klisny Lucky. Na konci února, po napínavém a dlouhém čekání, z vaku klokan Bennettova (*Macropus rufogriseus fruticosa*) vykouklo mládě, a protože se jednalo o samici, dostalo jméno Julinka. Radostným dnem byl i 19. květen, kdy se na revíru po dlouhé době narodilo mládě pakoně modrého, samička Rozárka. Její matkou je třináctiletá Rohatá a hrdým otcem se poprvé stal šestiletý býk Ramses. Tak jako v minulých letech, i v roce 2011 se rozmnožili bizoni (*Bison bison*), tentokrát přišly na svět jalovičky Sally a Molly. Stádo jaků domácích (*Bos grunniens*) se taky roz-

rostlo. V červnu se za povzbuzování návštěvníků otelila jačice Anička, jejíž mládě dostalo jméno Amálka, a v srpnu se narodila samička Nikita. Míle nás překvapila i jačice Ilona, když koncem listopadu přivedla na svět býčka Ikara. Otcem všech mláďat jaků byl býk Karel, který nešťastnou shodou okolností musel být na konci prosince z chovu vyřazen.

Nejvýznamnější událostí z oblasti stabilizace chovných skupin byl dubnový transport ze zoo v Kolíně nad Rýnem, odkud do Brna přicestoval dvouletý samec žirafy síťované se svahilským jménem M'Toto. Toník, jak jsme mu začali říkat, si na nové prostředí velmi rychle zvykl. Návštěvníci ho mohou pozorovat ve výběhu spolu s odrůstajícími mláďaty Verstem a Tabitou a jejich matkami. Již krátce po Toníkově příjezdu do Brna jsme pozorovali jeho první pokusy o páření.

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Mladý samec žirafy sřtřované M'Toto (vlevo), dovezený z Kolína nad Rýnem, se stane novým vůdcem stáda / Two-year-old reticulated giraffe male M'Toto (on the left) does his first mating attempts

Už v březnu jsme doplnili stádo zeber Chapmanových, dvouletý Elvis dorazil ze Zoo Rotterdam v Nizozemí. Nového samce dostala i skupina velbloudů dvojhrbých, na konci května přijel ze Zoo Vyškov třináctiletý velbloud Romeo. V říjnu se stádo pakoní modrých rozrostlo o dva jedince, když z belgického Zoo Planckendael přicestovala čtyřletá samice

Lidy s mládětem Marcellem. Pakoní, kteří ve výběhu Safari dotvářejí atmosféru subsaharské savany, je nyní celkem šest.

Naši velbloudi v roce 2011 úspěšně reprezentovali Zoo Brno i mimo vlastní areál zahrady. V období mezi 22. červencem až 21. srpnem se vždy o víkend stalo devět českých a moravských zámků dějištěm festivalu pod širým nebem

*Rozsvícení vánočního stromu před Mahenovým divadlem v Brně se uskutečnilo 26. listopadu. Při slavnostním aktu asistovala i velbloudice Majda ze Zoo Brno / Lighting the Christmas tree near the Mahen's theater in Brno assisted a camel from Brno Zoo
Photo by Jana Hallová*

*Velbloudice Majda (v popředí) a její syn Abdul II. sklízeli úspěch na open-air festivalu Opera Nabucco. Náš záběr je z nádvoří zámku ve Štíříně / Camels from the Brno Zoo performed at the open-air festival Nabucco
Photo by MFDnes*

Opera Nabucco – klasika pod hvězdami, jehož se účastnila i naše osmiletá velbloudice Majda se synem Abdulem II. Jejich vystupování sklízelo ovace, oba se stali miláčky nejen publika, ale i operních pěvců a organizačního týmu. Po ukončení festivalu se Majda začlenila zpět do stáda, kde na ni netrpělivě čekal především samec Romeo, a 26. listopadu ještě asistovala při rozsvícení vánočního stromu před brněnským Mahenovým divadlem. Mladý Abdul odcestoval na začátku prosince do Zoo Záhřeb v Chorvatsku.

(Podklady k této kapitole dodala revérnice Jitka Šafaříková)

Skupina pakoňů má po transportu samice s mládětem ze Zoo Planckendael šest členů / The wildebeest group has six members

Parohatá

Revír Parohatá v roce 2011 pečoval o dvanáct druhů zvířat, většinu z nich se podařilo i rozmnožit. O patrně nejvýznamnější odchov se zasloužila jedenáctiletá samice losa evropského Sylva, která přivedla na svět dvojčata. Ta zprvu prospívala dobře, obě mláďata pravidelně pila od své matky, ale asi za měsíc po narození začalo mít jedno z mláďat vážné potíže s chůzí, proto muselo být vyřazeno z chovu. Druhé mládě prospívalo velice uspokojivě a dobře se zařadilo do chovné skupiny. Na konci roku bohužel chovná samice Sylva, kterou postihly

Mládě pakoňe modrého s rodiči / Young blue wildebeest with his parents

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

těžké zdravotní komplikace, uhynula. Ve skupině pekari bělobradých (*Tayassu pecari*) se narodilo sedm (1.6) mláďat, z nichž jedno nepřežilo. Na rozdíl od předcházejícího roku, kdy nepřežilo žádné z narozených mláďat, to lze považovat za velký úspěch. Podíl na něm má i zvýšení obsahu bílkovin v krmné dávce, která obsahovala kuřata, ryby, vařené maso, vejce a tvaroh. Podobného úspěchu dosáhli i kozorožci sibiřští (*Capra sibirica*), jichž se narodilo pět (4.1), a všichni přežili. Stejný počet mláďat jsme zaznamenali u ovcí Jákobových (*Ovis aries aries*), všechna mláďata se podařilo úspěšně odchovat. Již tradičně se dařil i odchov paovců hřivnatých (*Ammotragus lervia*). V březnu se narodily dvě samice, které jsme koncem roku odvezli do Zoo Krakov. I naše chovná skupina sobů se v květnu rozrostla o dvě mláďata. Na rozdíl od roku 2010 rodily pouze dvě samice – Pepina a Pražanda – a oběma se narodily samičky. Tato mláďata velice dobře prospívají a Zoo Brno je nabízí ostatním zoologickým zahradám k doplnění jejich chovu. Velkou radost nám udělala i chovná skupina jelenů milu – během dubna a května porodilo všech šest chovných samic. Ne všechna mláďata se ovšem podařilo odchovat. Jedno mládě uhynulo po porodu a další dvě následkem zranění ve výběhu. Zbylá tři putovala koncem roku 2011 do soukromého chovu v Týně nad Vltavou. U jelenů sibiřských se podařilo ze dvou narozených mláďat odchovat pouze jedno – samečka. Skupinu jsme doplnili o mladou samici ze Zoo Olomouc. Opět se rozmnožily alpaky (*Vicugna pacos*), kterým se narodili tři samečci. Jednu samici postihly při porodu zdravotní komplikace, v jejichž dů-

Pekari bělobradí / White-lipped peccaries

Sob polární (samec Vašek) / Reindeer, the male named Vašek

Paovce hřivnaté / Barbary sheep

Jeleni sibiřští / Siberian elks

sledku za tři dny uhynula. Její mládě jsme odchovali uměle. Velká smůla revír provázela při odchovu takinů indických

(*Budorcas taxicolor taxicolor*). Oběma samicím se narodila mláďata samčího pohlaví, která bohužel třetí den po po-

Losice s dvojčaty / Eurasian elks

rodu uhynula. Podezření, že samice neměly mateřské mléko, jsme vyvrátili – když jsme jim při mírném přispaní mléko odpojili, měli ho dostatek. Téměř všichni takini, chovaní v evropských zoo, jsou příbuzní. Situaci brněnského chovu by měli výrazně zlepšit dva mladí jedinci dovezení před několika lety z Tierparku Berlín – samec Cotton a samice Burma jsou nositeli vzácných nepříbuzných genů (jejich otec pochází z divočiny).

V roce 2012 hodlá revír posílit genofond chovaných druhů, zejména losů evropských a kozorožců sibiřských.

(Podklady k této kapitole dodal revírník Lubomír Gala)

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Brněnská Dětská zoo získala ocenění Bílý slon 2011 / The Children's zoo of Brno obtained an award "Bílý slon" (White elephant) 2011

Dětská zoo

Snad každá zoologická zahrada má část svého areálu vyhrazenou převážně dětem, nikde nechybí aspoň dětský koutek. Brněnská Dětská zoo časem vyrostla v jedno z nejpřitažlivějších míst zahrady a mezi ostatními českými a slovenskými zoo má velmi dobrou pověst. Občanské sdružení Česká zoo jí přiřklo první místo v soutěži Bílý slon 2011 (v kategorii Přestavba roku).

Naše Dětská zoo byla již před několika lety ustavena jako samostatný revír, dlužno podotknout, že velmi specifický. Návštěvníci tu přicházejí do přímého kontaktu se zvířaty, proto zde chováme především takzvané kontaktní druhy (plemena hospodářských či domácích zvířat zvyklých na lidi). Návštěvník se

Kozy kamerunské na selském dvorku / Cameroon dwarf goats at the farm's backyard of Children's zoo

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Gin, hříbě plemene miniappaloosa, se svou matkou a chovatelkou / Gin, a foal of miniappaloosa subbreed with his mother and a breeder

Lord Berry, hříbě plemene miniappaloosa, s matkou / The Lord Berry, a foal of miniappaloosa subbreed with his mother
Photo by Pavel Hruška

s nimi může setkat například ve dvou výběžích obehnaných nízkou zídou, kterým říkáme laguny. V jedné chováme králíky, v druhé morčata. Laguny jsme vystlali slámou a děti mohou prolézat tunely uvnitř lagun. Přímý kontakt se zvířaty je možný i na selském dvorku, kde chováme ovce a kozy a kde se může návštěvník taktéž volně pohybovat. Drůbeží dvoreček, box s prasaty, box, ve kterém bylo ustájeno tele tura domácího, a jezírko s želvami nádhernými jsou určeny pouze k nahlédnutí.

Návštěvník Dětské zoo se dostává do bezprostředního kontaktu i s koňmi. U provozních koní klademe velké nároky na jejich charakterové vlastnosti, protože kromě vození dětí na ponydromu v Dětské zoo se účastňují mnoha akcí pro veřejnost jak v areálu zahrady, tak mimo něj.

Naši koně v roce 2011 povozili děti na těchto dvanácti akcích probíhajících na různých místech města Brna: Vození dětí v Bohunicích (21. 5.), Městská policie dětem v parku Lužánky (26. 5.), Dětský den v Dětské nemocnici (1. 6.), Dětský den v Medlánkách (5. 6.), Dětský den v Řečkovících (17. 6.), Železný Empíř (akce městské policie, 23. 6.), Aquapark Kohoutovice (28. 8.), Bystrcký scuk (10. 9.), Jarmark na Makovského náměstí (16. 9.), Adventní setkání občanů Žebětína (15. 12.), Živý Betlém v Bystrci (25. 12.), mezinárodní výstava chovatelských potřeb Propet (22.–26. 6.).

V areálu zoo se provozní koně účastňovali narozeninových párty, pořádaných zoologickou zahradou jako služba pro zájemce o netradiční oslavu, dále vystoupili na jednorázových akcích, jakými bylo např. Setkání adoptivních rodičů a sponzorů, Mikulášská nadílka pro

Lorda Berryho jsme deponovali do dětského domova Kociánka / The Lord Berry was deposit to the Kociánka creche
Photo by Pavel Hruška

pacienty onkologické kliniky Fakultní dětské nemocnice, Slavnostní rozsvěcování vánočního stromu apod.

Klisnám plemene miniappaloosa, které je pro návštěvníky atraktivní jak vzrůstem, tak zbarvením, se v dubnu narodili tři hříběčci. Nejmenší hříbě jsme jako půlroční deponovali v Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež Kociánka, další dvě přešla do soukromého vlastnictví k malým dětem. V červnu se také narodilo hříbě shetlandského pony. Hrající si hříbata byla velkým lákadlem a oživením pro návštěvníky. Veselo bylo také na dvorečku, kde se pohybovalo sedm kůzlátek narozených v první polovině roku. Od srpna jsme uměle odchovávali mládě lamy alpaky, které návštěvníci mohli vidět a pohládit si je na pravidelných procházkách po areálu zoo.

V roce 2012 chce Dětská zoo rozšířit nabídku o jízdy v kočáře taženém fríský-

mi koňmi. Dvě klisny tohoto elegantního plemene zoo zakoupila v roce 2011 a v následujícím roce je dá do vozatajského výcviku. Počítá se také s připuštěním klisen, jelikož klisna Tosca absolvovala v září 2011 svod, kde byla zařazena do hlavní plemenné knihy.

*(Podklady k této kapitole dodala
revírnice Lenka Zelinková)*

Záchraná stanice pro handicapované živočichy

Součástí Zoo Brno byla do 30. června 2011 i Záchraná stanice pro handicapované živočichy, se základní působností na velké části území Jihomoravského kraje. Činnost stanice byla pozastavena na základě Vyhlášky o ochraně handicapovaných zvířat při chovu 114/2010 Sb., vydané ministerstvem zemědělství. Záchraná stanice by se v budoucnu

měla přesunout do místa, které se nachází mimo areál zahrady. Zoo Brno jedná se zástupci Veterinární a farmaceutické univerzity o možnosti rekonstruovat pro provoz stanice objekt bažantnice v nedalekých Jinačovicích.

Stanice byla od roku 1999 zařazena do Národní sítě záchraných stanic Českého svazu ochránců přírody (ČSOP) a v roce 2001 se Zoo Brno stala řádným členem Unie stanic pro záchranu živočichů ČR. Brněnská stanice zajišťovala dovoz zraněných zvířat, nalezených v okolní přírodě, poskytovala jim první pomoc, veterinární péči a při příznivém vývoji léčby a po úspěšné rehabilitaci je připravovala na vypuštění do volné přírody, které pak proběhlo většinou poblíž místa původního nálezu. Stanice nebyla specializována a ve většině případů byla schopna zajistit základní péči všem druhům volně žijících živočichů a mnohdy i druhům domestikovaným či exotickým, uniklým z lidské péče. Ve stanici pracovali zaměstnanci zoo a na jejich činnost dohlížel management chovatelského úseku: provozní zoolog, zoolog specialista, krmivář a inspektor welfare. Odbornou veterinární péči prováděl smluvní veterinář MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D. Stanice spolupracovala s veterinární záchranou službou Demutrans, která zabezpečovala výjezdy 24 hodin denně a přijímala oznámení i přímo od veřejnosti. Po konzultaci s pracovníky zoo služba Demutrans zvířata odchytila a dovezla do zoo nebo v době pohotovosti přímo k smluvnímu veterinárnímu lékaři.

Během roku 2011 se do péče stanice dostalo **199 zvířat 49 druhů**. Patřili mezi ně dva druhy plazů, 32 druhů ptáků a 15 druhů savců.

Obrat zvířat ve stanici handicapů a jejich početní stav k 30. 6. 2011

	STAV K 1. 1. 2011	MLÁDATA	ODCHYT	OSTATNÍ	TRANSFER	VÝJEZD	VYSÍLENÍ	ZRANĚNÍ	PRŮJEM 2011	NEODCHYCN	PŘEDÁNÍ	ÚHYN	VYPŮSTĚNÍ	ZVÍŘATA	STAV K 30. 6. 2011
Brhlík lesní								1	1			1			0
Brkoslav severní								1	1			1			0
Dlask tlustozobý	1								0			1			0
Fretka tchořovitá	6		1						1	7					0
Holub domácí	2	4	1					3	8	2	1	2	5		0
Holub doupňák		1						1	2			1	1		0
Hrdlička zahradní							1	1	2					2	0
Ještěrka obecná			1						1			1			0
Ježek východní	5	4	5					3	12	1	2	13	1		0
Ježek západní	9		4				3	1	8		8	8	1		0
Jiříčka obecná		1						1	2	1		1			0
Kachna divoká		5							5			1	4		0
Kalous ušatý	1							1	1	1	1				0
Káně lesní	2							4	4			4	2		0
Korela chocholátá			1						1	1					0
Kos černý		12						5	17		4	10	3		0
Krahujec obecný	1							1	1			1	1		0
Králík domácí			1						1				1		0
Kuna skalní		4	1	1				1	7		1	5	1		0
Labuť velká								1	1	1					0
Liška obecná		1						1	2	1			1		0
Mlynařík dlouhoocasý		1							1				1		0
Netopýr hvízdavý	55		10				1	3	14		11	57	1		0
Netopýr pestrý	9		1				1		2		5	6			0
Netopýr rezavý	4		16					1	17		5	16			0
Netopýr Saviův	1								0			1			0
Netopýr velký			1						1				1		0
Papoušek zpěvavý	1								0			1			0
Papoušek žako			1						1	1					0
Pěnice černohlavá		1	1						2			1	1		0
Pěnkava obecná								1	1				1		0
Poštolka obecná		3	1					5	9		2	4	3		0
Potkan laboratorní				2					2				2		0
Puštík obecný							1	3	4	1		2	1		0

Obrat zvířat ve stanici handicapů a jejich početní stav k 30. 6. 2011

	STAV K 1. 1. 2011	MLÁDATA	ODCHYT	OSTATNÍ	TRANSFER	VÝJEZD	VYSÍLENÍ	ZRANĚNÍ	PRŮJEM 2011	NEODCHYGEN	PŘEDÁNÍ	ÚHYN	VYPUŠTĚNÍ	ZVÍŘATA	STAV K 30. 6. 2011
Rehek domácí		1							1			1			0
Rorýs obecný		1	4					7	12		2		6	4	0
Sluka lesní								1	1			1			0
Sojka obecná	1	5					1		6			1	6		0
Strakapoud velký	1	5						5	10			5	4	2	0
Strnad obecný		1							1				1		0
Sýkora koňadra		8						3	11			4	6	1	0
Špaček obecný		3							3				3		0
Veverka obecná		10						1	11			5	5	1	0
Vrabec domácí		1							1			1			0
Vrabec polní								1	1					1	0
Vrápenec malý			1						1				1		0
Zajíc polní		3	1						4			2	2		0
Želva nádherná			2						2			2			0
Žluna zelená			1					1	2			2			0
Celkový součet	99	75	55	3	0	0	8	58	199	0	19	68	169	42	0

Kroužkování sýčků / Little owls ring girdling

Photo (2x) by Lenka Bochníčková

Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě

Dotace z programu ministerstva životního prostředí Příspěvek zoologickým zahradám, zahrnutého do dotačního titulu Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky, čerpala naše zoo v roce 2011 při účasti na projektu Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě.

Projekt navazuje na ochranné aktivity předchozích let, během nichž byla pravidelně monitorována populace sýčků obecných v zájmovém území (zabírajícím zhruba polovinu rozlohy Jihomoravského kraje) a během nichž byly také vyrobeny a instalovány speciální budky, analyzovány lokality vhodné pro případné vypouštění odchovaných sýčků a propagována ochrana sýčků mezi širokou veřejností.

V roce 2011 proběhlo mapování výskytu sýčků v areálu zemědělského pod-

niku v Křepicích na okrese Břeclav a v sousedních obcích, tedy v lokalitách vytipovaných jako vhodné pro vypouštění odchovaných jedinců. Monitoring prováděli členové Základní organizace Českého svazu ochránců přírody (ČSOP) v Břeclavi, partnerské organizace projektu, a to jak podle metodiky provokace pomocí hlasových nahrávek samců sýčků, tak podle analýzy nahrávek hlasových záznamníků instalovaných v místě výskytu sýčků. Na zkoumaných lokalitách byly současně odstraněny či aspoň zmírněny zjištěné rizikové faktory. Sýček obecný byl na základě analýzy zvukového záznamu zjištěn v Novém Dvoře u Křepic, přičemž předchozí ani následné návštěvy lokality jeho výskyt nepotvrdily. V Novém Dvoře nebyl sýček zaznamenán ani v roce 2010, přičemž v zimě 2010 byl nalezen starší kadáver sýčka v blízkosti zemědělských budov. V Křepicích nebyl

výskyt sýčků ve sledovaném období zaznamenán, nebyly nalezeny ani vývržky sýčků a v instalovaných budkách také nebyly zjištěny žádné stopy výskytu sýčků. Tato zjištění jsou varující, protože se jednalo o oblast s doposud stabilním (i když velmi málo početným) výskytem sýčků obecných.

Během prací na projektu byly pro sýčky obecné vyrobeny speciální budky s dvojitou vnitřní přepážkou proti vniknutí kun. Tyto budky lze umísťovat na stromy, což výrazně rozšiřuje možnosti použití v terénu. V rámci projektu bylo vyrobeno šestnáct budek, šest z nich bylo umístěno v areálu zemědělského podniku v Křepicích a v navazujících lokalitách a čtyři v ovocném sadu v areálu zoo. Další šest budek bylo dodáno do zoo a staly se součástí chovného zázemí voliéř pro sýčky obecné.

V roce 2011 byla do projektu zařazena příprava a vypouštění mladých sýčků

Sýčci obecní / Little owls

obecných odchovaných v zajetí. Práce spočívaly zejména v přípravě lokalit pro vypouštění – jednalo se především o areál zemědělského podniku v Křepicích, druhá vybraná lokalita ovocný sad v zoo na Mniší hoře – byla připravena pro vypouštění bez nutnosti eliminovat rizikové faktory.

Po umístění šesti sýčků, odchovaných v zoo v roce 2011, do adaptované voliéry v sadu byla tato takzvaná rozletová voliéra pravidelně večer i ráno vizuálně i fyzicky kontrolována. Vytvořena byla rozdělením větší voliéry na dvě poloviny a chybějící jedna stěna byla na místě společně doplněna chovatelským pletivem. Při pravidelné kontrole 15. 8. bylo zjištěno, že se sýčkům podařilo uletět – při bližším průzkumu bylo nalezeno odchlípení pletiva v pravém horním rohu voliéry, kterého sýčci využili a vzniklou dírou se protáhli ven.

Krmná bedna s živými drobnými hlodavci byla proto vytažena z voliéry a umístěna tak, aby byla sýčkům dostupná. Následně vizuální kontroly lokality probíhaly každý druhý den, nebyl však zpozorován žádný z vypuštěných

sýčků. Analýza zvukových nahrávek pořízených na lokalitě také neobsahovala žádné hlasové projevy sýčků.

Přestože proces vypouštění neproběhl podle původních představ, byly zajištěny veškeré podmínky pro úspěšnou adaptaci sýčků v přírodě a zmíněná lokalita bude sledována po dobu minimálně jednoho roku tak, aby bylo možné vyhodnotit úspěšnost akce.

Jak už jsme uvedli, partnerem naší zahrady při práci na projektu je Český svaz ochránců přírody, základní organizace 56/02 Břeclav. Kontaktní osobou je Mgr. Libor Opluštil (724 578 678, libor.oplustil@email.cz), který je zároveň členem Mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum a ochranu sýčků obecných (ILOWG – International Little Owl Working Group).

Služby poskytované v kooperaci s firmou Alibest

Tři typy placené služby Zoo Brno nabízí od roku 2009 ve spolupráci s firmou Alibest: *Ošetřovatelem v zoo*, *Zákulisní prohlídka zoo* a *Prohlídka zoo s průvodcem*.

Kdo si zaplatí první typ služby, stráví jeden den jako ošetřovatel zvířat v zoologické zahradě. Vystřídá přitom několik pracovišť. Například uklidí výběh afrických kopytníků Safari a účastní se vypouštění zvířat ze stájí, přitom se mu naskytne příležitost nakrmit žirafu z ruky. Pak uklidí i stáj. V pavilonu Tropické království nakrmí kajmany, piraně, želvy, leguány a další ještěry a očistí některá terária. Osobní setkání prožije i s dalšími zvířaty, jako jsou tapíři, divocí koně či divocí osli. Přímý kontakt se zvířaty umocní i rozhovory s chovateli, od nichž se dozví zajímavosti spojené s chovem zvířat i provozem zahrady.

Zákulisní prohlídka samozřejmě umožní mnohem hlubší poznání zoo, než jakého se dostane běžnému návštěvníkovi. V doprovodu průvodce zoologickou zahradou zájemce zavítá do chovatelského zázemí, kde se může blíže seznámit s přípravou krmiva, se způsobem krmení a s dalšími chovatelskými úkony.

Při prohlídce s průvodcem se zájemce v doprovodu pracovníka zoo zastaví u vybraných výběhů, kde chovatel zvířata krmí a přitom informuje o způsobu jejich života a dalších zajímavostech.

Ošetřovatelem v zoo je služba, o níž byl v roce 2011 největší zájem. Zaplatilo si ji 26 zájemců, většinou jednotlivců, někdy ji využily i dvojice. Zákulisní prohlídku si zaplatili čtyři zájemci, dvě dvojice a dva jednotlivci, a službu S průvodcem po zoo absolvovala jedna rodina a jedna dvojice. Ve spolupráci s Alibestem jsme zavedli ještě čtvrtý typ služby, Komentované krmení, ale to si zaplatila jen jedna osoba.

MVDr. Jaroslav Dražan,
vedoucí chovatelského úseku

CHOVATELSKÝ ÚSEK / ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

SUMMARY: Brno Zoo had 1401 animals of 254 species on its premises on the Monk's Hill as on 31 December 2011. 822 young ones were born at Brno Zoo in 2011 and rearing of many of those has certainly been among our great successes. One of the largest ones was the birth of an eaglet of Steller's Sea Eagle (*Haliaeetus pelagicus*), known also as Kamchatka Steller's Sea Eagle. We started breeding this species at our zoo as early as 1999 but we did not manage to set up a breeding pair until 2008. The couple that had to get used to each other first did not nest until 2010 and it was only in 2011 that the nesting proved fruitful. One eaglet came out of a two-egg lay on 14 April 2011, thriving prosperously. Young eagle was transported to Estonia's Tallinn Zoo at the end of 2011; Tallinn Zoo has been coordinating an international project to protect Steller's Sea Eagles; and we started getting ready for another nesting season of Steller's Sea Eagles.

Yet another important rearing success was the birth of 24 young ones of Giant Hispaniolan Galliwasp (*Celestus warreni*), a rare saurian of the Anguillidae family, one of most endangered animal species of the present day. We received parents of the young ones from the Durrell Wildlife Conservation Trust at the British island of Jersey in May; the young ones were born in August. It is undoubtedly worth mentioning that a baby female of small feline jaguarundi (*Puma yagouaroundi*) was born in September. It is the first successful rearing of this species in the history of Brno Zoo.

Let us also mention a selection of other additions. Chapman's zebra male (*Equus*

quagga chapmani) was one of the first newborns of the year. In February, a Bennett's wallaby pup peeped out of its mother's pouch (*Macropus rufogriseus fruticosa*), in April we could also see a baby with a Woylie female (*Bettongia penicillata*). Three Tawny Owls (*Strix aluco*) hatched out in April and six (5.1) Little Owls (*Athene noctua*) in May. A Blue Wildebeest female (*Connochaetes taurinus taurinus*) was also born in May. In addition to that, two Arctic Wolf females (*Canis lupus arctos*) gave birth to nine puppies. At the beginning of May, a Moose female (*Alces alces alces*) gave birth to two calves (0.2); and four pups (2.2) were found with Beavers (*Castor canadensis*). Moreover, two Common Squirrel Monkeys (*Saimiri sciureus*) were born; and one pup was born to Azara's Aguti (*Dasyprocta azarae*) and to Straw-coloured Fruit Bats (*Eidolon helvum*). Our herd of Pere David's Deer (*Elaphurus davidianus*) expanded by six (2.3.1) calves. As usual, Horse's colts (*Equus caballus*) appeared at Children's Zoo – one (1.0) belonged to the Shetland Pony breed and three (3.0) to the Mini Appaloosa breed. Summer brought further joy in the form of four young ones of Pygmy Marmoset (*Callithrix pygmaea pygmaea*), nine Patagonian Maras (*Dolichotis patagonum*), three (3.0) Alpacas (*Vicugna pacos*), and two (0.2) American Bisons (*Bison bison*). And the birth-giving season was crowned by the arrival of a Grevy's Zebra female at the end of September (*Equus grevyi*).

In order to increase the number of reared species, to supplement reared groups and to extend the genetic fond, we brought some 300 animals to Brno Zoo in 2011; for

instance 1.0 Reticulated Giraffe (*Giraffa camelopardalis reticulata*), 0.5 Meerkat (*Suricata suricatta*), 1.0 Chapman's Zebra 1.1 Blue Wildebeest, 0.1 Maned Wolf (*Chrysocyon brachyurus*), 1.0 Cuvier's Dwarf Caiman (*Paleosuchus palpebrosus*), 5.3 Little Owl, 1.0 South American Tapir (*Tapirus terrestris*), 0.1 Eclectus Parrot (*roratus*), 0.1 Common Ostrich (*Struthio camelus*), 1.0 Kea (*Nestor notabilis*), 1.0 Bactrian Camel (*Camelus ferus*), 0.1 Great Owl (*Strix nebulosa*), 0.1 Altai Wapiti, 1.1 Striped Skunk (*Memphitis memphitis*), 0.3 Indian Peafowl (*Pavo cristatus*), 1.0 Eurasian Eagle Owl (*Bubo bubo*), 2.2 Patagonian Mara.

There were 21 species or subspecies of mammals, birds and reptiles in Brno Zoo's collection as on 31 December 2011 that are reared under the management of European Endangered Species Conservation Programs (EEP). Fifteen species reared at Brno Zoo are registered in the International Studbook (ISB) and thirteen are registered in the European Studbook (ESB).

Furthermore, Brno Zoo has been engaged in the Little Owl Protection program for Southern Moravia; a program that develops results of activities carried out in previous years during which the population of Little Owls was regularly monitored at the territory which covers approximately one half of the South-Moravian Region. Activities to support Little Owls at the territory are carried out by Brno Zoo in connection with the Basic Organization of Czech Union for Nature Conservation (CSOP) in Břeclav. In 2011, Brno Zoo reared and subsequently released and reintroduced to nature six Little Owls.

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

ČESKÝ NÁZEV (LATINSKÝ NÁZEV) /	1. 1. 2011	NAROZENÍ / BIRTH	PŘÍCHOD / ARRIVAL *	ÚHYN / DEATH	ODCHOD / DEPARTURE **	31. 12. 2011	CITES	EPP, ISB, ESB, RDB
kmen: členovci (Arthropoda)								
třída: hmyz (Insecta)								
řád: strašilky (Phasmatoptera)								
čel.: Phasmatidae								
pakobylka rohatá <i>Baculum extradentatum</i>	0.0.21	0.0.390			0.0.315	0.0.96		
strašilka <i>Eurycantha calcarata</i>	0.0.3			0.0.2		0.0.1		
třída: mnohonožky (Diplopoda)								
řád: (Spirostreptida)								
čel.: Spirostreptidae								
mnohonožka obrovská <i>Archispirostreptus gigas</i>	0.2					0.2		
třída: korýši (Crustacea)								
řád: desetinožci (Decapoda)								
čel.: Atyidae								
kreveta kantonská <i>Caridina cantonensis</i>	0.0.100			0.0.30	0.0.70			
čel.: Hippolytidae								
kreveta pruhovaná <i>Lysmata amboinensis</i>	0.0.1			0.0.1				
čel.: Parastacidae								
rak mramorový <i>Procambarus fallax</i>	0.0.15	0.0.12		0.0.6	0.0.21			
třída: stonožky (Chilopoda)								
řád: stejnočlenky (Scolopendrida)								
čel.: Scolopendridae								
stonoha <i>Scolopendra subspinipes</i>	0.0.1			0.0.1				
třída: pavoukovci (Arachnida)								
řád: pavouci (Araneae)								
čel.: Theraphosidae								
sklípkan barevnochlupatý <i>Nhandu coloratovillosus</i>	0.3					0.3		
sklípkan Böhmeův <i>Brachypelma boehmei</i>	0.1		0.1		0.1	0.1		
sklípkan huňatý <i>Avicularia avicularia</i>	0.2					0.2		
sklípkan kadeřavý <i>Brachypelma albopilosum</i>	0.1					0.1		
sklípkan Emiliin <i>Brachypelma emilia</i>	0.1		0.1	0.1	0.1			
sklípkan Klaasův <i>Brachypelma klaasi</i>	0.1		0.1	0.1	0.1			
sklípkan koráلكový <i>Acanthoscurria geniculata</i>	0.1		0.1		0.1	0.1		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

sklípkan královský <i>Poecilotheria regalis</i>	0.2			0.1		0.1		
sklípkan modravý <i>Haplopelma lividum</i>	0.1					0.1		
sklípkan ohnivý <i>Psalmopoeus irminia</i>	0.2			0.1		0.1		
sklípkan potulný <i>Brachypelma vagans</i>	0.1		0.1		0.1	0.1		
sklípkan růžový <i>Grammostola rosea</i>	0.2.2		0.1		0.1	0.2.2		
sklípkan středoyucatanský <i>Brachypelma epicureanum</i>	0.0.1					0.0.1		

kmen: měkkýši (Mollusca)

třída: plži (Gastropoda)

řád: (Monotocardia)

čel.: Nassariidae

vršatka *Nassarius sp.*

0.0.6

0.0.7

0.0.13

řád: (Diotocardia)

čel.: Turbinidae

donka zahalená *Astraea tecta*

0.0.5

0.0.5

kmen: ostnokožci (Echinodermata)

třída: hvězdice, hadice (Stelleroidea)

řád: (Valvatida)

čel.: Archasteridae

hvězdice *Archaster angulatus*

0.0.4

0.0.4

třída: ježovky (Echinoidea)

řád: (Diadematoida)

čel.: Diadematidae

ježovka *Diadema sp.*

0.0.1

0.0.1

kmen: kroužkovci (Annelida)

třída: mnohoštětinatci (Polychaeta)

řád: (Sabellida)

čel.: Sabellidae

rounatec *Sabellastarte sp.*

0.0.1

0.0.1

kmen: žahavci (Cnidaria)

třída: korálnatci (Anthozoa)

řád: korálovníci (Corallimorpharia)

čel.: Discosomatidae

Rhodactis sp.

0.0.4

0.0.3

0.0.1

řád: laločníci (Alcyonaria)

čel.: Alcyoniidae

laločnice *Sarcophyton sp.*

0.0.2

0.0.1

0.0.1

0.0.1

0.0.3

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

laločnice <i>Sinularia sp.</i>	0.01				0.01		
laločnice <i>Sinularia dura</i>			0.01		0.01		
čel.: Xenidiidae							
laločník <i>Heteroxenia sp.</i>	0.013				0.013		
laločník <i>Xenia sp.</i>	0.016				0.016		
řád: sasankovci (Zoantharia)							
čel.: Zoanthidae							
sasankovec <i>Zoanthus sp.</i>	0.01				0.01		
sasankovec <i>Palythoa sp.</i>			0.01		0.01		
řád: sasanky (Actiniaria)							
čel.: Actiniidae							
sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	0.01	0.01			0.01	0.01	
řád: větevníci (Scleractinia)							
čel.: Acroporidae							
montipóra "red" <i>Montipora sp.</i>	0.01				0.01		
větevník <i>Acropora sp.</i>	0.03				0.01	0.02	
čel.: Agariciidae							
houbovník <i>Pavona cactus</i>	0.01				0.01		
houbovník <i>Pavona decussata</i>	0.01				0.01		
čel.: Caryophylliidae							
turbinatka <i>Euphyllia sp.</i>	0.02				0.01	0.01	
čel.: Dendrophylliidae							
dendrofyla <i>Turbinaria sp.</i>	0.01				0.01		
čel.: Faviidae							
útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	0.01				0.01		
čel.: Oculinidae							
okulína <i>Galaxea sp.</i>	0.01				0.01		
čel.: Pectiniidae							
papírník <i>Oxypora sp.</i>	0.01				0.01		
čel.: Pocilloporidae							
pórovník <i>Pocillopora sp.</i>	0.01				0.01		
pórovník <i>Seriatopora sp.</i>	0.01				0.01		
kmen: strunatci (Chordata)							
třída: paryby (Chondrichthes)							
řád: rejnoci (Rajiformes)							
čel.: Dasyatidae							
trnucha Orbignyho <i>Potamotrygon reticulatus</i>	0.02			0.02			
třída: ryby (Pisces)							
řád: mnohoploutví (Polypteriformes)							

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Polypteridae							
bichir pruhoploutvý <i>Polypterus ornatipinnis</i>	0.0.2					0.0.2	
řád: ostnojazyční (Osteoglossiformes)							
čel.: Pantodontidae							
motýlkovec africký <i>Pantodon buchholzi</i>	0.0.1			0.0.1			
čel.: Notopteridae							
nožovec velký <i>Chitala chitala</i>	0.0.3					0.0.3	
řád: máloostní (Cypriniformes)							
čel.: Cyprinidae							
kapr obecný - nishikigoi <i>Cyprinus carpio f. nishikigoi</i>	0.0.26			0.0.10		0.0.16	
parmoun siamský <i>Crossocheilus siamensis</i>	0.0.2	0.0.2		0.0.3	0.0.1		
parmička zlatá <i>Puntius semifasciolatus "schuberti"</i>	0.0.6			0.0.1	0.0.5		
parmička nádherná <i>Puntius conchoni</i>	0.0.1				0.0.1		
razbora klínoskvrnná <i>Trigonostigma heteromorpha</i>	0.0.2			0.0.2			
čel.: Gyриноcheilidae							
přisavka thajská f. gold <i>Gyrinocheilus aymonieri "gold"</i>	0.0.5			0.0.4		0.0.1	
řád: trnobříši (Characiformes)							
čel.: Characidae							
tetra slepá <i>Astyanax jordani</i>	0.0.9			0.0.2	0.0.7		
neonka červená <i>Paracheirodon axelrodi</i>			0.0.20			0.0.20	
piraňa Nattererova <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.0.3				0.0.3		
tetra císařská <i>Nematobrycon palmeri</i>	0.0.3			0.0.3			
tetra černá <i>Gymnocorymbus ternetzi</i>	0.0.11					0.0.11	
piraňa plodožravá <i>Piaractus brachypomus</i>	0.0.2					0.0.2	
piraňa hrbatá <i>Serrasalmus gibbus</i>	0.0.2					0.0.2	
piraňa stříbřitá <i>Serrasalmus rhombeus</i>	0.0.3					0.0.3	
řád: sumci (Siluriformes)							
čel.: Pimelodidae							
anténovec tygří <i>Pseudoplatystoma tigrinum</i>			0.0.1		0.0.1		
anténovec <i>Pimelodus sp.</i>	0.0.1				0.0.1		
čel.: Schilbeidae							
sumčík stříbřitý <i>Schilbe mystus</i>	0.0.1				0.0.1		
čel.: Mochokidae (Mochocidae)							
peřovec nilský <i>Synodontis schall</i>	0.0.2					0.0.2	
peřovec skvrnitý <i>Synodontis eupterus</i>	0.0.3				0.0.3		
peřovec tečkovaný <i>Synodontis nigrita</i>	0.0.1				0.0.1		
peřovec čelnatý <i>Synodontis frontosus</i>			0.0.3			0.0.3	
čel.: Clariidae							
keříčkovec žabí <i>Clarias batrachus</i>	0.0.3	0.0.50			0.0.53		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Loricariidae							
glyptoper velkoploutvý <i>Glyptoperichthys gibbiceps</i>	0.0.4					0.0.4	
krunýřovec mnohotrný <i>Ancistrus multispinis</i>	0.0.62			0.0.17		0.0.45	
liposarkus pardáličí <i>Liposarcus pardalis</i>	0.0.2			0.0.2			
čel.: Heteropneustidae							
pakeřičkovec obecný <i>Heteropneustes fossilis</i>	0.0.7			0.0.7			
čel.: Pangasiidae							
pangas dolnooký <i>Pangasius hypophthalmus</i>	0.0.2					0.0.2	
čel.: Doradidae							
trnovec pancířnatý <i>Acanthodoras cataphractus</i>	0.0.1				0.0.1		
řád: gavúni (Atheriniformes)							
čel.: Melanotaeniidae							
duhovka Boesemanova <i>Melanotaenia boesemani</i>	0.0.2		0.0.60	0.0.2		0.0.60	
duhovka lososová <i>Glossolepis incisus</i>			0.0.1			0.0.1	
duhovka <i>Melanotaenia parkinsoni</i>			0.0.4			0.0.4	
duhovka duhová <i>Melanotaenia maccullochi</i>			0.0.40			0.0.40	
řád: halančíkovci (Cyprinodontiformes)							
čel.: Poeciliidae							
mečovka mexická <i>Xiphophorus hellerii</i>	0.0.18			0.0.4	0.0.14		
živorodka duhová <i>Poecilia reticulata</i>	0.0.65	0.0.10		0.0.33		0.0.42	
čel.: Goodeidae							
gudea červenoocasá <i>Xenotoca eiseni</i>	0.0.40	0.0.12		0.0.42	0.0.10		
řád: ropušnicotvární (Scorpaeniformes)							
čel.: Scorpaenidae							
perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.1					0.0.1	
řád: ostnoploutví (Perciformes)							
čel.: Monodactylidae							
okatec stříbřitý <i>Monodactylus argenteus</i>			0.0.7	0.0.6		0.0.1	
čel.: Toxotidae							
stříkoun lapavý <i>Toxotes jaculatrix</i>			0.0.7			0.0.7	
čel.: Cichlidae							
tlamovec Livingstonův <i>Nimbochromis livingstonii</i>	0.0.6				0.0.6		
tlamovec žlutoploutvý <i>Pseudotropheus acei</i>	0.0.6	0.0.1		0.0.3		0.0.4	
akara potoční <i>Aequidens rivulatus</i>			0.0.2			0.0.2	
akara modrá <i>Aequidens pulchrus</i>	0.0.55			0.0.1	0.0.54		
<i>Pseudotropheus hajomaylandi</i>	0.0.6					0.0.6	
kančík Eliotův <i>Thorichthys ellioti</i>	1.1			1.1			
kančík <i>Cichlasoma</i> sp. "Red parrot"	0.0.4				0.0.1	0.0.3	
kančík perleřový <i>Nandopsis octofasciatus</i>	0.0.2			0.0.1		0.0.1	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

kančík červenohrdlý <i>Thorichthys meeki</i>	0.0.2		0.0.2		
tlamovec <i>Haplochromis</i> sp. "Rock Kribensis"	0.0.10			0.0.10	
kančík texaský <i>Herichthys carpintis</i>	0.0.1			0.0.1	
cichlidka Marlierova <i>Julidochromis marlieri</i>	0.0.7		0.0.7		
pestřenec tangnický <i>Neolamprologus brichardi</i>	0.0.2		0.0.2		
pestřenec zlatožlutý <i>Neolamprologus leleupi</i>	0.0.1		0.0.1		
cichlidka Ramirezova <i>Microgeophagus ramirezi</i>	1.1		1.1		
terčovec zelený <i>Symphysodon aequifasciatus</i>	1.1.20		0.1.12	1.0.8	
cichlida mnohotrná <i>Herotilapia multispinosa</i>	0.0.72		0.0.2	0.0.70	
skalára amazonská <i>Pterophyllum scalare</i>	0.0.33		0.0.2	0.0.14	0.0.17
pestřenec zploštělý <i>Altolamprologus calvus</i>	0.0.3			0.0.3	
pestřenec žlutohlavý <i>Altolamprologus compressiceps</i>	0.0.2			0.0.2	
pestřenec <i>Neolamprologus helianthus</i>	0.0.1			0.0.1	
kančík příčnopruhý <i>Archocentrus nigrofasciatus</i>	0.0.2		0.0.2		
pestřenec <i>Neolamprologus similis</i>	0.0.40		0.0.16	0.0.24	
kančík citronový <i>Amphilophus citrinellus</i>	0.0.1			0.0.1	
cichlidka papouščí <i>Apistogramma cacatuoides</i>	1.1.5			1.1.5	
kančík červenohlavý <i>Vieja synspila</i>	0.0.1			0.0.1	
kančík červenooký <i>Heros severus</i>	0.0.1			0.0.1	
tlamovec Demasonův <i>Pseudotropheus demasoni</i>	0.0.6	0.0.12	0.0.4	0.0.14	
tlamovec <i>Aulonocara</i> sp.		0.0.15		0.0.15	
tlamovec modrozlutý <i>Metriaclima estherae</i>		0.0.12		0.0.12	
tlamovec <i>Astatotilapia</i> sp. - CH44	0.0.6		0.0.1	0.0.5	
tlamovec <i>Aulonocara</i> sp. "Fire fish red dragoon"	0.0.6			0.0.6	
tlamovec Duboisův <i>Tropheus duboisi</i>	0.0.12	0.0.15		0.0.12	0.0.15
tlamovec čelnatý <i>Cyphotilapia gibberosa</i>	0.0.17		0.0.7	0.0.1	0.0.9
tlamovec Mooreův <i>Tropheus moorii</i>	0.0.27		0.0.24	0.0.3	
tlamovec žlutoocasý <i>Cyprichromis leptosoma</i>	0.0.4			0.0.4	
tlamovec <i>Pseudotropheus socolofi</i> - albino	0.0.6			0.0.6	
tlamovec čenoploutvý <i>Pseudotropheus caeruleus</i>	0.0.4			0.0.4	
tlamovec příčnopruhý <i>Pseudotropheus zebra</i>	0.0.30		0.0.4	0.0.16	0.0.10
vrubozubec paví <i>Astronotus ocellatus</i>	0.0.10	0.0.30	0.0.2		0.0.38
čel.: Pomacentridae					
sapínek modrý <i>Chrysiptera cyanea</i>	0.0.1			0.0.1	
klaun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.2			0.0.2	
čel.: Labridae					
kněžík měsíční <i>Thalassoma lunare</i>	0.0.1		0.0.1		
pyskoun rozpůlený <i>Labroides dimidiatus</i>	0.0.1			0.0.1	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Gobiidae								
lezec obojživelný <i>Periophthalmus barbarus</i>	0.0.1					0.0.1		
hlaváč dívčí <i>Valenciennesa puellaris</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Siganidae								
králíčkovec liščí <i>Lo vulpinus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Acanthuridae								
bodlok žlutý <i>Zebrasoma flavescens</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Belontiidae								
čichavec zakrslý <i>Colisa lalia</i>	2.2	0.6		2.8				
čichavec šedý <i>Trichogaster trichopterus</i>	0.0.4			0.0.1	0.0.3			
bojovnice pestrá <i>Betta splendens</i>	0.0.1	0.0.4		0.0.1	0.0.4			
čichavec medový <i>Colisa chuna</i>	0.0.6			0.0.6				
čichavec perleťový <i>Trichogaster leerii</i>	0.0.2			0.0.2				
čel.: Osphronemidae								
gurama velká <i>Osphronemus goramy</i>	1.0.1					1.0.1		
čel.: Channidae								
hadohlavec <i>Channa asiatica</i>	0.0.2					0.0.2		
řád: čtverzubci (Tetraodontiformes)								
čel.: Balistidae								
ostelec červenozubý <i>Odonus niger</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Tetraodontidae								
čtverzubec <i>Tetraodon nigroviridis</i>	0.0.1					0.0.1		
třída: obojživelníci (Amphibia)								
řád: žáby (Anura)								
čel.: Pipidae								
drápatka vodní <i>Xenopus laevis</i>	1.1.1		0.0.3			1.1.4		
čel.: Hylidae								
rosnička včelí <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	1.3.1			1.3		0.0.1		
lišťovnice červenooká <i>Agalychnis callidryas</i>	0.0.6			0.0.1		0.0.5		
čel.: Pelodyridae								
rosnice siná <i>Pelodyras caerulea</i>	0.0.10			0.0.2		0.0.8		
řád: ocasatí (Caudata)								
čel.: Ambystomatidae								
axolotl mexický <i>Ambystoma mexicanum</i>	0.0.5					0.0.5		II
čel.: Salamandridae								
žebrovník Waltlův <i>Pleurodeles waltl</i>	0.0.5			0.0.2		0.0.3		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

třída: plazi (Reptilia)									
řád: želvy (Chelonia)									
čel.: Carettochelyidae									
karetka novoguinejská <i>Carettochelys insculpta</i>	0.0.3					0.0.3	II	RDB	
čel.: Emydidae									
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	1.2.20		0.0.2	0.1.4	0.0.1	1.1.17			
čel.: Geomydidae									
želva ostnitá <i>Heosemys spinosa</i>	1.0				1.0		II	ESB,RDB	
želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.1					0.1	II	ESB,RDB	
orlicie bornejská <i>Orlitia borneensis</i>	0.0.6					0.0.6	II	ESB,RDB	
čel.: Testudinidae									
želva paprscitá <i>Astrochelys radiata</i>	1.1					1.1	I	ESB,RDB	
želva pavoukovitá <i>Pyxis arachnoides brygooi</i>	6.0					6.0	I	RDB	
želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	0.1					0.1	II	RDB	
želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis babcocki</i>	0.0.4					0.0.4	II		
želva zelenavá <i>Testudo hermanni boettgeri</i>	0.0.6				0.0.1	0.0.5	II		
želva vroubená <i>Testudo marginata</i>	1.0			1.0			II		
želva uhlířská <i>Chelonoidis carbonaria</i>	1.2.2					1.2.2	II		
čel.: Chelidae									
vousivka pestrá <i>Phrynops geoffroanus</i>	1.0					1.0			
čel.: Pelomedusidae									
pelusie hnědá <i>Pelusios castaneus</i>	1.0				1.0		III		
řád: krokodýli (Crocodylia)									
čel.: Crocodylidae									
krokodýl čelnatý <i>Osteolaemus tetraspis</i>			0.0.2		0.0.2		I	ESB,RDB	
kajmáněk trpasličí <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	0.2		1.0			1.2	II		
řád: šupinatí (Squamata)									
čel.: Iguanidae									
leguán kubánský <i>Cyclura nubila</i>	2.5.3				1.1.3	1.4	I	ISB,RDB	
leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	2.2					2.2	II		
čukvala zavalitá <i>Sauromalus obesus obesus</i>	2.1					2.1			
leguánek ostnitý <i>Sceloporus magister</i>	2.2.7			1.0.1		1.2.6			
anolis obrovský <i>Anolis equestris</i>	3.4			1.0		2.4			
leguánovec obojkový <i>Crotaphytus collaris</i>	2.0			1.0		1.0			
bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	0.2				0.1	0.1			
bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	0.1					0.1			
oplurus <i>Oplurus cuvieri cuvieri</i>	2.3.2					2.3.2			
leguán nosorohý <i>Cyclura cornuta</i>	2.0				1.0	1.0	I	ESB,RDB	
čel.: Agamidae									
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	0.0.67				0.0.24	0.0.43	II		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

čel.: Gekkonidae									
gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	2.2.1		0.1	1.0	0.1	1.2.1			
čel.: Scincidae									
tilikva scinkovitá <i>Tiliqua scincoides</i>	1.0					1.0			
čel.: Lacertidae									
ještěrka obecná <i>Lacerta agilis</i>			0.0.1		0.0.1				
čel.: Teiidae									
dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	1.1					1.1	II		
čel.: Anguidae									
dvojjazyčník haitský <i>Diploglossus warreni</i>		0.0.24	3.2	0.0.2		3.2.22			
čel.: Helodermatidae									
korovec mexický <i>Heloderma horridum horridum</i>	1.1					1.1	II	EEP,ISB,RDB	
čel.: Varanidae									
varan mangrovový <i>Varanus indicus</i>	1.0				1.0		II		
čel.: Boidae									
hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	1.0					1.0	II	EEP	
krajta královská <i>Python regius</i>	0.1.1					0.1.1	II		
krajta tygrovitá <i>Python molurus</i>	0.1					0.1	II		
anakonda velká <i>Eunectes murinus</i>	1.2					1.2	II		
hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	0.1					0.1	II		
hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria maurus</i>	1.0					1.0	II		
čel.: Colubridae									
užovka amurská <i>Elaphe schrencki</i>	0.0.1			0.0.1					
užovka tenkoocasá <i>Orthriophis taeniurus taeniurus</i>			0.0.1		0.0.1				
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum</i>	0.0.2					0.0.2			
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>	0.1					0.1			
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0.0.1					0.0.1			
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.2					0.0.2			
třída: ptáci (Aves)									
řád: pštrosové (Struthioniformes)									
čel.: Struthionidae									
pštros dvoupřstý <i>Struthio camelus</i>	1.2		0.0.1			1.2.1	I		
řád: nanduové (Rheiformes)									
čel.: Rheidae									
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.2		1.0	0.2		2.0	II		
řád: kasuárové (Casuariiformes)									
čel.: Casuariidae									
kasuár přílbový <i>Casuaris casuarius</i>	1.0					1.0		ESB,RDB	
čel.: Dromaiidae									
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1					1.1			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

řád: brodiví (Ciconiiformes)								
čel.: Threskiornithidae								
ibis posvátný <i>Threskiornis aethiopicus</i>	2.6					2.6	III	
řád: vrubozobí (Anseriformes)								
čel.: Anatidae								
ostralka šitíhlá <i>Anas acuta</i>	1.2				1.0	0.2	III	
labuť koskoroba <i>Coscoroba coscoroba</i>	1.1					1.1	II	
kachnička mandarínská <i>Aix galericulata</i>	2.3			0.1	0.1	2.1		
kajka mořská <i>Somateria mollissima</i>	1.5			0.2		1.3		
kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>			0.0.1		0.0.1			
kachna domácí - ruanská <i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>	1.2				0.1	1.1		
řád: dravci (Falconiformes)								
čel.: Accipitridae								
orel východní <i>Haliaeetus pelagicus</i>	1.1	0.0.1			0.0.1	1.1	II	ESB,RDB
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	2.1		0.1		2.2		II	
káně lesní <i>Buteo buteo</i>	0.0.2		0.0.2		0.0.2		II	
krahujec obecný <i>Accipiter nisus</i>	0.0.1				0.1		II	
čel.: Falconidae								
raroh velký <i>Falco cherrug</i>	1.1					1.1	II	RDB
poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>			0.0.1		0.0.1		II	
sokol stěhovavý <i>Falco peregrinus</i>	0.1					0.1	I	
řád: hrabaví (Galliformes)								
čel.: Cracidae								
hoko červený <i>Crax rubra rubra</i>	1.1					1.1	III	RDB
čel.: Phasianidae								
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	4.3	1.0	0.0.3		2.2	3.1.3		
orebice chucar <i>Alectoris chucar</i>	1.0			1.0				
kur domácí - kočinka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	1.3				0.1	1.2		
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>	0.3			0.1		0.2		
kur domácí <i>Gallus gallus f. domestica</i>	0.3					0.3		
řád: krátkokřídli (Gruiformes)								
čel.: Gruidae								
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.1					1.1	I	EEP,JSB,RDB
řád: bahňáci (Charadriiformes)								
čel.: Haematopodidae								
ústřičník velký <i>Haematopus ostralegus</i>	0.0.2			0.0.1		0.0.1		
čel.: Scolopacidae								
jespák bojovný <i>Philomachus pugnax</i>	0.0.4				0.0.1	0.0.3		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

řád: měkkozobí (Columbiformes)

čel.: Columbidae

hrdlička chechtavá <i>Streptopelia roseogrisea</i>	2.2					2.2	III	
holub domácí - king <i>Columba livia f. domestica</i>	0.1				0.1			
holub domácí - pávík <i>Columba livia f. domestica</i>	0.1				0.1			
holub domácí <i>Columba livia f. domestica</i>	0.0.2		0.0.3		0.0.5			

řád: papoušci (Psittaciformes)

čel.: Cacatuidae

kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	1.1					1.1	II	RDB
kakadu palmový <i>Probosciger aterrimus</i>	1.2			0.1	0.1	1.0	I	EEP
kakadu růžový <i>Eolophus roseicapillus</i>	1.0					1.0	II	
kakadu Goffinův <i>Cacatua goffiniana</i>	3.0					3.0	I	
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	5.1.1		0.0.2		0.0.1	5.1.2		

čel.: Psittacidae

ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2.0					2.0	II	
amazoňan oranžovokřídý <i>Amazona amazonica</i>			0.1			0.1	II	
ara zelenokřídý <i>Ara chloroptera</i>	1.1					1.1	II	
amazoňan modročelý <i>Amazona aestiva</i>	0.1						II	
amazoňan modrobradý <i>Amazona festiva</i>	1.0					1.0	II	
ara marakana <i>Primolius maracana</i>	1.0					1.0	I	
nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	0.1		1.0			1.1	II	ESB,RDB
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	0.0.3					0.0.3	II	
žako liberijský <i>Psittacus erithacus timmeh</i>	9.5				9.5		II	
žako velký <i>Psittacus erithacus erithacus</i>	0.4					0.4	II	
papoušek zpěvavý <i>Psephotus haematonotus</i>	6.1.1			1.0	0.0.1	5.1	II	
kakariki rudočelý <i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	1.2				0.1	1.1	I	RDB
agapornis Fischerův <i>Agapornis fischeri</i>	0.0.3				0.0.3		II	
papoušek různobarvý pestrý <i>Electus roratus polychloros</i>	0.1		1.1	0.1		1.1	II	
traváček ozdobný <i>Neophema elegans</i>	0.1					0.1	II	
vaza velký <i>Coracopsis vasa</i>	1.1					1.1	II	
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	12.14.7		0.1	2.5.1	0.1	10.9.6		

řád: sovy (Strigiformes)

čel.: Strigidae

puštík obecný <i>Strix aluco</i>	2.1	0.0.3	0.0.3	0.0.1	0.0.5	2.1	II	
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	3.4	5.1	5.4	3.0	7.5	3.4	II	
výr velký <i>Bubo bubo</i>	1.2		1.0		1.0	1.2	II	
kalous ušatý <i>Asio otus</i>	3.0		1.0		1.0	3.0	II	
puštík vousatý <i>Strix nebulosa</i>	1.0		0.1			1.1	II	
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.1					1.1	II	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

řád: svišťouni (Apodiformes)									
čel.: Apodidae									
rorýs obecný <i>Apus apus</i>			0.0.2		0.0.2				
řád: srostloprstí (Coraciiformes)									
čel.: Alcedinidae									
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	1.1			1.1					
řád: šplhavci (Piciformes)									
čel.: Picidae									
strakapoud velký <i>Picoides major</i>	0.0.1				0.0.1				
řád: pěvci (Passeriformes)									
čel.: Hirundinidae									
jiříčka obecná <i>Delichon urbica</i>		0.0.1			0.0.1				
čel.: Turdidae									
kos černý <i>Turdus merula</i>			0.1.2		0.1.2				
rehek domácí <i>Phoenicurus ochruros</i>			0.0.1		0.0.1				
čel.: Fringillidae									
dlask tlustozobý <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	0.0.1				0.0.1				
čel.: Estrildidae									
zebrička pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	8.2			1.0		7.2			
čel.: Sturnidae									
majna Rothschildova <i>Leucopsar rothschildi</i>	1.1					1.1	I	EEP,RDB	
špaček obecný <i>Sturnus vulgaris</i>			0.0.3		0.0.3				
čel.: Corvidae									
sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	0.0.1		0.0.1		0.0.2				
třída: savci (Mammalia)									
řád: vačnatci (Marsupialia)									
čel.: Potoroidae									
klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	1.2	0.0.1		0.1		1.1.1	I	EEP,JSB	
čel.: Macropodidae									
klokan rudokrký Bassův <i>Macropus rufogriseus frutica</i>	6.1	0.1			4.0	2.2			
řád: hmyzožravci (Insectivora)									
čel.: Erinaceidae									
ježek východní <i>Erinaceus concolor</i>	0.0.5		1.3.1		1.3.6				
ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	0.0.9		0.1		0.0.10				
řád: letouni (Chiroptera)									
čel.: Pteropidae									
kaloň plavý <i>Eidolon helvum</i>	3.4	0.0.1		0.0.1		3.4			
čel.: Vespertilionidae									
netopýr rezavý <i>Nyctalus noctula</i>	0.0.4		5.2		5.2.4				
netopýr hvízdavý <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	0.0.55		4.3		0.4.58				

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

netopýr Saviův <i>Hypsugo savii</i>	0.0.1				0.0.1			
netopýr pestrý <i>Vespertilio murinus</i>	0.0.9				0.0.9			
řád: primáti (Primates)								
čel.: Lemuridae								
lemur běločelý <i>Eulemur albifrons</i>	3.1			1.0		2.1	I	
čel.: Callithrichidae								
tamarín žltoruký <i>Saguinus midas</i>	2.2					2.2	II	ESB
kosman bělovousý <i>Callithrix jacchus</i>	1.1					1.1	II	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	2.5.1	0.0.4		0.2		2.3.5	II	
čel.: Cebidae								
katul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	3.3	0.0.2				3.3.2	II	EEP
čel.: Cercopithecidae								
dželada <i>Theropithecus gelada</i>	3.0					3.0	II	EEP,ISB
mandril <i>Mandrillus sphinx</i>	0.1					0.1	I	EEP,RDB
pavián anubi <i>Papio anubis</i>	1.4					1.4	II	
čel.: Pongidae								
šimpanz <i>Pan troglodytes</i>	1.1					1.1	I	ESB,RDB
řád: šelmy (Carnivora)								
čel.: Canidae								
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	8.7	0.3.6			3.4	5.6.6	I	
liška polární <i>Alopex lagopus</i>	1.6	3.0.3		0.0.2	3.0.1	1.6		
vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	1.0		0.1			1.1	II	EEP,ISB
čel.: Ursidae								
medvěd lední <i>Ursus maritimus</i>	1.1	0.0.2			0.0.2	1.1	II	EEP,ISB,RDB
medvěd kamčatský <i>Ursus arctos beringianus</i>	1.1					1.1	II	
čel.: Procyonidae								
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	2.1	3.2			2.0	3.3		
čel.: Mustelidae								
skunk pruhovaný <i>Mephitis mephitis</i>	1.0		1.2	0.1		2.1		
kuna skalní <i>Martes foina</i>			0.1		0.1			
rosomák <i>Gulo gulo gulo</i>	1.1					1.1		EEP
fretka <i>Mustela furo</i>	4.3		3.1	0.1	5.2	2.1		
čel.: Viverridae								
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.1			0.1		1.0	III	ESB
čel.: Herpestidae								
surikata <i>Suricata suricatta</i>	2.1		0.5	0.1		2.5		
čel.: Felidae								
kočka pouštní <i>Felis margarita harrisoni</i>	4.2				3.1	1.1	II	EEP,ISB
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	1.1			0.1		1.0	I	EEP,ISB,RDB
rys kanadský <i>Lynx canadensis</i>	1.1					1.1	II	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

jaguarundi <i>Herpailurus yagouaroundi</i>	1.1	0.1				1.2	I	
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.1					1.1	I	EEP,ISB,RDB
čel.: Otariidae								
lachtan jihoafrický <i>Arctocephalus pusillus</i>	1.2			1.1		0.1	II	
řád: lichokopytníci (Perissodactyla)								
čel.: Equidae								
kůň domácí - fríský <i>Equus caballus</i>	0.2		0.2		0.2	0.2		
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmani</i>	2.2	0.1	1.1	0.1		3.3		
kůň domácí - mini appaloosa <i>Equus caballus</i>	3.3	3.0			3.0	3.3		
kůň domácí - shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	1.3	1.0			0.2	2.1		
osel domácí <i>Equus asinus</i>	1.0				1.0			
kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>	1.1					1.1		
kůň domácí - irský kob <i>Equus caballus</i>	2.0					2.0		
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	0.3					0.3	I	EEP,ISB
kulan <i>Equus hemionus kulan</i>	0.1					0.1	II	EEP,ISB,RDB
zebra Grévyho <i>Equus grevyi</i>	2.3	0.1				2.4	I	EEP,ISB,RDB
kiang východní <i>Equus kiang holdereri</i>	2.3					2.3	II	ISB
čel.: Tapiridae								
tapír jihoaamerický <i>Tapirus terrestris</i>	0.3		1.0		0.1	1.2	II	EEP,RDB
řád: sudokopytníci (Artiodactyla)								
čel.: Suidae								
prase domácí - mini <i>Sus domesticus</i>	1.1					1.1		
čel.: Tayassuidae								
pekari bělobradý <i>Tayassu pecari</i>	3.6	1.6		0.1		4.11	II	
čel.: Camelidae								
vikuňa <i>Vicugna vicugna</i>	1.2					1.2	I	EEP,ISB
velbloud dvouhrbý <i>Camelus ferus</i>	2.3		1.0		2.0	1.3		
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	2.6	3.0		0.1	1.3	4.2		
čel.: Giraffidae								
žirafa síťovaná <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.3		1.0			2.3		EEP
čel.: Cervidae								
sob <i>Rangifer tarandus</i>	2.7	0.2			0.1	2.8		
jelen sibiřský <i>Cervus canadensis sibiricus</i>	2.2	2.0	0.1		1.0	3.3		
jelen milu <i>Elaphurus davidianus</i>	2.8	1.3.2			2.5.2	1.6		RDB
los evropský <i>Alces alces alces</i>	2.2	0.2		0.1	0.1	2.2		
čel.: Bovidae								
paovce hřivnatá <i>Ammotragus lervia</i>	5.6	0.2		1.0	1.4	3.4	II	RDB
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	5.10	4.1		0.2	0.4	9.5		
pakůň modrý <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	1.3	0.1	2.1		1.1	2.4		
bizon <i>Bison bison</i>	2.5	0.2			1.1	1.6		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT / LIST OF ANIMAL KEPT

koza domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	0.9	3.4	3.0		6.3	0.10		
ovce domácí - Jákobova <i>Ovis aries aries</i>	5.4	0.5		0.1	4.6	1.2		
ovce domácí - kamerunská <i>Ovis aries aries</i>			0.2		0.2			
jak domácí <i>Bos grunniens</i>	3.5	1.2			1.1	3.6		
tur domácí <i>Bos taurus</i>			0.1		0.1			
ovce domácí - cápová <i>Ovis aries aries</i>	1.1					1.1		
ovce domácí - walliská <i>Ovis aries aries</i>	0.2					0.2		
takin indický <i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>	2.4	1.0.1		1.0.1		2.4	II	ESB,RDB
řád: hlodavci (Rodentia)								
čel.: Sciuridae								
ratufa černoprstá <i>Ratufa macroura</i>	0.1					0.1	II	RDB
sysel obecný <i>Spermophilus citellus</i>	8.14.3				8.14.3			RDB
sysel Richardsonův <i>Spermophilus richardsonii</i>	1.0			1.0				
burunduk <i>Tamias sibiricus</i>	1.0			1.0				
veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>			0.1.4		0.1.4			
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	1.1.5					1.1.5		
čel.: Castoridae								
bobr kanadský <i>Castor canadensis</i>	4.3	2.2.7			3.1.7	3.4		
čel.: Muridae								
pískomil mongolský <i>Meriones unguiculatus</i>	1.3					1.3		
čel.: Chinchillidae								
čičila vlnatá <i>Chinchilla lanigera</i>	0.0.1	0.0.2	3.3.2	1.2.4		2.1.1	I	RDB
čel.: Caviidae								
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	2.2.3	1.0.8	0.4	0.0.1	1.0.2	2.6.8		
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>	3.8	0.0.124			1.4.92	2.4.32		
čel.: Hydrochaeridae								
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	1.1					1.1		
čel.: Dasyproctidae								
aguti Azarův <i>Dasyprocta azarae</i>	1.1	0.0.3	1.0	0.0.1	0.0.2	2.1		ESB,RDB
čel.: Octodontidae								
osmák degu <i>Octodon degus</i>	0.0.3					0.0.3		
řád: zajíci (Lagomorpha)								
čel.: Leporidae								
zajíc polní <i>Lepus europaeus</i>			0.0.1		0.0.1			
králík domácí <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1.3	0.0.18	2.5		1.1.16	1.7.2		
králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	4.2.3	0.0.4			3.0	1.2.7		

VETERINÁRNÍ PÉČE / VETERINARY CARE

Veterinární, preventivní a léčebná péče probíhala, stejně jako v minulých letech, i v roce 2011 ve třech oblastech.

Preventivní péče

Preventivní péče spočívala v důsledné sanaci areálu i objektů expozicí dle ročního plánu deratizace, dezinfekce a dezinfekce, ale i podle aktuální potřeby. Jarní a podzimní parazitologické depistáže, prováděné ve spolupráci s Ústavem parazitologie Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity (FVL VFU), jmenovitě s přednostou ústavu doc. MVDr. Davidem Modrým, Ph.D., a doktorantkou MVDr. Kateřinou Pomajbíkovou, prokázaly účinnost plošného jarního a podzimního odčervení, ale i dlouhodobé problémy akcentující nutnost trvalé kontroly zoohygieny a zacházení s odpady živočišného původu. Nejvyšší pozornost musíme nadále věnovat efektu dehelmintizace u koňovitých z důvodu opakovaného záchytu *Parascaris equorum*. Antiparazitika jsme aplikovali až 6x ročně, u hříbat individuálně a od třetího týdne života každý měsíc. Zvýšený důraz dále klademe na dehelmintizaci a sanaci prostředí malých koček (které tak chráníme před parazity *Toxocara cati* či *Toxascaris leonina*) a losů evropských (ty chráníme před parazity rodu *Trichuris*). Hlístice tenkohlavec ovčí (*Trichuris ovis*) byla importována s konstitučně slabou samicí ze švýcarské zoologické zahrady a výrazně komplikuje zdravotní stav losího stáda. Trichurózu potlačujeme opakovaným podáváním bendazolových preparátů v pětidenních intervalech. Z řady individuálně i plošně použitých preparátů jsme k léčbě i prevenci endo- a ektoparazitóz v roce 2011 u největšího počtu zvířat medikovali

krmnou dávkou přípravkem Fenbendazol Bioveta 4 % plv., případně Levamisole 30 % plv. Při možnosti individuálního podání jsme aplikovali injekčně především Dectomax inj., Biomec inj., perorálně pak Equest pramo oral gel, Telmin pasta, Noromectin Equine pasta a Panacur 10 % susp. Díky preventivnímu podávání přípravku Baycox 5 % susp. mláďatům vybraných druhů týden po jejich narození jsme se vyhnuli ztrátám způsobeným kokcidiózou, která přesto alterovala zdravotní stav zvířat především na úseku Parohatá. Vyšetření trusu průjmujičích žiraf síťovaných pak nově prokázalo kokcidiózu. Obě skupiny zvířat byly přeléčeny přípravkem Sulfacox T sol. s dobrým výsledkem.

Opatření v oblasti deratizace, dezinfekce a dezinfekce probíhala dle aktualizovaného plánu. Výskyt potkanů jsme v roce 2011 nezaznamenali, patrně i v důsledku opakované plošné deratizace. Přesto jsme na jednotlivých úsecích rozmístili staničky s přípravky Racumin pasta, Lanirat a Baraki granule. Vysoký

výskyt drobných hlodavců komplikoval chov ptáků v Pavilonu exotických ptáků a vedl ke zhoršení zdravotního stavu některých vzácných exponátů. Kromě kladení návnad se také snažíme zabránit přístupu drobných hlodavců do objektu a ochránit uskladněná krmiva pomocí plastových, uzavíratelných nádob. Velké množství drobných hlodavců bylo odchyceno do pastí a dále zpracováno pro výzkumné účely ve spolupráci s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat. Pro hubení švábů v pavilonu Tropické království jsme opět použili, a to s patrným efektem, preparáty Neostomosan, Goliath gel a Maxforce white. Vedle možného přenosu infekce švábi také komplikují původně drobná poranění, nejčastěji plazů, u nichž dochází při páření k porušení integrity kůže. Výskyt létavého hmyzu eliminujeme pomocí lepových pastí i larvicidních postříků podestýlky. Vybrané druhy zvířat jsme rozsáhlým způsobem preventivně vakcinovali už v květnu. Následně jsme vakcinovali psovité a kočkovité šelmy v plném rozsahu, velbloudovité proti te-

Výuka studentů severoamerické Purdueho univerzity v Zoo Brno / The education of students from Purdue University at Brno Zoo

VETERINÁRNÍ PÉČE / VETERINARY CARE

Výuka studentů Purdueho univerzity v Zoo Brno / The education of students from Purdue University at Brno Zoo

tanu, koňovité proti tetanu a chřipce, žirafy a soby proti klostridiím, lachtany proti leptospiróze.

Kvalitu krmiv kontrolujeme v kooperaci se Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc. Vyšetření biologického materiálu provádíme ve spolupráci s VFU, SVÚ Olomouc, Výzkumným ústavem veterinárního lékařství (VÚVL) Brno i soukromými laboratořemi. S firmou Genservis spolupracujeme při vytváření perspektivních chovných skupin, určování pohlaví, archivaci DNA vybraných jedinců a při diagnostice závažných onemocnění ptáků, jako jsou chlamydiózy či PBFĐ (papouščí nemoc zobáku a peří). Určit pohlaví bobrů kanadských metodou analýzy DNA nám pomohli odborníci z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky (klasické morfologicko-fyziologické metody se nám totiž ukázaly jako nespolehlivé). Dodržování zákona o veterinární péči a zákona na ochranu zvířat proti týrání

kontrolovali v průběhu roku pětkrát pracovníci Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj. Kontroly kladly důraz na vedení dokumentace v souladu s legislativou EU, na naplňování metodiky kontroly zdraví dle EpN100 a na pohodu zvířat v chovech i při přesunech. Mohu konstatovat, že nám nebyly vyznamenány závažnější nedostatky a naše zoo může být považována za úředně prostou nebezpečných nákaz.

Léčebná péče

Léčebnou péči jsme soustředili jak na kmenová zvířata (kromě běžných zákroků jsme provedli 89 zákroků v anestezii, z toho 15 přípravkem Immobilon LA), tak na chovance záchranného centra. Náročnou akcí byla manuální a farmakologická imobilizace 15 vlků arktických z důvodu prohlídky, preventivních opatření a transportu na Ukrajinu. Po rozhodnutí ministerstva zemědělství jsme v průběhu roku museli v areálu zoo

ukončit péči o handicapované živočichy volně žijící v okolní přírodě. Přesto jsme za prvního půl roku vyšetřili, popřípadě i ošetřili 199 zvířat. Nejčastějšími příčinami úrazů ptáků byly zlomeniny (po nárazu do jedoucího vozidla) nebo postřelení a otřesy (po nárazu do skla). Uspokojení nám přineslo několik úspěšných náprav fraktur končetin či zobáku u pěvců, dravců a sov, které vyžadují specifické přístupy i použití netradičních materiálů. Až na výjimky jsme uplatňovali zásadu Vše, nebo nic – tedy návrat do volné přírody, nebo utrčení vážně handicapovaných jedinců.

Z celkového množství zákroků připadá na preventivní opatření a interní zákroky více než 70 % případů, naproti tomu na poruchy březosti, porodní a poporodní komplikace připadají pouze 3 % zákroků. Zbýlá procenta případů naplňují zákroky chirurgické včetně korekcí paznehtů a kopyt. Ve 24 případech jsme diagnózu stanovili na základě rent-

Výuka studentů Purdueho univerzity v Zoo Brno ! The education of students from Purdue University at Brno Zoo

genologického a endoskopického vyšetření. Horší výživný stav sobů polárních a sníženou životaschopnost jejich mláďat se podařilo napravit systémem opatření, k nimž patřila především výrazná úprava krmné dávky trvalým podáváním roborancí a probiotických kmenů bakterií a další preventivní opatření, jako jsou dehelmintizace, vakcinace, individuální odběry krve a její analýza. Výsledkem bylo výrazné zlepšení výživného stavu zvířat a úspěšný odchov mláďat. K zlepšení kondice sobů velice přispěl z Finska dovezený lišejník, který je v přírodě hlavní složkou jejich potravy. I u menších druhů exotických zvířat přidáváme do krmné dávky probiotika. Je prokázáno, že probiotika působí ve prospěch pozitivní mikroflóry, ale dokážou

také „vytěsnit“ endoparazity, především kokcidie. K imunomodulaci v průběhu nemoci i při prevenci používáme u ptáků a malých primátů s dobrou odezvou Imunoglukan sirup, popř. přípravky řady Sangrim. Individuální přístup vyžadovala trojice kakadu palmových (1.2) v oblasti zoohygiene, výživy a následné veterinární péče. U všech jedinců tohoto druhu jsme během roku třikrát korigovali alterované ramphotéky na špatně vyvinutém kostním podkladě (způsobené patrně chybnou výživou v období růstu). Neobvyklými případy bylo léčení omrzlin u šimpanze Fábena nebo obstrukce tlustého střeva u tygřice Satu.

Distanční imobilizaci jsme díky modernímu zařízení mohli provádět i na požádání obecních úřadů, policie a lesní

správy. Veterinární servis zajišťoval denně soukromý veterinární lékař. V rámci úzké spolupráce s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat se na léčebné péči v Zoo Brno podílí prof. MVDr. Jirí Pikula, PhD., aby i v době nepřítomnosti kmenového pracovníka byla zajištěna plnohodnotná veterinární péče.

Vědeckovýzkumná a kulturně propagační práce

Vědeckovýzkumná a kulturněpropagační práce byla orientována především na přednáškovou činnost prováděnou ve prospěch tří ústavů VFU. Jako externí učitel jsem vedl výuku v rámci státnicových bloků studentů šestého ročníku. Lektoruji dva typy kvalifikačních kursů

VETERINÁRNÍ PÉČE / VETERINARY CARE

Teoretická i praktická výuka studentů Purdue University School of Veterinary Medicine, sídlící ve městě West Lafayette v severoamerickém státě Indiana, proběhla v Zoo Brno v květnu 2011 / Theoretical and practical education of students from Purdue University School of Veterinary Medicine (West Lafayette, Indiana, USA) took place at Brno Zoo on May 2011

a okrajově se podílím na výuce studentů středních odborných škol (obor veterinářství, zemědělství). Oponoval jsem dvě odborné práce zabývající se problematikou volně žijících zvířat. Jsem členem Oborové rady VFU pro choroby volně žijících zvířat, ptáků a malých savců, a proto jsem zasedal v komisích pro obhajobu dizertačních prací či v komisích pro vykonání státní doktorské zkoušky. Oponoval jsem čtyři projekty Interní grantové agentury VFU Brno. S kolegou MVDr. Tomášem Fichtlem, Ph.D., z VFU jsme v říjnu 2010 resekovali čtyři zuby včetně špičáku u medvěda ledního Umky a odstranili tak příčinu sníženého příjmu potravy. Případ jsme prezentovali na konferenci Evropské asociace veterinárních stomatologů (Řecko, 1.–2. 9. 2011) a chystáme prezentaci v časopisu Veterinářství. Praktická ukázka péče o zvířata v Zoo Brno, odborný výklad a přednáška pro německé studenty byly tradičně kladně hodnocenou součástí programu výměny studentů mezi VFU Brno a Lipskou univerzitou.

Velmi kladně byla americkou stranou opět hodnocena teoretická i praktická výuka dvaceti studentů Purdue University, která proběhla v květnu v Zoo Brno (garantem praxe byl Steve Thompson, DVM, dipl. ABVP). Ve spolupráci s provozním zoologem Jiřím Vítkem jsme připravili atraktivní program, který podnítl zájem o další studijní pobyty v Zoo Brno (dvě studentky již pobyt opakovaly). Se studenty i garantem projektu jsem v písemném styku a po celý rok vnímám jejich zájem o práci a dění v naší zoo.

*MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D.,
veterinární lékař*

SUMMARY: Veterinary, preventive and medical care was provided in three spheres in 2011, as in previous years. **Preventive care** consisted in careful decontamination of the area as well as of exposition buildings, in accordance with an annual plan for rat extermination, disinfection and insect extermination, plus as currently needed. Spring and autumn parasitological depistages showed that overall spring and autumn deworming was efficient but they also revealed long problems accentuating the need for permanent inspection of animal hygiene and handling of waste of animal origin. We must keep paying highest attention to deworming effects in Equidae due to repeated occurrence of *Parascaris equorum*. We had to apply antiparasitics six times during the year; individually in colts and every month starting when they grew three weeks old. Furthermore, we pay increased attention to dehelminthization and decontamination of environment of small cats (thus protecting them from *Toxocara cati* or *Toxascaris leonine* parasites) and of Moose (protecting them from *Trichuris* genus parasites). Whipworm *Trichuris ovis* was imported together with a constitutionally weak female from a Swiss zoo and it has been largely complicating the health condition of the Moose herd. We keep suppressing Trichuriasis by repeated doses of bendazole medicines administered in five-day intervals. Rat and insect extermination and disinfection actions were carried out according to an updated plan. No brown rats were registered in 2011; probably due to repeated overall rat extermination. A high presence of small rodents complicated the

rearing of birds in the Exotic Bird Pavilion and led to worsened health condition of some rare species. Besides laying baits, we also try to prevent small rodents from accessing the area and thus protect stored feed by means of plastic and closable vessels. Many small rodents were caught to traps and subsequently used for research purposes.

Treatment concentrated on tribal animals (besides ordinary interventions, we did 89 operations under anaesthesia, out of that 15 with Immobilon LA) as well as on animals of the Rescue Centre. A demanding event consisted in manual and pharmacological immobilization of 15 Arctic Wolves for examination, preventive measures and transport to Ukraine. Out of the total number of operations, more than 70% cases are preventive measures and internal operations while gestation problems, birth-giving and postnatal complications only occur in 3% of cases. The remaining percentage involves surgical operations, including corrections of hoofs. In 24 cases, diagnosis was established based on X-ray and endoscope examinations. Poorer nutritious condition of the Caribou and reduced viability of their young ones were improved by a set of actions such as, above all, significant modification of their feeding doses by permanent administration of roborantia and probiotic bacteria strains as well as other preventive actions such as dehelminthization, vaccination, individual blood samples and their analysis. This resulted in prominent improvement of nutritious condition of the animals and successful breeding of their young ones. Caribou's fitness was also

largely improved thanks to lichen imported from Finland which constitutes the principal component of their food in the wildlife. Probiotics are also supplemented to feeding doses of smaller species of exotic animals. We also experienced some unusual cases of treatment: treatment of frostbites in chimpanzee Fábén or large intestine constipation in tigress Satu.

Our scientific research and culture promotion focused, above all, on lecturing for the benefit of three institutes of the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences (VFU). In October 2010, together with my colleague MVDr. Tomáš Fichtl, Ph.D., of VFU, we resected four teeth, including the canine tooth, in Polar Bear Umka, removing thus the cause of his reduced food intake. We presented the case at a conference held by the European Association of Veterinary Stomatologists (Greece, 1-2 September 2011) and we are preparing a presentation for the Veterinary Medicine magazine. A practical illustration of how we look after our animals in Brno Zoo, professional explanation and a lecture for German students were traditionally a positively valued part of the student exchange program between VFU Brno and Leipzig University. Both the theoretical and practical instruction for twenty students of Purdue University, which took place at Brno Zoo in May (the practice was guaranteed by Steve Thompson, DVM, dipl. ABVP), was valued very well again on the American side. I have been in touch with the students as well as the sponsor of the project and I have been observing their interest in what was going on at our zoo all the year round.

OBCHODNÍ ÚSEK / COMMERCIAL DEPARTMENT

Při plnění pracovních úkolů roku 2011 pomáhalo obchodnímu úseku příznivé počasí – díky němu mohla prodejní sezona začít podstatně dříve než v roce 2010. Už v polovině března jsme otevřeli většinu prodejních stánků, provoz trampolínového centra jsme zahájili na přelomu března a dubna a turistický vláček sloužil návštěvníkům od počátku dubna.

Postupně se přidávali i externí sezonní prodejci a provozovatelé dětských atrakcí. Část jejich nabídky mohli návštěvníci okusit již v předcházejících letech, například při nákupu trdelníků nebo kopečkové zmrzliny, při jízdě na dětské skluzavce či při zkoušení funkcí dětského bagru. Přibyli i noví prodejci. Pozornost vzbudila tzv. kulíčková zmrzlina, nový produkt na českém trhu, ale i palačinky a americké koblížky.

V sezoně byly v provozu nové automaty na teplé nápoje a cukrovinky, prodej baget jsme zavedli na dalším prodej-

Jeden ze stánků vánočního jarmarku / One of the Christmas fair booths

ním místě. Začali jsme nabízet tzv. panini, novinku firmy Crocodile. Sortiment jsme obohatili i v prodeji upomínkových předmětů. K novému zboží

tohoto druhu patřily papírové reklamní čepice, nové druhy přívěšků a magnetů, leporela, pexesa, pohlednice a podtácky, vše s fotografiemi našich zvířat.

Jednou z největších akcí pro veřejnost, na které se úsek podílel, bylo tzv. Rozsvícení vánočního stromu, uspořádané v naší zoo poprvé. Na několika místech expozičního komplexu Beringie jsme vytvořili vánoční jarmark s nabídkou rukodělných vánočních výrobků a bohatým sortimentem občerstvení.

Při příchodu do zoo si návštěvníci mohli stejně jako v minulých letech koupit i takzvané pojízdné vstupenky, opravňující k návštěvě zoo i plavbě výletní lodí po Brněnské přehradě.

V roce 2012 hodláme nabídnout veškeré provozovny občerstvení k pronájmu cizím subjektům.

MVDr. Jaroslava Vavřínová,
vedoucí obchodního úseku

Rožnění na vánočním jarmarku / The turnspit at the Christmas fair

OBCHODNÍ ÚSEK / COMMERCIAL DEPARTMENT

Počet návštěvníků v roce 2011

Zoologická zahrada	232 809 osob
	(o 16 395 více než v roce 2010)
Stálá akvarijní výstava (do 31. 7.)	12 893 osob
Celkem :	245 702 osob
počet kočárků, které projely branou zoo	16 398
počet psích návštěvníků	3 221
měsíc s nejvyšší návštěvností	červenec (42 813 osob)
měsíc s nejnižší návštěvností	listopad (3 632 osob)
den s nejvyšší návštěvností	25. duben (4 253 osob)
den s nejnižší návštěvností	1. prosinec (1 osoba)
Tržby:	
z prodeje upomínkových předmětů, včetně DPH	2 249 132 Kč
z prodeje občerstvení, včetně DPH	4 548 431 Kč
(bez zlikvidovaného stánku U Tygra, bez restaurace, bez stánku U Točny)	
Celkem :	6 797 563 Kč
	(o 907 948 Kč více než v roce 2010)

SUMMARY: In fulfilling the work tasks of 2011, the Commercial Department was helped by good weather - thanks to the weather, the selling season could start much earlier than in 2010. We opened most sales stands as early as mid-March; we started running the trampoline centre at the turn of March and April and the tourist train served to visitors from the beginning of April. Gradually, external seasonal sellers and children attraction keepers followed. Visitors were able to try and taste a part of their offers in the previous years, e.g. they could buy traditional sweet trdelník or scoops of

ice-cream, slide down the children's chute or test how the children's excavator works. But there were also new sellers with new products. High attention was raised by the so-called ball ice-cream, a new product at the Czech market, but also pancakes and American doughnuts. During the season, new vending machines for hot drinks and sweets were in operation and we introduced baguette sales at another point. We started offering panini, a news by company Crocodile. We also extended our assortment of souvenirs, adding new paper advertisement caps, new types of pendants

and magnets, foldout collection of pictures, pexeso, postcards and mats, all covered with photos of our animals. The so-called Switching on the Christmas Tree was among the largest events for the public prepared by the Commercial Department, organized for the first time at our zoo. We created a Christmas festival offering hand-made Christmas products with a wide assortment of refreshments at several places of the Beringia exposition complex. In 2012, we plan to offer all refreshment points to be rented by third parties.

EKONOMICKÝ ÚSEK / ECONOMICAL DEPARTMENT

Po ekonomické stránce lze rok 2011 v porovnání s rokem předěšlým hodnotit jako příznivý – navzdory tomu, že samozřejmě i na zoologickou zahradu nepříznivě působily některé makroekonomické potíže, doléhající na celou Evropu. V roce 2011 navštívilo brněnskou zoo celkově o 16 395 (tj. o 6,89 %) návštěvníků více než v roce 2010, přestože Stálá akvarijní výstava na Radnické ulici byla otevřena jen do 31. července.

Potvrdilo se tak, že na návštěvnost zoologické zahrady mají zásadní vliv nejen kvalitní služby, ale především přitažlivé zoologické expozice. V roce 2011 byla již celý rok v provozu nová vstupní část komplexu Beringie, která návštěvníky lákala dvojicí mohutných kamčatských medvědů i vkusně upravenými expozicemi rosomáků, sov sněžních, ptáků severských pobřeží a lišek polárních. Stejně přitažlivé nové zážitky nabízel rekon-

struovaný pavilon opic, upravený pro šimpanze, a nový výběh levhartů cejlonských. Atraktivnost zoo zvyšovala i mnohá mláďata, například zeber, žiraf, velbloudů, jaků, vlků, sobů, losů a orla kamčatského.

Hospodaření zahrady skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši **474 369,62 Kč**.

Návštěvnost (počet osob)

Počet návštěvníků celkem	245 702
- z toho zoo	232 809
- SAV	12 893
Členění návštěvnosti podle jednotlivých skupin	
Skupina	počet osob
Dospělí, senioři	129 885
Děti, studenti	115 817
Celkem	245 702

Výnosy

Celkové výnosy činily v roce 2011	76 869 859,- Kč
Členění hlavních výnosových položek	
Příspěvek zřizovatele	41 906 000,-
Účelová dotace MŽP	1 572 442,-
Dotace od úřadu práce	3 438 186,-
Výnosy z vlastních výkonů, zboží a služeb	27 180 908,-
- z toho tržby ze vstupného zoo	15 801 195,-
tržby ze vstupného SAV	228 985,-
foto, video	141 600,-
poníci	125 550,-
psi	87 870,-
vláček	533 550,-
trampolíny	227 950,-
nájmy	1 079 573,-
tržby restaurace	2 378 608,-
prodej zboží (UP, občerstvení)	6 458 241,-
ostatní	117 786,-
Změna stavu zásob (zvířata)	631 235,-
Aktivace krmiva, rostlin a osiva, restaurace, služeb	284 936,-

EKONOMICKÝ ÚSEK / ECONOMICAL DEPARTMENT

Ostatní výnosy	1 856 152,-
- z toho - tábory v zoo	408 400,-
- reklama	275 808,-
- příspěvky SMP	49 950,-
- zúčtování fondů	459 921,-
- úroky	9 226,-
- plnění od pojišťovny	163 676,-
- ostatní	208 205,-
- tržby z prodeje zvířat	280 966,-

Náklady

Náklady činily v roce 2011 celkem	76 395 489,- Kč
Členění hlavních nákladových položek	
Spotřeba materiálu	10 138 693,-
- z toho - krmivo	5 089 834,-
- veterinární léky a materiál	280 527,-
- osivo, hnojivo, květiny	123 072,-
- technický materiál	1 004 507,-
- propagační materiál	107 212,-
- nákupní cena zvířat	488 615,-
- pohonné hmoty	563 084,-
- spotřeba DDHM	618 539,-
- suroviny kuchyň	975 735,-
- kancelářské potřeby	272 439,-
- ostatní	615 129,-
Spotřeba energie	6 133 279,-
Nákupní cena prodaného zboží	4 061 989,-
Opravy a udržování	1 979 851,-
Cestovné	726 696,-
Náklady na reprezentaci	61 755,-
Ostatní služby	6 421 493,-
Mzdové náklady	27 594 605,-
Zákonné sociální pojištění	9 077 079,-
Zákonné sociální náklady	308 311,-
Jiné sociální náklady	188 739,-
Daně a poplatky	64 216,-
Ostatní náklady	905 358,-
Odpisy DHM a DNM	8 733 425,-

EKONOMICKÝ ÚSEK / ECONOMICAL DEPARTMENT

Největší část výnosů zoo (54,52 %) vytvořil příspěvek na provoz od zřizovatele, tj. statutárního města Brna. Výnosy z vlastních výkonů, tržby z prodaného zboží a služeb, ostatní výnosy, aktivace, změna stavu zvířat a ostatní výnosy představovaly 38,97 % z celkových výnosů. V případě účelové dotace od ministerstva životního prostředí to bylo

2,04 % a příspěvek úřadu práce na vytvoření 35 veřejně prospěšných míst činil 4,47 % výnosů.

Zájem sponzorů a dárců z řad organizací a obyvatel města Brna a okolí byl opět velký. Na finančních darech adoptivních rodičů a sponzorů zoo získala 848 034,- Kč a na veřejnou sbírku Kura Kura bylo vybráno 110 459,- Kč.

Souhrn veškerých finančních darů byl 958 493,- Kč.

V ekonomické oblasti splnila zahrada prakticky všechny plánované úkoly roku 2011.

*Ing. Miroslava Piškulová,
vedoucí ekonomického úseku*

SUMMARY: In light of economics, we can assess the situation in the year 2011, in comparison with the prior year, as prosperous - despite the fact that even zoo was ungraciously affected by macro-

economic difficulties which bear on whole Europe. In 2011 came to see Brno Zoo about 16 395 (6,89 %) more visitors in generally compared to year 2010, in spite of The Permanent Aquarium Exhibition in the

Radnická street was opened only till July 31st. In this manner was confirm that not only the best services quality but especially attractive enclosures have essential influence up to visit rate of zoological garden.

Na návštěvnost zoo mají vliv nejen kvalitní služby, ale i přitažlivé expozice / Not only the best services quality but especially attractive enclosures have essential influence up to visit rate of zoological garden

TECHNICKÝ ÚSEK / TECHNICAL DEPARTMENT

Levhart v nové expozici / Leopard in his new exposition

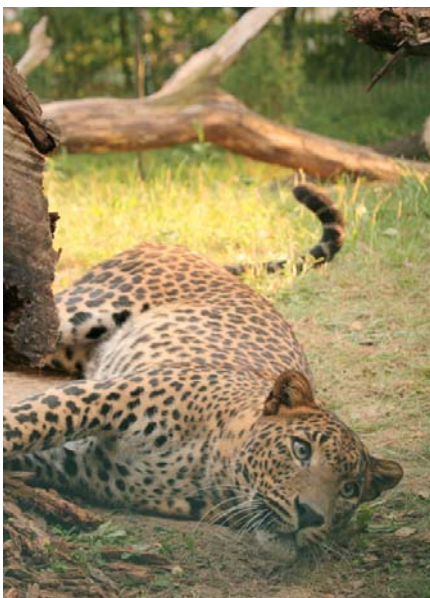
Pracovníci technického úseku se v roce 2011 věnovali převážně údržbě budov a areálu zoo, rovněž také budování nových expozicí. Také byla úspěšně dokončena příprava 1. etapy rozvodů užitkové vody. Mimořádně důležitou částí práce bylo dokončení příprav k realizaci projektů, na jejichž financování se podílí fondy Evropské unie.

V soutěži o evropskou dotaci uspěly projekty tří nových expozicí, jejichž výstavba začne v roce 2012. Během roku 2011 bylo proto nutno dokončit k nim projektovou dokumentaci. Jelikož jednotlivé stavby zasáhnou do stávající návštěvní trasy, bylo nutno zpracovat

Ubikace v novém výběhu levhartů cejlonských vznikla adaptací staršího objektu / The facility of the leopards was made by rebuilding an older object

TECHNICKÝ ÚSEK / TECHNICAL DEPARTMENT

Levhart v nové expozici / The leopard in the new exposition

Nový výběh lišek polárních / The new run-out of polar foxes

i dokumentaci k tzv. obchůzným trasám, po nichž se budou moci návštěvníci pohybovat v době stavebních prací.

Pracovníci úseku rovněž nechali zpracovat projektovou dokumentaci k 1. etapě rozvodů užitkové vody, která se týká dolní části zoo. Realizace rozvodů přinese značné finanční úspory. Při závlahách, napouštění jezírek apod. už nebude třeba používat pitnou vodu z městské sítě, neboť jako zdroj užitkové vody mohou posloužit dva vlastní vrty zbudované poblíž zoo, v nivě řeky Svratky. Plánovaná druhá etapa má dokončit rozvody užitkové vody ze zmíněných vrtů v horní části zoo.

Během roku 2011 brněnská zoo zřídila tři nová chovatelská zařízení. Poblíž správní budovy vyrostla expozice levhartů, jejichž chov doposud probíhal v Tygřích skalách, o něž se levharti dělili s tygry. Nový výběh levhartů o ploše přibližně 300 m² uzavírá drátěné pletivo s elektrickým ohradníkem a shora kryje

Lišky polární / Polar foxes

sít. Objekt, v němž se nacházejí ubikace levhartů, vznikl adaptací staršího zařízení, které v minulosti postupně sloužilo několika různým živočišným druhům. Nově upravený objekt nyní obsahuje místnost pro chovatelské zázemí a tři propojené ubikace, z nichž mohou zví-

řata vycházet i do původního, menšího klecového výběhu, navazujícího na ubikace z opačné strany než nový výběh.

Novou expozici lišek polárních jsme zbudovali v sousedství voliéry ptáků severovýchodních pobřeží, která se nachází ve vstupní části expozičního souboru

TECHNICKÝ ÚSEK / TECHNICAL DEPARTMENT

Beringie. Výběh má plochu přibližně 90 m² a je obehnan drátěným pletivem opatřeným elektrickým ohradníkem. Umístění jsou v něm samec se samicí – polární lišky dokreslují v tomto místě zoo prostředí připomínající severskou tundru.

V zázemí zoo, tedy mimo návštěvnickou trasu, najdeme i třetí nové chovatelské zařízení, kterým je odstavný výběh pro samce ledního medvěda. Do tohoto prostoru se medvěd přestěhuje vždy v době březosti samice a nebude třeba jej uspávat a převážet na jiné místo. Výběh má plochu 150 m², je obehnaný 3,6 metru vysokou zdí s elektrickým ohradníkem a je propojen se stávající

ubikací ledních medvědů. Náklady na stavby výše uvedených zařízení byly hrazeny z rozpočtu zoo.

Pracovníci technického úseku se také zasloužili o instalaci čtyř akvárií pro mořské živočichy. V atriu pavilonu Tropického království byla vystavěna dělicí stěna s obdélníkovými průzory, za něž byly umístěny zmíněné nádrže.

Dále je třeba upozornit na zřízení přípojky plynu do stánku U Krokodýla a do objektu veřejného WC u terária, což umožňuje provozovat tato zařízení celoročně.

Pracovníci technického úseku dále mj. modernizovali interiér služební vrát-

nice, instalovali nový ohřívač vody v budově centrální přípravy krmiv, ve správné budově byla vyměněna část oken a opravena střecha, dále byla opravena střecha skleníku, podlaha v ubikaci tapírů a bazén ve výběhu tygrů a odstraněna havárie rozvodů vody v expozicích vlků a ledních medvědů.

V nastávajícím období se pracovníci technického úseku zaměří mimo běžnou údržbu a opravy především na budování nových expozic klokanů skalních, orlů bělohlavých a africké vesnice.

*Bc. Miroslav Janota,
vedoucí technického úseku*

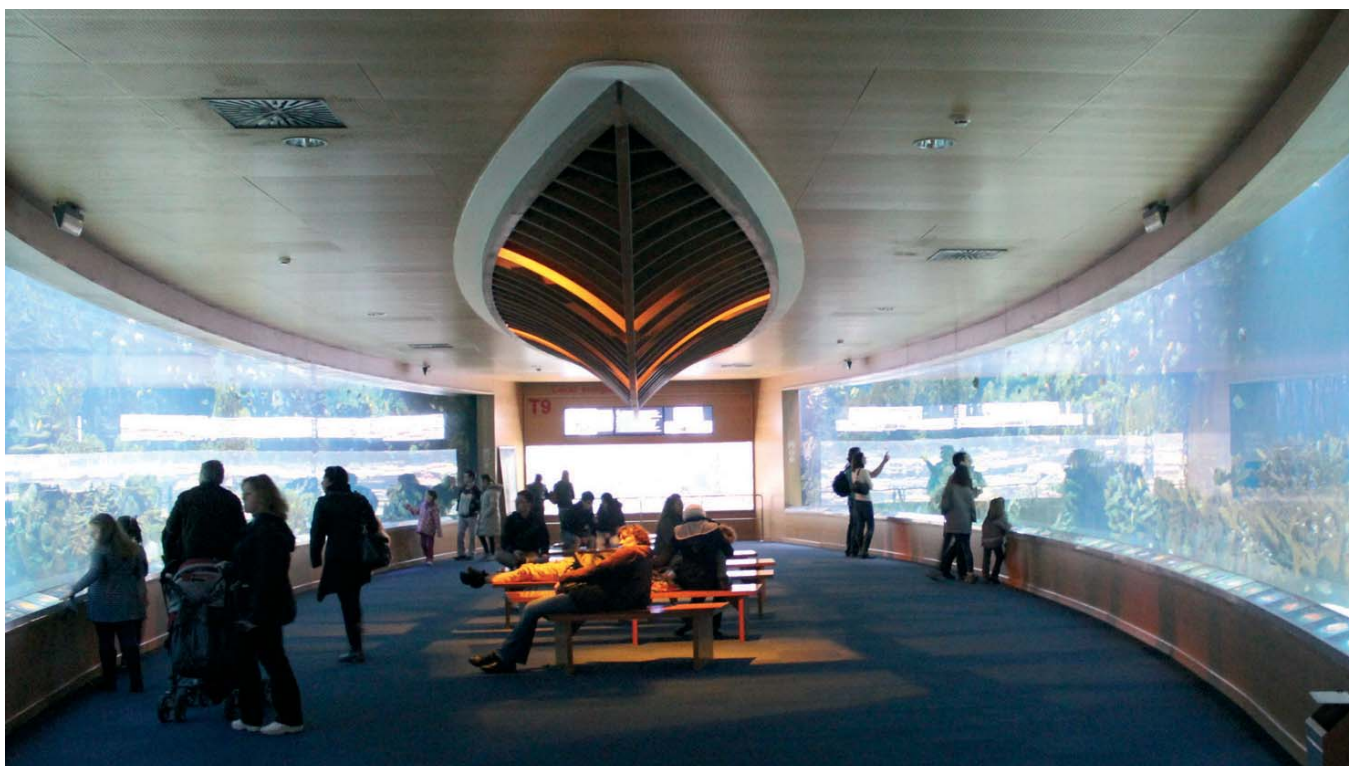
SUMMARY: Three new exposition projects succeeded in a tender for European grants; and their construction is to start in 2012. Therefore, we had to finish project documentation for those projects in 2011. It was prepared by the Technical Department with respect of the African village construction while documentation to construct an exposition of Brush-tailed Rock Wallabies and an aviary for Bald Eagles was prepared by employees of the relevant department of the City Authority who also prepared project documentation for the first phase of service water distribution system for the lower part of the Zoo. The distributions system will bring considerable savings. We will not need to use drinking water for irrigation, to fill ponds, etc.

Brno Zoo established three new breeding facilities in 2011. A leopard exposition grew near the administrative building while leopards used to be reared in the Tiger's Rocks together with tigers. A new leopard run of an area of c. 300 m² is closed up by a wired fence with an electric wire and is covered by a net from above. A new exposition of Arctic Foxes is situated near the aviary of northern coast birds, located at the entrance to the Beringia exposition complex. The fox run occupies an area of c. 90 m² and is surrounded by a wired electric fence. It houses an exposition pair - Arctic Foxes add to the atmosphere of northern tundra at this place (other specimens of our group of Arctic Foxes are situated at the rearing background facilities). Background facilities, i.e. areas

outside the visitor route, also contain the third new breeding facilities - a siding run for the Polar Bear male. The bear will always be transferred to this area while the female is in gestation and we will not need to tranquilize him and transport to another place. The run covers an area of 150 m², and it is surrounded by a 3.6 m high wall with an electric wire; it is accessed from one of the quarters of the existing Polar Bear den. Our Technical Department staff also played an important role in installing four aquariums for sea animals. They built up a dividing wall with rectangular peep-holes in an atrium of the Tropical Kingdom pavilion; the reservoirs are placed behind the peep-hole wall.

ZAHRANIČNÍ STYKY / FOREIGN CONTACTS

Vstupní hala komplexu L'Oceanogràfic ve španělské Valencii, kde se konala konference Evropské asociace vzdělávacích pracovníků zoo / Entrance hall of the complex L'Oceanogràfic in Valencia (Spain) where the EAZA EZE Conference 2011 took place
Photo by Lenka Bochníčková

Pracovníci Zoo Brno se v roce 2011, stejně tak jako v předešlých letech, na různých místech světa účastnili pravidelných jednání profesních organizací či odborných konferencí, podíleli se na mezinárodních ochranných projektech a organizovali a uskutečňovali transporty nutné při výměně zvířat. Styky se zahraničím jsou totiž pro fungování každé zoologické zahrady zcela nezbytné – bez širší spolupráce by chov ohrožených zvířecích druhů nebyl možný.

Konference EAZA

Na Konferenci Evropské asociace vzdělávacích pracovníků zoo (EAZA EZE Conference 2011) odcestovaly ve dnech 9.–13. března do španělské Valencie dvě pracovnice propagačně

vzdělávacího úseku – vedoucí útvaru vzdělávání Ing. Mgr. Lenka Bochníčková a vedoucí Stanice mladých přírodovědců Mgr. Eva Měráková. Během konference, jejíž jednání probíhala v Kongresovém centru komplexu akvárií L'Oceanogràfic, pracovnice Zoo Brno absolvovaly plánované přednášky, vyvíjely aktivitu ve workshopech a účastnily se společenských akcí. V komplexu L'Oceanogràfic se blíže seznámily s chodem vzdělávacího centra a s chovatelským zázemím, kde je nejvíc upoutalo uplatňování zásad enrichmentu při chovu mrožů, tuleňů a běluh. Navštívily také zoologickou zahradu Bioparc Valencia. Konference představila novou, již desátou kampaň Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA), tentokrát zaměřenou

na záchranu velkých zvířat jihovýchodní Asie. Kampaň upozorňuje na důležitou roli, kterou při zachování biologické rozmanitosti hrají kriticky ohrožené méně známé a netypické druhy regionu, jako jsou např. savci z evolučně nejasného řádu luskounů, primát kahau nosatý či pták zoborožec žlutobradý. Nosným zvířetem kampaně a jejím symbolem se stal téměř mytický sudokopytník saola, objevený až koncem 20. století, který si vysloužil přezdívku asijský jednorozec.

Jarní zasedání Rady EAZA

Účelem služební cesty ředitele Zoo Brno MVDr. Martina Hovorky, Ph.D., do Izraele ve dnech 31. března až 17. dubna byla účast na Jarním zasedání

ZAHRANIČNÍ STYKY / FOREIGN CONTACTS

Pracovnice Zoo Brno při prohlídce zoo ve městě Valencia / Zoo Brno employee at zoo sightseeing in Valencia (Spain)
Photo by Lenka Bochníčková

Rady EAZA, spojeném s tzv. Ředitelským dnem (EAZA Directors' Day and Spring Council Meeting). Dalším posláním cesty byly exkurze do izraelských zoologických zahrad, záchranných stanic, přírodních rezervací a národních parků, s jejichž představiteli ředitel Zoo Brno jednal o možné budoucí spolupráci – zejména o výměně zkušeností při prezentaci práce zoologických zahrad veřejnosti, o výměně zvířat a o společných chovatelských programech. Ředitel Zoo Brno absolvoval celý program třídní konference EAZA, která proběhla v Zoo Jeruzalém. S ředitelem této zoo Shai Doronem dohodl výměny zvířat, zejména z oblastí pouští. V Jeruzalémě si rovněž prohlédl muzeum holocaustu Yad Vašem a Izraelské muzeum. V městě Eilat a jeho okolí navštívil pouštní město Avdat, které patří mezi památky světového dědictví UNESCO, národní

park Mícep Ramon, ornitologickou stanicí, světoznámou podmořskou pozorovatelnu The Underwater Observatory Marine Park, zkoumající faunu Rudého moře, a reintrodukční stanici pouštních zvířat Hai Bar Yotvata. S pracovníky této stanice dohodl poskytnutí čistokrevných rudokrkých afrických pštrosů. V Tel Avivu navštívil Ramat Gan Safari, v Kiriat Motzkinu národní park Hula Valley a Zoo Hai Park – i s kurátorem této zoo Alexem Kantarovičem dohodl výměny především pouštních zvířecích druhů. V rezervaci Gamla na Golanských výšinách se seznámil s reintrodukčním programem pro supy bělohavé, na Golanech také navštívil unikátní mokřady rezervace Banias. Prohlédl si ekosystémy břehů řeky Jordánu a Galilejského jezera. V Judské poušti si prohlédl oázu Ein Gedi a navštívil stejnojmennou rezervaci a národní park.

Pracovní cesta do Zoo Norimberk

Pracovní cestu do Zoo Norimberk (Tiergarten der Stadt Nürnberg) v Německu podnikli 5.–6. května vedoucí chovatelského úseku MVDr. Zvi Friedman a asistent ředitele pro zoologii RNDr. Bohumil Král, CSc. V Norimberku se seznámili s novou obří stavbou pavilonu delfínů a kapustňáků a s koordinátorem evropského záchranného chovu (EEP) kapustňáků L. von Fersenem konzultovali plánovanou stavbu expozice kapustňáků v Zoo Brno, možnosti získání jedinců tohoto druhu a budoucí zapojení Zoo Brno do EEP kapustňáků.

Výroční konference EAZA

Smyslem pracovní cesty, kterou ve dnech 27. května až 18. června podnikli ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., vedoucí chovatelského úseku MVDr. Zvi Friedman a asistent ředitele pro zoologii RNDr. Bohumil Král, CSc., byla účast na Výroční konferenci EAZA (Euroasijské asociace zoo a akvárií) v Nikolajevu na Ukrajině a na Setkání polských, českých a slovenských zoo v Bialowieži v Polsku. Při cestě do Nikolajeva navštívili Zoo Kišiněv v Moldávii, kde jednali o spolupráci při chovu zeber Chapmanových, vlků arktických a terarijních zvířat. V rámci konference v Nikolajevu navštívili Biosférickou rezervaci Askania Nova a Zoo Oděsa.

Po skončení konference podnikli cestu po zoologických zahradách a přírodních rezervacích východní Evropy: v Sevastopolu si prohlédli akvárium a kolonii mořských ptáků, v Jaltě navštívili zoologickou zahradu a její akvárium, Safari s chovnou stanicí zhlédli u Simferopolu, Delfinárium v Archipo-

ZAHRANIČNÍ STYKY / FOREIGN CONTACTS

Vstup do Zoo Montpellier, kde se konala konference EAZA / An Entrance to the Montpellier Zoo where the EAZA conference took place
Photo by Jana Hadová

Osipově, Safari-park věnovaný handicapovaným zvířatům v Gelendžiku. O spolupráci v chovu jeřábů jednali v Zoo Dodo v Anapě, o možnostech získání zvířat z Vysokého severu v Zoo Krasnodar. Následovala podrobná prohlídka zoo v Rostově na Donu. Jejich cesta je dále zavedla do Zoo Charkov, Zoo Kyjev, Zoo Minsk a Zoo Grodno. Z Grodna se přesunuli do Bialowieže. Všichni tři pracovníci absolvovali veškeré body programu konference v Nikolajevu i setkání v Bialowieži. V Moldávii, Rusku, Bělorusku a Polsku navštívili patnáct zoo a dva národní parky, na řadě míst dohodli podmínky možné spolupráce při výměně zvířat a organizaci společných chovů. Setkání polských, českých a slovenských zoo se pak účastnili i další pracovníci Zoo Brno: Bc. Jana Hadová, Ing. Miroslava Piškulová, Ing. Hana Václavková a Jiří Vítek.

Služební cesta do Indonésie

Ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a prof. MVDr. Zdeněk Kotek, CSc., z Vysoké školy veterinární a farmaceutické v Brně podnikli ve dnech 20. července až 5. srpna služební cestu do Indonésie. Jejím účelem byla kontrola chodu a postupu dalších prací na budování vzdělávacího a záchraného centra, které se v Toyapakeh na ostrově Nusa Penida, ležícím poblíž Bali, v rámci projektu Kura Kura věnuje záchraně ohrožených druhů indonéských želv (hlavními účastníky tohoto projektu jsou Zoo Brno, Zoo Praha a indonéská nadace Yaysan Kura Kura Nusa Penida). Oba pracovníci na místě vypracovali systém ošetřování želv v záchraném centru, zkontrolovali realizované objekty a navrhli postup dalších prací. Posoudili další lokality vhodné pro vybudování nových chovných a regeneračních zařízení pro mořské želvy.

V Indonésii také úspěšně jednali se státní organizací ochrany přírody BKSDA o povolení k provozování ochrannářských a vzdělávacích aktivit a navázali spolupráci s veterinární fakultou univerzity v Densparu na Bali. Zkontrolovali novou ochrannářskou základnu Green Live, která jako součást projektu Kura Kura vyrostla při vstupu do národního parku Mount Leuser na Sumatře. Při dvoudenním pochodu národním parkem měli možnost seznámit se s biocenózami primárního deštěného pralesa a pozorovat hulmany Thomasovy, gibony unka, makaky jávské a binturongy. S orangutany se setkali v reintrodukční stanici parku.

Konference o chování, fyziologii a genetice zvířat

Na Mezinárodní konferenci o chování, fyziologii a genetice divoče žijících zvířat (8th International Conference on Behaviour, Physiology and Genetics of Wildlife), v sekci Behaviorální ekologie, vystoupila Mgr. Lenka Polačiková, Ph.D., která v Zoo Brno působí jako zoolog-specialista, s komentářem k posteru věnovanému tématu Jak se jednotlivé části ptačí skořápky podílejí na vnitrosnáškové variabilitě ve zbarvení vajec u ptáků. Konference se uskutečnila 14.–17. září ve Spolkovém institutu pro hodnocení rizik (Bundesinstitut für Risikobewertung) v Berlíně.

Výroční konference EAZA

Výroční konference Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA Annual Conference 2011), která se konala 21.–24. září v kongresovém centru Le Corum Congress Centre v Montpellieru ve Francii, se účastnili ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.,

ZAHRANIČNÍ STYKY / FOREIGN CONTACTS

krmivářka Ing. Zuzana Doubková, vedoucí úseku propagace a vzdělávání Bc. Jana Hadová, zoolog-specialista Mgr. Lenka Polačiková, Ph.D., a provozní zoolog Jiří Vítek. Absolvovali plenární zasedání, vybraná zasedání sekcí i společenské akce zahrnuté do programu konference. Pracovníci Zoo Brno dávali přednost jednáním v sekcích zaměřených na druhy, které chová i brněnská zahrada, především pak na ty z nich, jejichž chov probíhá jako součást EEP. V diskusích se zoology a kurátory z českých i zahraničních zoologických zahrad si přiblížili zákulisí EEP a rokovali o ma-

nagementu chovu zejména tygrů sumaterských, levhartů cejlonských, vlků arktických, vlků hřivnatých a mnohých dalších druhů. Plenární zasedání mj. vyhodnotilo kampaň EAZA 2010/2011 na záchranu velkých primátů, na níž se aktivně účastnila i brněnská zoo. V Montpellieru si pracovníci Zoo Brno také prohlédli tamní zoo (Parc de Lunaret) a akvárium (Mare Nostrum).

Výroční konference WAZA

Na výroční konferenci WAZA (Světové asociace zoo a akvárií), která se konala 2.–7. října v Praze, brněnskou

zoologickou zahradu reprezentovali ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a jeho asistent RNDr. Bohumil Král, CSc. Slavnostní zahájení konference proběhlo v Trojském zámku za účasti primátora Prahy Bohuslava Svobody a ministra životního prostředí Tomáše Chalupy. Oba pracovníci Zoo Brno se účastnili všech odborných plenárních zasedání, zasedání komisí, workshopů i společenských akcí pořádaných v rámci konference a také si prohlédli pražskou zoologickou zahradu.

Eduard Stuchlík

SUMMARY: Two employees of the Promotion and Education Department travelled to Valencia (Spain) to attend a conference held by the European Association of Educational Employees Working in Zoos (EZE) from 9 to 13 March. They took part in scheduled lectures, were active at workshops and attended social events during the conference which was held in the Congress Centre in the L'Océanogràfic aquarium complex.

Brno Zoo's Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., travelled to Israel between 31 March and 17 April on a business trip in order to participate at a Spring Meeting of the EAZA Council, combined with the so-called Director's Day (EAZA Director's Day and Spring Council Meeting). Further mission of this trip was to visit Israel's zoos, rescue stations, national parks and wildlife sanctuaries and discuss potential future cooperation with their representatives - in particular to exchange experience in respect of how to present zoo work to the public, to exchange animals and to talk about common breeding programs.

A business trip executed between 27 May to 18 June was made by Brno Zoo's Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., and his counsellor MVDr. Zvi Friedman in order to take part at EAZA's Annual Conference (Eurasian Regional Association of Zoos and Aquariums) held in Nikolayev, Ukraine, and to attend a Meeting of Polish, Czech and Slovak Zoos in Białowieża, Poland. The Meeting in Białowieża was attended by four more employees of Brno Zoo.

Brno Zoo's Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., and prof. MVDr. Zdeněk Kotek, CSc., of the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Brno made a joint business trip to Indonesia from 20 July to 5 August. The trip was made in order to check progress and current works upon constructing an educational and rescue centre in Toyapakeh, Nusa Penida, an island situated near Bali, which is engaged in rescue of endangered species of Indonesian turtles as part of the Kura Kura project (the project is supported by Brno Zoo, Prague Zoo and Indonesian foundation Yaysan Kura Kura Nusa Penida as the main participants).

Mgr. Lenka Polačiková, Ph.D., presented her commentary on a poster How Does Each Part of a Bird's Shell Contribute to Inner Egg Laying Variability in Bird Egg Colours in a section called Behavioural Environmentalism at 8th International Conference on Behaviour, Physiology and Genetics of Wildlife. The Conference was held at the Federal Institute for Risk Assessment (Bundesinstitut für Risikobewertung) in Berlin from 14 to 17 September.

EAZA's Annual Conference, held in Le Corum Congress Centre in Montpellier, France, from 21 to 24 September, was attended by Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., feeder Ing. Zuzana Doubková, Head of the Promotional and Educational Department Bc. Jana Hadová, Zoologist-Specialist Mgr. Lenka Polačiková, Ph.D., and Operational Zoologist Jiří Vítek.

Brno Zoo was represented at WAZA's Annual Conference (World Association of Zoos and Aquariums), held in Prague from 2 to 7 October, by its Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., and his Assistant RNDr. Bohumil Král, CSc.

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Propagačně vzdělávací úsek, složený ze dvou útvarů, pracoval v roce 2011 v sedmi lidech. V propagačním i vzdělávacím útvaru působilo po třech zaměstnancích, v čele úseku stála jeho vedoucí.

Hlavními aktivitami vzdělávacího útvaru byly výukové programy a exkurze, příprava a doprovod pravidelných návštěv pacientů kliniky dětské onkologie i klientů Domova pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko v naší zoo a pravidelné výjezdy s kontaktními zvířaty do speciální školy Elpis.

Do sféry neformálního vzdělávání spadala činnost Stanice mladých přírodovědců, při níž pracovalo osm odborných skupin, devátou byl Nízkoprahový klub. Pracovníci úseku se také podíleli na přípravě a vedení prázdninového pří-

městského tábora a připravovali různé akce pro veřejnost. Většinu z nich doprovázela soutěžní stezka či kulturní vystoupení.

Propagační útvar především pečoval o rodinu adoptivních rodičů a sponzorů. K útvaru náleží i redakce Zooreportu, která připravila čtyři čísla časopisu ve standardním rozsahu šestnácti tiskových stran.

V roce 2011 pokračovala úspěšná spolupráce úseku s vysokými školami. Studenti Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, katedry cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické v Jihlavě a ústavu marketingu Provozně ekonomické fakulty Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně s námi dotvářeli výukové

programy, organizovali akce pro veřejnost a zpracovávali návrhy marketingových opatření – Zoo Brno tedy nemusela zadávat vypracování marketingového průzkumu odborné firmě.

Studenti s námi spolupracovali jak v rámci běžné výuky, tak i při zpracování závěrečných bakalářských a magisterských prací (na půdě Zoo Brno mohla tedy v roce 2011 vzniknout bakalářská práce Martiny Šilhánové, studentky Vysoké školy polytechnické, nazvaná Profil návštěvníka Zoo Brno; pro Mendelovu univerzitu vypracovala diplomní práci Návrh marketingových opatření v Zoo Brno studentka Bc. Martina Zrotalová). Studenti Mendelovy univerzity uspořádali v sobotu 30. dubna v Zoo Brno Den pro

Jedna z kluboven Stanice mladých přírodovědců / One of the clubrooms of Young Scientists Station

Photo by Pavel Hruška

Studentka Mendelovy univerzity podává zájemcům informace o možnostech adopce zvířat. Zoo Brno společně se studenty této školy uspořádala 30. dubna Den pro adopci, který se uskutečnil vůbec poprvé / The Brno Zoo together with students of the Mendel University organized a Day for Adoption on Saturday 30th April for the first time ever
Photo by Pavel Hruška

adopci. Na pódiu U velblouda probíhal bohatý kulturní program a ve stánku vedle hlediště se návštěvníci dozvěděli více o možnostech adoptovat si některé z našich zvířat. V areálu zoo studenti s pracovníky zoo také rozmístili několik soutěžních stánků, kde si děti mohly ověřit znalosti o zvířatech. Další společnou akcí Zoo Brno a Mendelovy univerzity byl Zábavní den pro prarodiče s vnučaty, spojený se křtem žiraf a uspořádaný 7. května.

Výukové programy

Vzdělávací pracovníci Zoo Brno nabízeli v roce 2011 školám různých typů dvanáct výukových programů. I nadále byly v nabídce takzvané samoobslužné listy, které umožní exkurzi zoologickou zahradou pouze za doprovodu vyučujícího (asistence pracovníka zoo není nutná). O zmíněné pracovní listy byl ještě větší zájem než v roce předešlém a tyto listy při exkurzi využilo 1606 žáků.

Výukové programy jsme připravili pro děti z mateřských škol, žáky základních škol a studenty škol středních. Posledně jmenovaní měli k dispozici čtyři výukové programy, žáci z prvního stupně základních škol osm, žáci druhého stupně základních škol rovněž osm a děti z mateřských škol dva výukové programy. Každý program je koncipován do dvou částí, celková délka představuje dvě vyučovací hodiny. První část probíhá v audiovizuálním sále ve správní budově zoo. Přednášku doplněnou dotazy žáků pracovník zoo zpestřuje ukázkou živého zvířete a přírodnin, spouští powerpointovou prezentaci či promítá videofilm. Druhou část programu děti absolvují v areálu zoo, na závěr vyplní pracovní list.

Vzdělávací pracovníci v roce 2011 postavili výukový program Lidoopi, určený žákům základních škol i studentům škol středních. Program přibližuje pojem „lidoop“, představuje jednotlivé druhy

lidoopů, seznamuje s různými příčinami jejich ohrožení a informuje o možných nápravách jejich neradostné situace. Program byl sestaven jako součást kampaně Evropské asociace zoo a akvárií, vyhlášené pro rok 2011 na záchranu volně žijících opic.

Základní a střední školy projevovaly největší zájem o výukové programy Naši savci, Etologie a U nás na dvorečku, které se týkají fauny České republiky, způsobu chování zvířat a života zvířat chovaných na Dětské zoo. V roce 2011 proběhlo v Zoo Brno 126 výukových programů, kterých se zúčastnilo 3772 žáků. Společně se samoobslužnými listy využilo vzdělávacích programů 5378 žáků.

Pro studenty vysokých škol připravujeme přednášky a prohlídky zoo s odpovídajícím odborným výkladem. O praktickou výuku studentů Veterinární a farmaceutické univerzity se stará veterinář Zoo Brno MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D. Na odborné exkurze přišli do zoo studenti Přírodovědecké a Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. V roce 2011 proběhlo v zoo 18 odborných programů pro vysoké školy, kterých se zúčastnilo 1002 studentů.

Narozeninová párty

Novinkou ve službách nabízených veřejnosti byla dětská narozeninová párty, pořádaná pro minimálně tři a maximálně deset dětí ve věku od šesti do desíti let. Oslavy se konaly v netradičním prostředí zoo od pondělí do pátku mezi 15. a 17. hodinou. Cena 250 Kč zahrnovala vstup do zoo pro jedno dítě, průvodce po dané trase, občerstvení a malý dárek oslavenci. Skupiny doprovázely nejvýše tři dospělé osoby (podle počtu dětí), které měly vstup do zoo zdarma.

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Narozeninové párty v restauraci U Tygra / Birthday party at U Tygra (By the Tiger) restaurant
Photo by Pavel Hruška

První oslavy tohoto druhu se uskutečnily koncem dubna a do konce roku využilo tuto službu 83 dětí.

Program narozeninové párty má dvě varianty. Po celý rok mohou účastníci volit návštěvu Tygrích skal a pavilonu opic, kde od chovatelů uslyší zajímavé příběhy ze života zvířat. Následuje pohostění v restauraci U Tygra, kde poté papoušek Eda předá oslavenci dárek k narozeninám. Skupina může posléze podniknout individuální prohlídku zoo. Sezonní varianta přichází v úvahu jen za příznivého počasí. Děti vyjíždějí vláčkem k Dětské zoo, kde si prohlédnou stáje a povozí se na ponících. Po projížďce odcházejí do indiánské vesnice, kde zapálí táborový oheň, opékají špekáčky, zhotovují indiánské čelenky a zdobí obličej indiánskými motivy. Oslavenec i v tomto případě dostává při rozloučení malý narozeninový dárek. Také účastníci této varianty mohou pokračovat v individuální prohlídce zoo až do konce návštěvních hodin.

Kampaň na záchranu velkých primátů

S devátou kampaní Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA), vyhlášenou na období 2010/11 a zaměřenou na záchranu velkých primátů, jsme veřejnost seznámili při Jarním otevírání zoo 9. dubna.

Pracovnice Zoo Brno informuje návštěvníky o kampani EAZA na záchranu opic / The zoologist speak on the EAZA Ape Campaign

Využili jsme k tomu pódium U Velblouda, na němž jsme o přestávkách mezi různými kulturními vystoupeními rozvinuli informační panely a pracovnice úseku pak ve dvou vstupech podrobně informovala o tom, co opice ohrožuje a jak jim lze pomáhat. Posluchači se dozvěděli, že bohužel skoro všichni primáti jsou ohroženi, někteří dokonce kriticky, odlesňováním, lovem a chorobami a bez naší pomoci vyhynou.

Brněnská zoo se snaží pomáhat především v oblasti osvěty. Tabule informující o kampani jsme umístili do atria u prodejny suvenýrů a do pavilonu Tropické království. Devět panelů vztahujících se k životu a ohrožení primátů jsme instalovali u pavilonu opic. Sestavili jsme výukový program s těsným vztahem na kampaň (blíže o něm píšeme v předcházející kapitole). Ochrana primátů byla také tématem soutěžní stezky pro žáky 1. stupně zá-

Družstvo Gymnázia Břeclav (Malinkovič, Kocmánek, Běhůnek, Klvaňa) získalo první místo v soutěžní stezce sestavené v rámci kampaně na záchranu primátů / A team from the Břeclav high school gained first place in "competitive path" fit for the EAZA Ape campaign aimed onto primates preservation Photo by Pavel Hruška

kladních škol, která se uskutečnila 10. května, stezku pro žáky škol 2. stupně jsme připravili na 9. červen. V prodejně suvenýrů nabízíme přívěsky na klíče v podobě opice, které stojí 60 Kč – deset procent z ceny jde na konto záchraných

Přívěsky na klíč s motivem opice zoo prodává v rámci kampaně na záchranu primátů / Key rings with monkey motif are selling at a zoo within the frame of the EAZA Ape campaign Photo by Pavel Hruška

programů. Evropská kampaň na záchranu velkých primátů je podrobně popsána webové stránce www.zoobro.cz.

Umíte se postarat o svého miláčka?

O pololetních, velikonočních a podzimních prázdninách Zoo Brno zavedla nový naučný program pro děti Umíte se postarat o svého miláčka? Určen byl pro skupiny pěti až deseti dětí ve věku osmi až dvanácti let. Cena 400 Kč pro jedno dítě zahrnovala vstup do zoo, oběd s nápojem a další nápoje, konzultaci lektora, zdravotní dozor, textové materiály a malý dárek. Během jednodenního prázdninového pobytu v zoo (od 8 do 16 hod.) se děti dozvěděly, jak pečovat o zvířátka, které mají doma, co jim prospívá a co naopak škodí, jaké krmení jim připravit apod. Tuto službu, zavedenou v roce 2011 jako novinka, využilo 35 dětí.

Noc snů

Mezinárodní akce Dream Night at the Zoo – Noc snů proběhla v roce 2011 v Zoo Brno posedmé. Handicapované a dlouhodobě nemocné děti v doprovodu příbuzných hostila naše zoo v pátek 3. června od 18 do 22 hod. Připravili jsme pro ně komentovaná krmení, po soumraku byly expozice nasvícené, stejně jako cesty vedoucí areálem, a na pódiu U Velblouda probíhal zábavný program. Přichystáno bylo občerstvení, výtvarná dílna a děti dostaly malý dárek – upomínku na mimořádnou návštěvu zoo.

O oblíbenosti Noci snů v Zoo Brno svědčí časté dotazy, kladené již od dubna, které zjišťují, zda a kdy se tato akce opět uskuteční, jaký bude program a jestli nezapomeneme tazatele opět pozvat. Pozvání na Noc snů obdrželi například klienti Sdružení pro pomoc mentálně postiženým (SPMP Brno), Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých (SONS Brno), klienti domovů pro osoby se zdravotním postižením Neumánek, Tereza, Srdíčko, Domíno, Gaudium a další. Je sice pravda, že všichni pozvaní nakonec nedorazili, ale zato jsme přivítali i hosty ze ZŠ Palackého, z Poradny rané péče Dorea, Stacionáře Gaudium, Centra denních služeb pro sluchově postižené a z dalších organizací pečujících o handicapované děti a mládež.

Pro účastníky Noci snů byl připraven bohatý kulturní program. Vystoupilo divadlo Koráb a taneční skupiny Abanico, Komíňáček a Mimi Fortunae. Od 18 do 22 hod. hrála country kapela Noví Kaskadéři. Dále mohli účastníci sledovat práci psovodů Městské policie, mladých hasičů ze SDH Útěchov, pří-

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Noc snů – ukázka přírodnin / Dream night at the zoo – a display of products of nature

Noc snů – ukázka výcviku záchranářských psů / Dream night at the zoo – a display of rescue dogs training

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Noc snů – představení divadla Mimi Fortunae / Dream night at the zoo – a Mimi Fortunae theatrical performance

Noc snů – vystoupení divadla Koráb / Dream night at the zoo – a theater Koráb appearances

Noc snů – ukázka westernového ježdění / Dream night at the zoo – a western horse riding show

Divadlo Koráb / The theater Koráb

slušníků Policie ČR a prohlédnout si dravé ptáky ze záchranné stanice v Rajhradě. Na ponydromu v režii společnosti Equcom probíhaly ukázky práce s koňmi a různé soutěže s „koňskou“ tematikou. Děti si mohly v prostorách Dětské zoo pohladit králíky, morčata, kozy, ovce a další zvířátka. Dále bylo pro

ně připraveno kontaktní místo s přírodninami, kde si mohly např. potězkat parohy či pštrosí vejce nebo si prohlédnout svlečky hadů. Pro ty odvážnější byla připravena jízda na ponících. Na památku si odnášeli ve výtvarné dílně vlastnoručně vyrobený dárek a na obličejích namalované zvířátko. U výběhů surikat, bizonů,

tapírů jihoamerických, pekariů bělobradých, tygrů sumaterských a medvědů kamčatských probíhalo komentované krmení.

Účastníky Noci snů vozil po zoo vláček, takže se do horních partií zahrady, kde probíhalo hlavní dění, dostali i méně pohybliví a vozíčkáři.

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Děti z onkologické kliniky u kamčatských chalup / Children from oncological clinic by Kamchatka cottages

Photo by Pavel Hruška

Návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie

Zoo Brno spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně již od roku 1998. Návštěvy malých pacientů se konají od března do prosince, s přestávkou o letních prázdninách. Jedna z návštěv bývá věnována výletu do jiné zoo. V roce 2011 se návštěvy v Zoo Brno uskutečnily 12. 4., 21. 9., a 7. 12. 2011, účastnilo se jich 61 dětí v doprovodu 40 dospělých (příbuzných či zdravotnického personálu).

Vzhledem k jejich zdravotnímu stavu se děti pohybují po areálu zoo mikrobusem nebo na elektrických vozících, které na zajímavých místech zastaví a děti si případně na určitou dobu vystoupí. Po prohlídce celé zahrady se občerství v restauraci U Tygra, kde jim výborně chutná. Tam děti také dostávají malý dáreček jako upomínku na návštěvu zoo.

Kromě pracovníků propagačně vzdělávacího úseku se dětem rádi věnují také chovatelé. Chovatel Milan Šebesta dětem ukázal krmení medvědů kamčatských, samce Jelizara a samičky

Kamčatky. Medvědi předvedli svoji bystrost, když chytali přímo do huby ryby, které jim chovatel házel. Šikovné šelmy dostaly navíc sladkou odměnu – med. Děti navštívily srub indiánů kmene

Exkurze dětí z onkologické kliniky do chovatelského zázemí medvědů kamčatských / Children from oncological clinic at excursion to the Kamchatka brown bears breeding background Photo by Pavel Hruška

Děti pozorují vlky z indiánského srubu / A view from the Indian log cabine to the wolf exhibit

Haida Gwaii, ze kterého pozorovaly vlky arktické. Od chovatele Jaroslava Jasínka se dozvěděly, že ve skupině panuje přísná hierarchie a že samec, který je vůdcem smečky, se jmenuje Atila. Na oblíbené dětské zoo chovatelka Lenka Zelinková děti seznámila se všemi zvířátky, která tam žijí, a poté je nechala svézt na statných koních – irských kobech. Návštěvu děti zakončily v restauraci U Tygra, kde při občerstvení pozorovaly pár tygrů sumaterských, samce Duu a samici Satu, a na památku si odnesly malý dáreček.

V září jsme s dětmi uspořádali výlet do Zoo Plzeň, kde nás přivítal tiskový mluvčí Mgr. Martin Vobruba, který od dětí převzal dar pro zvířátka, ovoce a zeleninu. Výlet se mimořádně zdařil, byl nádherný slunečný den a děti viděly v prostředí lochotínského amfiteátru ukázkou práce sokolníků, kteří předvedli výcvik dravců a sov. Pozornost dětí poutala samice káně lesního Zuzanka, která dokázala proletět zúženým prostorem mezi fiktivními stromy, představovanými vybranými dětmi. Orli mořští, samci Mireček a Pat a samice Mařenka, předvedli, jak perfektně umějí slovit kořist z vodní hladiny. Mladá samice orla bělohlavého Sandy po letu usedla dětem i na

ruku a pušтік bělavý jménem Čenda chytl ve vzduchu kousičky masa, které mu házel chovatel.

Výprava dětí prošla novou částí afrických a asijských expozic a vyslechla přitom vtipný a poučný komentář Martina Vobruby. Děti pozorovaly slony, gorily, gepardy, hroší samičku Pompe a v zázemí výběhu sledovaly krmení stáda žiraf. Chovatelé dětem nalákali na nachystané dobroty obrovského samce nosorožce indického Beniho, který se předvedl v bezprostřední blízkosti v plné své kráse.

Poslední návštěva v roce probíhá vždy ve znamení blížících se Vánoc. Mikulášská besídka, které se v doprovodu rodičů a zdravotníků v zoo účastnilo 35 dětí, proběhla 7. 12. nejprve v přednáškovém sále správní budovy. Zástupkyně ředitele zoo MVDr. Jaroslava Vavřinová přivítala děti a další hosty, dojemně krásnou řeč procítěně pronesla univerzitní profe-

sorka MVDr. Dagmar Ježková, DrSc., která je iniciátorkou a dlouholetou organizátorkou návštěv onkologicky nemocných dětí. Pravou vánoční atmosféru navodil sbor studentů pedagogické fakulty Masarykovy univerzity pod vedením PhDr. Blanky Knopové, který zapěl koledy. Všechny děti v sále pobavily Brněnské písničkové tetiny, které zahrály pohádkové představení „S tetinami zpívání o zimě“. Pro všechny bylo připraveno pohoštění.

Druhá část vánočního setkání se odehrála na prostranství před expozicí Beringie, kam chovatelé přivedli irského koba Dannyho, velbloudici Majdu, lamy a poníky. Za dětmi přišel Mikuláš, anděl a čert a obdarovali je dárečky. Společně s Mikulášem slavnostně rozsvítili krásný vánoční strom. Děti pak samy čtvernohé přátele nakrmily. Vánoční besídku uzavřelo společné foto, zazvonění zvonečku a přání zdraví v roce 2012.

Mikulášská nadílka proběhla před vstupem do Beringie: anděl rozdával dárky, děti nakrmily lamy a velbloudy a nakonec se všichni vyfotografovali / The distribution of presents for children from oncological clinic took place in front of the entrance to the Beringia complex: presents were handed out by an angel, llamas and camels were fed by children and at the end everybody made a group photo

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Krmení velbloudů a lam / Feeding of the camels and lamas

Děti s rodiči i lékařským personálem do zoo velmi rády jezdí, pobyt mezi zvířaty na ně blahodárně působí a všechny zúčastněné alespoň na chvíli vytrhne z každodenních starostí. Přestože je organizace návštěvy těžce nemocných dětí

velmi náročná, stojí za to v úsilí pokračovat a pomáhat těm, kteří pomoc potřebují. Od roku 1998 proběhlo v Zoo Brno 74 návštěv malých pacientů, dvanáct výletů do jiných zoo a akcí se celkově účastnilo 1075 dětí.

Velký dík patří také Mgr. Aleši Jaroškovi a Mgr. Pavlu Petrovi z cestovní kanceláře Al & Pa, kteří od roku 2005 vozí děti sponzorsky autobusem z nemocnice do Zoo Brno, kde je rovněž vozí po areálu zahrady.

Společné foto na závěr mikulášské nadílky / A grouped photo of the children from oncological clinic

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Prázdniny v zoo

Brněnská zoo již delší dobu organizuje velice úspěšnou akci – prázdninový příměstský tábor. Týdenní pobyty o letních prázdninách měly v brněnské zoo premiéru v roce 1997. Do sedmi týdenních turnusů, které pokryjí oba prázdninové měsíce, přijímáme kolem osmdvaceti dětí ve věku od 7 do 12 let. Také v roce 2011 (od 11. 7. do 26. 8.) přicházely děti do zoo od pondělí do pátku v 8 hodin ráno a rodiče si je vyzvedli ještě týž den v 17 hodin. Náplň jednotlivých dnů připravili a o děti se starali pracovníci propagačně vzdělávacího úseku a v roli pomocných pedagogů jim pomáhali studentky z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Rodiče přihlašovali děti na tábor na interneto-

vých stránkách Zoo Brno. V roce 2011 se tábora zúčastnilo celkem 189 dětí.

Pro děti trávící v zoo prázdniny vždy předem připravujeme velmi pestrý program, k němuž patří pozorování zvířat přímo v areálu zoo, soutěže, hry, zábavné kvízy, celotáborová hra, soutěžní stezka o zvířatech. Děti se mohou projevit i v různých výtvarných disciplínách. Velmi populární je u dětí malování na obličej, tzv. facepainting, kterým se děti loučí s táborem při indiánském odpoledni. V přednáškovém sále sledují populární kreslené pohádky o zvířatech, ale i přírodopisné filmy z vydavatelství National Geographic, které přibližují život zvířat všech světadílů. Po promítání se mohou seznámit s populárním pa-pouškem Edou.

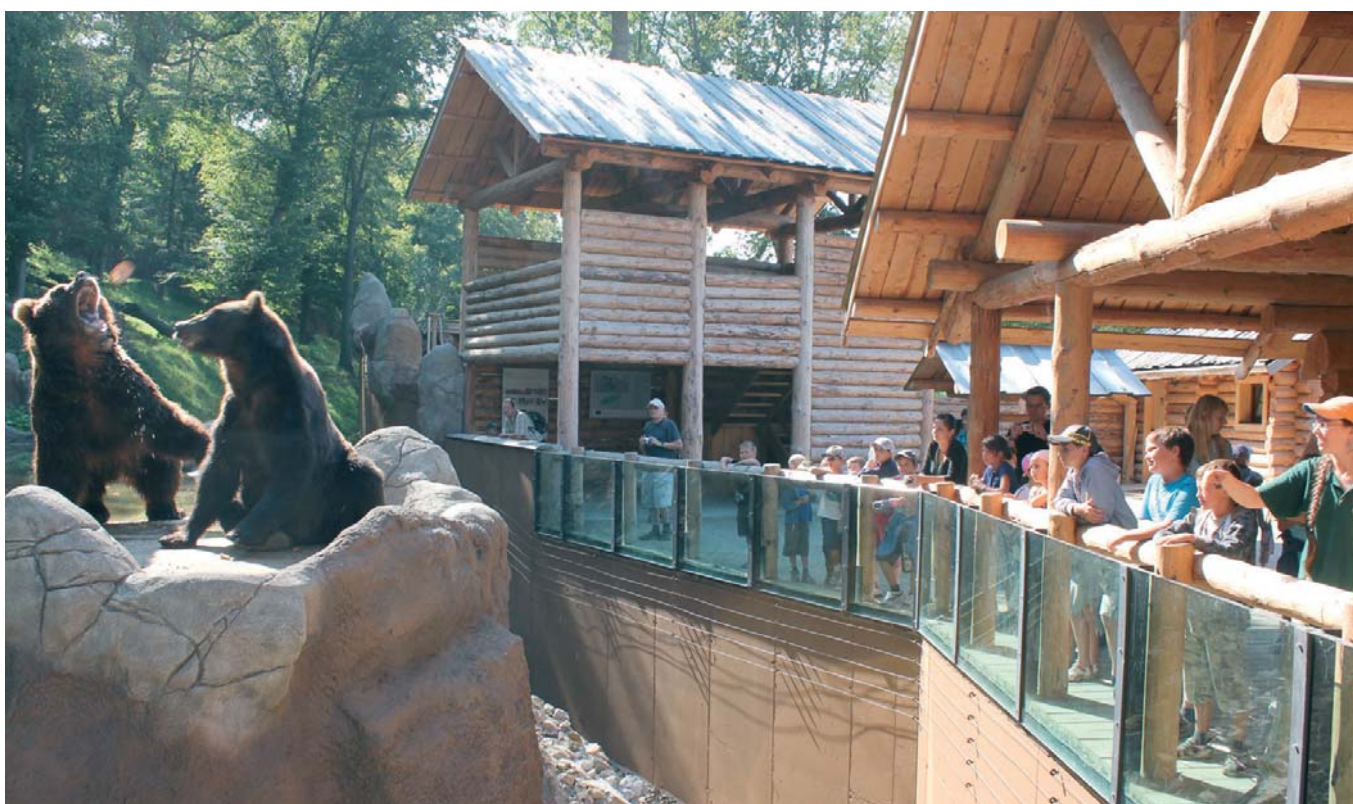

Při Indiánském dni si děti stylově pomalují obličej / Facepainting at the Indian day

Děti z příměstského tábora u komentovaného krmení žiraf / Children from Children's summer time camp are listening commented feeding of giraffes
Photo by Pavel Hruška

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Děti z příměstského tábora u komentovaného krmení medvědů kamčatských / Children from the Children's summer time camp are listening at a commented feeding of Kamchatka brown bears
Photo by Pavel Hruška

Během týdne děti poznají celou zahradu a nahlédnou i do jejího zákulisí. V pavilonu Tropicke království jim chovatel Michal Balcar z expozice vytáhl ještěra čukvalu zavalitou, pohladily si krajetu královskou a překvapivě zjistily, že na dotek mají hadi sametově hladkou kůži. V pavilonu ptactva se děti seznámily s exotickými papoušky a zblízka pozorovaly krmení dovádivé rodinky kotulů veverovitých (pavilon exotických ptáků totiž hostí i dva druhy savců). Od chovatele se dozvěděly, že oblíbenou stravou těchto menších opiček jsou, kromě kašiček a ovoce, i mouční červi. Po prohlídce byla vyhlášena soutěž o nejkrásnějšího papouška, takže děti pomalovaly křídami zem v okolí pavilonu pestrobarevný-

mi obrázky. Oblíbenou atrakcí dětí bývá jízda na ponících na dětské zoo. Ještě před samotnou jízdou chovatelka Simona Blahoňovská dětem povykládala, jaká plemena koní na dětské zoo chováme. Nejvíce nadchlo malé plemeno „puntíkatých“ poníků miniappaloos, děti obdivovaly i krásné strakaté irské koby Clifa a Dannyho, a rovněž se na nich povozily. Obrovským zážitkem bylo, když mohly s chovatelem Jaroslavem Jasínkem nahlédnout do zázemí expozice tygrů sumaterských a pozorovat tygra Duu, jak si pochutnává na masu, které mu tam chovatel nachystal. Děti také navštívily nově vybudovanou expozici Beringie, kde si prošly tzv. kamčatské chalupy, postavené ve stylu ruské lidové

architektury a představující dvůr lovce medvědů. V jedné z chalup mohly vidět ukázkou toho, jak tenkrát lovci žili. V expozici na děti čekal chovatel Milan Šebesta a chovatelka Maja Menšíková, kteří jim předvedli ukázkou krmení medvědů kamčatských, samičky Kamčatky a samce Jelizara. Medvědi udivovali hbitostí, s níž házené ryby chytali přímo do tlapy.

Jeden den Prázdnin v zoo děti prožily na výletě do westernového městečka v Boskovicích, kde na ně čekaly různé atrakce. Kovboj Jerry představil na Main Street obyvatele a účinkující westernparku: šerifa, hrobníka, indiána, trapera. Povykládal jim, jak se v takovém městečku na Divokém západě kdysi žilo, že tam pobývali i umělci, kejklíři, fakiři, kouzel-

Závěr Prázdnin v zoo patří Indiánskému dni / The end of the Summer Holiday belongs too the Indian day

níci a krotitelé blešího cirkusu. Ve scéně jako vytržené z dob dávno minulých viděly, že na Divokém západě vládlo i bezpráví a nespravedlnost. Děti pobavila Tornádo Lou, která zazpívala a se svými tanečnicemi zatancovala tingl-tangl. V aréně viděly indiánskou „drezúru“ koní, která se zakládala na odvěkém přátelství mezi člověkem a koněm, vystoupení psa a koně a ukázkou toho, jak zacházet s honáckým bičem na zemi i v koňském sedle. Po celý den probíhaly v dílnách rozestých po areálu westernparku ukázky dobových řemesel, knihařství, sedlářství, otevřeny byly stylový obchůdek lovců kožesin, svíčkařství a mydlářství. Děti si vyzkoušely rýžování zlata, hod oštěpem, střílbu z luku a praku a den zakončily prohlídkou zábavního parku s názvem Ztracený svět.

Závěr Prázdnin v zoo patřil jako obvykle Indiánskému dni se soutěžní stezkou, na níž si děti prověřily znalosti o zvířatech, které během týdne získaly od svých vedoucích a chovatelů. Nejúspěšnější soutěžící dostali drobnou odměnu. Ve srubu indiánů kmene Haida Gwaii, postaveném u výběhů vlků a bobrů, se pak děti dozvěděly zajímavosti ze života indiánů, pomalovaly si po indiánsku obličej a odnesly si vlastnoručně vyrobenou čelenku a drobné dárečky na památku.

Podobně probíhají (již od roku 2005) i jarní prázdniny v zoo. V roce 2011 (od 14. 3. do 18. 3.) se jich účastnilo šedesát dětí. V období jarních prázdnin mohou rodiče přihlásit své děti k pobytu v zoo třeba jen na jeden den. Začínáme vždy v 8 a končíme v 16 hodin.

I během jarních prázdnin, kdy ještě doznívá zimní ráz počasí, mohou děti spatřit v zoo všechna zvířata, nejen ta, která chováme ve vytápěných pavilonech, jako je Tropické království, zaměřený především na plazy, pavilon exotických ptáků a pavilon opic. Se zvířaty se mohou setkat i ve všech ostatních expozicích a také na Dětské zoo. Již ve správné budově na ně čekal oblíbený papoušek Eda a papouščí slečna Kokinka, která dětem předvedla, jakým kouskům ji chovatelka Jana Šebelová naučila. Jeden den děti strávily se zvířátky ve Stanici mladých přírodovědců, kde se seznámily se základy péče o domácí mazlíčky. Tam si děti zvířátka nejen prohlédly, ale mohly jim také vyčistit klece a nakrmit je. Děti byly nadšené z toho množství zvířat, které stanice chová: samec leguána

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

zeleného jménem Oberon, králíci, morčata, sysel, rodinka pískomilů mongolských, činčily, papoušci (korela chokolatá a andulka), fretky, želvy, hadi a skunk Obelix.

Stanice mladých přírodovědců

Od roku 1978 tato zájmová organizace poskytuje dětem a mládeži možnosti využití volného času v atraktivním prostředí zoologické zahrady. Jejím hlavním cílem a posláním je naučit své členy vztahu k přírodě, k její ochraně a k získávání vědomostí v rozličných přírodovědných oborech. Stanice je určena pro děti a mládež ve věku od 5 do 18 let a pro svoji činnost má k dispozici tři klubovny, ve kterých jsou umístěny i zájmové chovy plazů, ptáků a savců. O zvířata ze stanice se starají členové vybraných odborných skupin. Stanice pracovala v roce 2011 v osmi odborných skupinách, do nichž pravidelně docházelo celkem 98 členů.

Skupinu Tygřici navštěvovalo 15 dětí ve věku od 5 do 7 let. Tygřici se zajímali především o přírodu Mniší hory, ale i o zvířata v zoo, jejich působení doplnily hry a soutěže. Přírodovědný kroužek Vlčata, který navštěvovalo 11 dětí ve věku od 7 do 9 let, se zaměřil na přírodu České republiky, zvířata v zoo a péči o zájmové chovy zvířat ze stanice. Skupinu Zooindiáni navštěvovalo 15 dětí ve věku od 9 do 12 let. Činnost této přírodovědné skupiny byla zaměřena na přírodu jednotlivých světadílů a podnebných pásů a na péči o zájmové chovy zvířat ze stanice. Skupina Zoologická, v níž bylo 10 dětí ve věku od 12 do 15 let, se v roce 2011 zaměřila na přírodu jednotlivých světadílů a podnebných pásů, zvířena jednotlivých biomů, globální

biodiverzitu a ekologii a na péči o zájmové chovy zvířat ze stanice. Název Domestikace nese skupina, ve které se základům zootechnických praktik v chovu lam a poníků věnovalo 9 členů ve věku od 12 do 18 let. Znalosti zoologického charakteru, dokumentaristika, výpomoc při akcích pořádaných stanicí a zoologickou zahradou, zájezdy do českých zoologických zahrad, průvodcovská činnost – to byla náplň skupiny Mladí průvodci, ve které pracovalo 10 členů ve věku od 10 do 18 let. Skupinu Přírodovědnou, určenou pro mládež ve věku od 10 do 15 let, navštěvovalo 13 členů. Zaměřili se na zvířata jednotlivých světadílů, získávání základních znalostí o jednotlivých biomech a na péči o zvířata ze stanice. Skupina Teraristicko-chovatelská se zabývala zvířaty chovanými v zoo i volně žijícími v přírodě Mniší hory a rovněž pečovala o zvířata, která jsou umístěna v zájmo-

vých chovech stanice. Tuto skupinu navštěvovalo 15 členů ve věku od 8 do 12 let. Devátou skupinou je Nízkoprahový klub, o němž tato zpráva informuje v následující kapitole.

Nízkoprahový klub

Nízkoprahový klub, založený jako součást Stanice mladých přírodovědců (SMP) Zoo Brno v prosinci 2001, slouží dětem ve věku 8–18 let, které pocházejí ze znevýhodněného prostředí, z rodin sociálně slabých či jinak rizikových. Frekventanty klubu jsou většinou chovanci dětských domovů či diagnostických ústavů. Scházejí v klubovně SMP ve správní budově zoo a v areálu zahrady každé úterý od 15.30 do 18 hodin. Klienti klubu se pohybují v areálu zoo vždy s doprovodem pracovníků klubu. Náplň činnosti klubu je orientována na přírodu, životní prostředí, zvířata žijící ve volné přírodě i chovaná v zoologic-

Fretka ve Stanici mladých přírodovědců / A ferret at the Station of young scientists Photo by Pavel Hruška

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Děti z Nízkoprahového klubu při projížďce elektrovozikem po zoo / Children from „Lowtreshold“ club at an electrical vehicle excursion through the zoo
Photo by Lenka Bochníčková

kých zahradách. Klienti využívají osobní počítače s tiskárnou s připojením na internet. K dispozici mají videohry a videoprogramy od zábavných her pro menší děti, přes strategické hry, jako např. budování vlastní zoologické zahrady, až po naučné videoprogramy a encyklopedie

zaměřené především na přírodu. Klub jsme vybavili značným počtem přírodovědných knih. Návštěvníci klubu mají k dispozici také videopřehrávač či kinosál s bohatou kolekcí videokazet a DVD, s pracovníky klubu poznávají areál a zaskulisi zoo, besedují s odborníky. Využívat

Vození dětí na kobečích při Setkání adoptivních rodičů a sponzorů / Horse rides of children by the Meeting of adoptive parents and sponsors
Photo by Pavel Hruška

také mohou areál Dětské zoo. V roce 2011 jsme pro potřeby dětí zakoupili fotoaparát a DVD rekordér s VHS, který nahradil původní již nefunkční. Klub v roce 2010 navštívilo 216 klientů z těchto organizací: Dětský diagnostický ústav Hlinky, Diagnostický ústav pro mládež Veslařská, Občanské sdružení Ratolest a Domov mládeže Údolní.

Adoptivní rodiče a sponzoři

Sponzoři přispívají na chod Zoo Brno již od jejího založení a adoptivní rodiče se k nim přidávají již čtrnáctým rokem. Aktuální statistika hodnotící výši příspěvků je příznivější než předchozí rok, avšak patrně v důsledku ekonomické krize, nedosahují sponzorské dary takové výše jako v letech před ekonomickou recesí. Zoo je však velmi vděčná za každou snahu pomoci, vždyť nemusí vždy jít jenom o peníze: smyslem adoptivního rodičovství je také budování těsnějšího vztahu mezi zoo a veřejností, provázené šířením znalostí o ochraně přírody.

V roce 2011 jsme zaznamenali nárůst přispěvatelů z řad soukromých osob, jejich celkový počet činil 210 oproti 185 v roce 2010. Ve stejném období stejně tak vzrostl počet přispívajících firem – z 26 na 42. Mírný nárůst jsme zaznamenali i u přispěvatelů z řad školních kolektivů a neziskových organizací: 53 v roce 2010 a 64 v roce 2011. Službami poskytovanými zdarma či věcnými dary přispělo zahradě 14 firem, což je o dvě více než v roce 2010. Úhrn finančních a věcných darů, který v roce 2010 činil 1 014 603 Kč, v roce 2011 klesl na 958 493,- Kč.

Stále přibývá případů, kdy adopte zvířátka poslouží jako dárek blízké osobě, především v období Vánoc. Doufáme, že nastanou lepší časy v celé

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK / PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

*Taneční soubor Abanico vystupuje pravidelně i při Setkání adoptivních rodičů a sponzorů / The Dance group Abanico performs regularly by the Meeting of adoptive parents and sponsors
Photo by Pavel Hruška*

společnosti a tím také v zoo. Všem adoptivním rodičům a sponzorům je třeba poděkovat za laskavou pomoc naší zahradě. Věříme, že nám i nadále zachovají milou přízeň.

*Bc. Jana Hadová,
vedoucí propagačně vzdělávacího úseku*

*Den adoptivních rodičů a sponzorů tradičně končí opékáním špekáčků / The day of the adoptive parents and sponsors traditionally end with barbecue
Photo by Pavel Hruška*

SUMMARY: The Promotional and Educational Department, composed of two units, had seven employees in 2011. There were three employees in each unit plus the Head. The Educational unit focused on educative programs and excursions, preparation and accompaniment of regular visits to the zoo by patients hospitalized at the Children's Oncology Clinic and regular trips with contact animals to special school Elpis. Informal education involved work of Young Natural Scientists' Centre where eight specialized groups worked plus the Universal Club as the ninth one. Department staff also took part in preparing and managing a suburban holiday camp and prepared various events for the public. Most of those events were accompanied by a competition path or a cultural performance. The Promotional unit looked after the family of adoptive parents and sponsors, in particular.

The unit also involves editors of the Zooreport magazine who prepared four editions in a standard format of sixteen print pages.

We continued our successful cooperation with universities in 2011. Students of Masaryk University, Faculty of Education; College of Polytechnics Jihlava, Department of Tourism; and of Mendel University in Brno, Faculty of Business and Economics, Marketing Department helped co-create our educational programs, organized events for the public and prepared marketing action drafts - thanks to this, Brno Zoo did not need to assign preparation of a marketing research to a professional company.

Students cooperated with us as a part of their common instruction as well as in preparing their final thesis for their bachelor and master degrees (thus a bachelor's thesis of Martina Šilhánová, student of the College

of Polytechnics, called Brno Zoo Visitor's Profile, was created at Brno Zoo in 2011; Student Bc. Martina Zrotalová made her thesis called Marketing Action Draft for Brno Zoo for Mendel University). Students of Mendel University organized an Adoption Day at Brno Zoo on Saturday 30 April. A rich cultural program took place at the Camel Stage, and visitors could learn more about the options how to adopt some of our animals at a stand next to the stage. Furthermore, students and zoo employees also distributed several competition places on zoo's premises where children could check their knowledge of animals. In addition, Brno Zoo and Mendel University organized another joint event - Entertainment Day for Grandparents and Grandchildren, combined with giraffe baptism ceremony, held on 7 May.

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Datum	Akce pro veřejnost – interní
5. 3.	Maškarní bál pro děti
1. 4.	Ptačí den pro školy
11. 4.	Přednáška Malajská část Bornea – odlesňování, národní parky, život
9. 4.	Jarní otevření zoo – zahájení sezony s kulturním programem
23. 4.	Bílá sobota v zoo – velikonoční dílna, ukázky paličkování, zdobení kraslic
25. 4.	Velikonoční pondělí – ukázky velikonočních mláďat, soutěžní stezka, zábavný program na pódiu
30. 4.	Zábavné odpoledne v zoo aneb Den pro adopci
7. 5.	S vnučaty do zoo a křest žiraf sířovaných
21. 5.	S vysloužilci do zoo, Zvířátka také nekouří
28. 5.	Canon Zoom 2011
1. 6.	Den dětí s Národním divadlem
3. 6.	Noc snů. Prohlídka expozic, komentované krmení a kulturní program pro pozvané handicapované děti a jejich rodiče
5. 6.	Zdraví jako vášeň s Pavlem Křížem
9. 6.	Soutěžní stezka ke kampani EAZA
11. 6.	Dětský den
24. 6.	Dobré ráno s ČT1 vysílané ze Zoo Brno
2.–3. 7.	S vyznamenáním do zoo zdarma
22. 8.	Oslava narozenin žirafy Janette
27. 8.	Setkání adoptivních rodičů a sponzorů
17. 9.	Kurs fotografování zvířat (se společností Nicom)
22. 10.	Strašidelná zoo aneb Halloween 2011
4. 12.	Vánoční koncert a rozsvěcení vánočního stromu
17. 12.	Adventní dílna na Dětské zoo
24. 12.	Štědrodopolední krmení zvířat
Datum	Akce pro veřejnost – externí
22. 3.	Přednáška v pavilonu Anthropos – I zvířata cestují
15. 5.	Přednáška o přírodě Tchaj-wanu, kulturní centrum Moravské Budějovice
25. a 26. 6.	Prezentace zvířat na výstavě chovatelských potřeb Propet
22. a 23. 7.	Prezentace zvířat na představení Nabucco – Klasika pod hvězdami
29. a 30. 7.	Prezentace zvířat na představení Nabucco – Klasika pod hvězdami
6. a 12. 8.	Prezentace zvířat na představení Nabucco – Klasika pod hvězdami

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

19. a 20. 8.	Prezentace zvířat na představení Nabucco – Klasika pod hvězdami
10. 9.	Prezentace zvířat na Bystrckém scuku
11. 12.	Prezentace zoo na Vánočních trzích na výstavišti
23. 12.	Prezentace zoo na Nové radnici v Brně

Datum	Akce pro děti a mládež – interní	Počet akcí/počet účastníků
4. 2.	Umíte se postarat o svého miláčka?	
16. 2.	Přednáška o Kamčatce	
14.–18. 3.	Jarní prázdniny v zoo	
16. 3.	Přednáška o Kamčatce	
16. 3.	Přednáška ke kampani EAZA o primátech (při Stanici mladých přírodovědců)	
30. 3.	Přednáška ke kampani EAZA o primátech (při Stanici mladých přírodovědců)	
11. 4.	Přednáška věnovaná projektu Kura Kura	
12. 4.	Návštěva pacientů z kliniky dětské onkologie	
13. 4.	Přednáška o Kamčatce	
18. 4.	Návštěva dětí z Dětského domova Tereza	
21.–22. 4.	Umíte se postarat o svého miláčka?	
22., 26. a 29. 4.	Narozeninová párty v zoo	
6. a 10. 5.	Narozeninová párty v zoo	
9. 6.	Soutěžní stezka pro I. a II. stupeň ZŠ ke kampani EAZA	
15. 6.	Návštěva dětí z ústavu Kociánka	
15. a 16. 6.	Přednáška o Kamčatce	
4.7.–26. 8.	Příměstské tábory v rámci letních prázdnin	
29. 8.	Návštěva dětí z brněnského Klokánka, zařízení Fondu ohrožených dětí	
4. 10.	Narozeninová párty	
26. a 27. 10.	Umíte se postarat o svého miláčka?	
3. 11.	Návštěva pacientů z Ústavu pro mentálně postiženou mládež Srdíčko	
11. 11.	Narozeninová párty	
7. 12.	Mikulášská besídka pro pacienty z kliniky dětské onkologie	
	Výukové programy pro mateřské školy	5/102
	Výukové programy pro základní školy	87/2714
	Výukové programy pro střední školy	19/551
	Samoobslužné pracovní listy	1606
	Exkurze pro střední, základní a mateřské školy	15/405
	Exkurze pro vysoké školy	18/1002

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Datum	Akce pro děti a mládež – externí
13. 1.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
1. 2.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
1. 3.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
16. 3.	Výjezd s kontaktními zvířaty do Domova důchodců, Mikuláškovo nám.
5. 4.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
1. 6.	Výjezd s kontaktními zvířaty do Dětské nemocnice
7. 6.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
23. 6.	Prezentace zvířat na akci Policie ČR – Železný Empík
1. 11.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis
19. 11.	Prezentace zvířat v Janáčkově divadle
1. 12.	Prezentace zvířat v Ústavu pro mentálně postiženou mládež Srdíčko
6. 12.	Zooterapie a výukové programy ve Speciální škole Elpis

Vítězové soutěžní stezky k Ptačímu dni, který jsme oslavili 1. dubna, žáci Základní školy v Brně na Holzově ulici Kristýna Pokorná, Richard Kolenčík, Lenka Jílková a Jan Franěk / Winners of the "competitive path" made to the Birds day, which we celebrated on April 1st, were students from Brno's primary school on Holzova street
Photo by Pavel Hruška

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Křest dvou žirafích mláďat, která se narodila v září a listopadu 2010, se uskutečnil 7. května 2011. Ředitel zoo Martin Hovorka (vpravo) a ředitel Rádía Petrov Karel Krτίčka ukazují křestní listy: samice dostala jméno Ta-Bita, samec Verst. Svahilská jména navrhla veřejnost při hlasování prostřednictvím sítě Facebook či webové stránky Zoo Brno / The giraffes born on September and November 2010 were christened on 7 May 2011 by Karel Krτίčka, the Marketing Director of Radio Petrov, and Martin Hovorka, the Zoo Director (on the right). The Swahili names Ta-Bita and Verst were selected by the public by a vote carried out on Facebook or on the Brno Zoo website
Photo by Pavel Hruška

Zábavný den pro prarodiče s vnoučaty jsme uspořádali také 7. května. Připravili jsme sedm soutěžních stanovišť a za každý splněný úkol dostali soutěžící prarodiče s vnoučátky razítko do kartičky, kterou obdrželi u vstupu do zoo. Vítězové obdrželi odměnu na posledním stanovišti, na pódiu U Velblouda. Soutěžilo se i ve výtvarné disciplíně - za nejlepší obrázky žirafy dostaly tři děti malý dárek. Součástí programu byl křest dvou žirafích mláďat / Entertaining day for grandparents with grandchildren was hold on May 7th
Photo by Pavel Hruška

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Na Den dětí (1. června) jsme ve spolupráci s Národním divadlem v Brně připravili workshop "Běží liška k Táboru", při němž se děti zábavnou formou seznámily s operou Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky. Pod vedením sbormistra a režiséra se naučily jednu scénu z opery a společně si ji všichni zahráli / On June 1st (Children's day) we arrange a workshop "Běží liška k Táboru" (Fox is running towards Tábor – children song) along with Národní divadlo Brno (Brno National Theatre) in whereat made children acquainted with opera from Leoš Janáček named Příhody lišky Bystroušky (Bystrouška fox adventures) Photo by Pavel Hruška

Žirafa Janette oslavila 22. srpna 2011 desáté narozeniny. Gratulace chovatelů i veřejnosti proběhla v 11 hod. u výběhu Safari. Návštěvníci při té příležitosti vha-zovali do koše narozeninová přáníčka, po jejichž slosování dostali volně vstupenky do Zoo Brno a na prohlídku chovatelského zázemí žiraf. Janette vychovala v Brně dvě svá mláďata, samce Versta, který se narodil v roce 2010, a samičku Julii, narozenou v roce 2006 / Janette, the giraffe, which gave birth and reared two young ones (females), celebrate her tenth birthday on August 22nd Photo by Pavel Hruška

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Dušičky a svátek Všech svatých jsme si v Zoo Brno připomněli 22. listopadu akcí Strašidelná zoo aneb Halloween 2011. V dopoledních hodinách se soutěžilo o nejpovedenějšího ducha, kterého si návštěvníci mohli vyrobit z dýně. Některá díla pak zkrášlila areál zoo. Odpoledne probíhal v kinosále Strašidelný bál, který moderovaly Brněnské písničkové tetiny Klotylda a Matylda. Pro návštěvníky byla připravena také ohňová show. Náročný den jsme zakončili lampionovým průvodem doprovázeným čarodějnicemi / On November 22nd we reawakened All Souls' Day and All Saints' Day by entertainment Scary zoo or Halloween 2011
Photo (3x) by Pavel Hruška

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Soutěž o nejpovednějšího ducha - halloweenská dílna / Competition for the most beautiful spirit

Photo by Pavel Hruška

Oceněné výrobky halloweenské dílny / The best of halloween spirits

Photo by Pavel Hruška

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Rozsvícení vánočního stromu - nová tradice v Zoo Brno

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu proběhlo v roce 2011 v Zoo Brno poprvé. Odehrálo se druhou adventní neděli v novém expozičním areálu Beringie a mělo úspěch. Doufáme, že příští rok i v letech následujících se tato akce opět uskuteční. Návštěvníky mile překvapilo množství atrakcí a pestrý program. Slavnostně vyzdobené kamčatské chalupy nabízely několik stánků s různými pamlsky od jitrnic, jelit, tlačenek a škvarků až po sýry (obr. č. 1), kdo pověsil na vánoční strom vlastnoručně vyrobenou ozdobu, dostal volnou vstupenku do zoo (obr. č. 2). Předvánoční náladu navodily kostýmy herců Divadelního studia „V“ (obr. č. 3), kteří také v jedné z chalup vyprávěli dětem

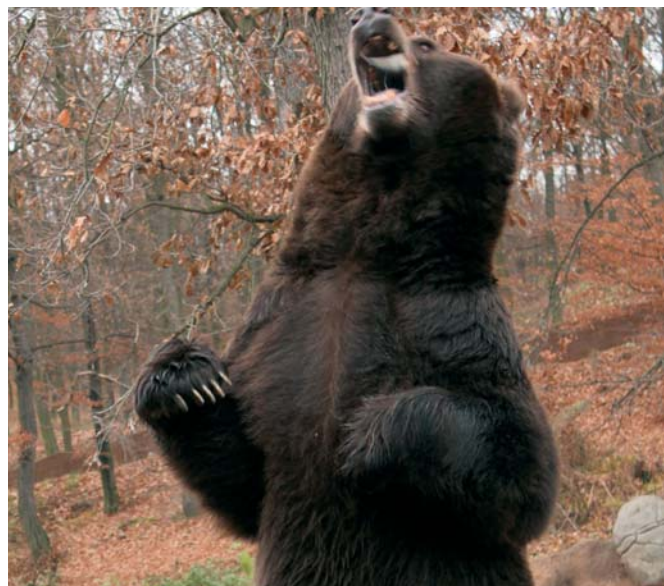
SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

ruské pohádky (obr. č. 4). Na pódiu před vchodem do Beringie se vystřídali Honza Mlčoch alias Karel Gott revival, Dětský sbor Brno (obr. č. 5) a Folklorní soubor Komiňáček. Největším zážitkem však patrně bylo krmení kamčatského medvěda (obr. č. 6). Závěr hudebního pásma gradovalo vystoupení zpěvačky Ilony Czákové. Odpočítání před zažehnutím světel nazzdobeného stromu provedli společně Ilona Czáková, primátor Brna Roman Onderka a ředitel zoo Martin Hovorka.

Lighting the Christmas tree is a new tradition at the Brno Zoo. On the Second Sunday of Advent was held in a festive spirit for the first time in the Brno Zoo. Visitors were pleasantly surprised by many attractions, the most attractive of which was probably a demonstration of bear feeding, a cultural programme and decorating and lighting of a Christmas tree.

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST / LIST OF PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Krmení medvědů při Rozsvícení vánočního stromu se účastnil jen samec Jelizar, samice Kamčatka v té době již trvale zůstávala v doupěti a připravovala se na porod / Feeding of Kamchatka bears by the Lighting of a Christmas tree participated only a male named Jelizar, the female Kamchatka at the time, constantly remained in the den, and prepared for the childbirth

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 500 Kč

Alena Kubíková
Alena Rosendorfová
Aleš Hranický
Amelie, Silvie a Marcelové Schüllerovi
Dělnická mládež, o. s.
Dominik Jánský, Daniel a David Klímovi
Eliáš Tomáš Paseka
Eva Habartová
Eva Janů
Filip Urbánek
Hana Ševečková
Jan Čížek
Jana Matulová
Jana Mešková
Jana Žitňáková
Jiří Bednář
Kateřina Dvořáková
Klára Kubíčková
Ladislav Hlousek
Rodina Lapešova
Lenka Krábková
Linda Ondráčková
Marek Winkler
Markéta Ledvoňová
Maršálkovi
Martin Kozlovský
Rodina Matejova
Michal Šemora
Miloš Kalenda
MUDr. Libor Komínek
Oldřich Kovařík
Pochmurná neděle, zast. panem Žourkem
Radim Rada a Lenka Veselá
Radka Hořínková
Radka Trávníčková
Sjednocená org. nevidomých a slabozrakých
SPŠ při ZŠ TGM Zastávka
Třída 1. C4, Gymnázium Křenová
Třída 2. B4, Gymnázium Křenová
Třída 2. D4, Gymnázium Křenová
Třída 3. B4, Gymnázium Křenová

Králík domácí
Páv korunkatý
Páv korunkatý
Perlička kropenatá
Zebříčka šedá
Páv korunkatý
Želva nádherná
Kožnatka floridská
Rosnička včelí
Želva paprscitá
Rosnička včelí
Rosnička včelí
Želva nádherná
Želva žlutohnědá
Želva čtyřprstá
Papoušek zpěvavý
Rosnička včelí
Želva pavoučí
Zebříčka šedá
Osmák degu
Páv korunkatý
Osmák degu
Páv korunkatý
Rosnička včelí
Želva paprscitá
Rosnička včelí
Kakariki rudočelý
Rosnička včelí
Perlička kropenatá
Rosnička včelí
Piraňa
Piraňa
Hrdlička chechtavá
Osmák degu
Želva zelenavá
Želva ostnitá
Želva paprscitá
Piraňa
Želva uhliřská
Želva nádherná
Piraňa

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Třída 3. D4, Gymnázium Křenová
Třída 7. A8, Gymnázium Křenová
Václav Psota
Veterin. klinika Axa, zast. MVDr. Ivou Packovou
žáci ZŠ Újezd u Brna, tř. 7. A
ZŠ Zbraslav, 5. třída

Páv korunkatý
Agapornis Fišerův
Rosnice siná
Želva uhlířská
Agapornis Fišerův
Želva pavoučí

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 2000 Kč

Alena Tomalová
Aleš Váša
Dagmar Pýšová
Dana Navrátilová
Dana Pohanková
Danuše Doubková
David a Jana Mahovští
Eva a Jakub Škamradovi
Fajmonovi
Hana a Radomír Hanákovi
Hana Novotná
Helena Sýkorová
Hornáková Miluše
Jan a Radan Lancouchovi
Jan Humpolíček
Jana Buršíková
Jana Haičmanová
Jarmila Kafoňková
Jaroslava Pochmonová
Jitka Kotzianová
Jiří Dvořák
Jitka Křížová
Jolana Navrátilová
Josef Přibyl
Katka a Miloš Fojtovi
Klokánek FOD, pro okamžitou pomoc
Květoslav a Kristýna Reinhardovi
Lenka Boháčková
Lucie Strnadová
Marek Tichý
Markéta Kopečná
Martin Koudelka
Martin Michalko
Milan Müller a kamarádi
Miloš Bajer

Ara zelenokřídlý
Vasa velký
Ostralka štíhlá
Ara ararauna
Želva uhlířská
Leguán madagaskarský
Anolis rytířský
Manja Rothschildova
Želva pavoučí
Ara zelenokřídlý
Leguán madagaskarský
Papoušek šedý – žako
Kachnička mandarínská
Klokánek králíkovitý
Želva paprscitá
Vasa velký
Ara ararauna
Kachnička mandarínská
Leguánek ostnitý
Liška polární
Kachnička mandarínská
Psoun prériový
Leguán madagaskarský
Klokánek králíkovitý
Kachnička mandarínská
Klokánek králíkovitý
Želva ostnitá
Ibis posvátný
Ovce domácí - kamerunská
Želva pardálí
Želva čtyřprstá, želva nádherná, želva pavoučí
Ara marakana
Papoušek šedý – žako
Eklektus různobarvý
Želva žabohlavá

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

MŠ Pastelky, zaměstnanci a děti
MŠ při FN Černopolní
Pavel Kvarda
Pavel Nehyba
Pavla a Igor Čížmářovi
Petr Krejčířík
Petr Macháček
Rádio Petrov 103,4 FM, Brno
Radka a Mirek Chudáčkovi
Radmila Řehulková
Richard Viduna
Rodina Mityskova
Romana a Filip Hauserovi
Sekunda B, Gymnázium Brno-Řečkovice
Simona Pospíšilová
Soňa Matulová
Soňa Polišenská
SR při ZŠ nám. 9. května
Svatava Kubešová
Sylva Posádková
Třída 1. E4, Gymnázium Křenová
Třída 2. C4, Gymnázium Křenová
Třída 3. A6, Gymnázium Křenová
Třída 3. C4, Gymnázium Křenová
Veronika Bartoňková
Veronika Galová a Jiří Luska
VesKa, s. r. o., Brno
Vítězslav Pospíšil
Zdeněk Nedoma
Zdeňka a Eva Štěpánkovy
ZŠ Břeclav
ZŠ Gajdošova – tř. 4. B
ZŠ Horácké náměstí – tř. 1. B
ZŠ Tišnov, 8. A – pí uč. Komprsová
Alice Hrdličková
Aneta a Juliánka Hartmannovi
Anna a Jiří Lefnerovi
Anna Venhudová
Byznys servis, s. r. o.
Centrum Ráček
David Pantůček
Drahomíra a Luděk Fadrhoncovi
Emil Koza
Eva a Adam Vavříkovi

Psoun prériový
Ara marakána
Želva paprsčitá
Vousivka žabohlavá
Ara ararauna
Psoun prériový
Bazilišek zelený
Eklektus různobarvý
Klokánek králikovitý
Kočka pouštní
Leguán madagaskarský
Psoun prériový
Klokánek králikovitý
Klokánek králikovitý
Anolis rytířský
Leguána kubánského
Amazoňan modrobradý
Piraňa
Orlície bornejská
Želva pardálí
Klokánek králikovitý
Psoun prériový
Bazilišek zelený
Klokánek králikovitý
Psoun prériový
Psoun prériový
Hrdlička chechtavá
Klokánek králikovitý
Vasa velký
Klokánek králikovitý
Psoun prériový
Leguán madagaskarský
Papoušek šedý – žako
Želva pardálí
Surikata
Kulan
Vlk arktický
Bobr kanadský
Kočka pouštní
Surikata
Klokan Bennettův
Kočka pouštní
Kočka pouštní
Sovice sněžná

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Eva Cejnarová
Eva Drozdová
Figure Skating Club, Brno
Filip Nový
Gymnázium Křenová – tř. 1. B4
Hana a Martin Hromadovi
Hana Mašlanová
Helena Forštová
IC, ÚK a Ediční středisko Mendelovy univerzity
Ilja Kalášek
IMI Norgen cz/Interní logistika
Ing. Pavel Hanzl - Ajdul
Irena Hamtilová
Ivana Langerová
Jana Forštová
Jindra Čurdová
Jiří Komínek
Jiří Kostelník a Lucie Benešová
Jitka Babáková
Jitka Bahulová
Kamil a Pavla Smolovi
Karolína Kasparová
Karolína Vorálková
Kateřina Hloušková
Klienti Domova pro seniory, Mikuláškovo nám.
Kvarta B, Gymnázium Integra, Brno
Ladislava Hradilová
Lucie Zumrová, Ph.D.
Ludmila Šrotířová
Maloobchodní síť Brněnka, spol. s r. o.
Marie Hutáková
Martin Adamčík
Megabooks CZ, spol. s r. o.
Miroslav Šišák
Molex B.V.
Nikol Pantůčková
Obecně prospěšná společnost Gybo
Oddělení lékařské genetiky FN Brno
Ondřej a Vendula Mackovi
Pavel Hutař
Pavla a David Staří
Petr Kotačka
Přírodní prostředky Organic, zast. Leopoldem Sobotkou
Radka a Aleš Veverkovi

Nestor kea, papoušek šedý - žako
Kočka pouštní
Klokan Bennettův
Kakadu bílý
Lemur běločelý
Osmák degu, psoun prériový
Tamarín žltoruký
Kulan
Liška polární
Amazonán modrobradý
Bobr kanadský
Lemur běločelý
Kočka pouštní
Surikata
Klokan Bennettův
Pekari bělohavý
Ostralka štíhlá, čukvala zavalitá
Klokan Bennettův
Vlk arktický
Kotul veverovitý
Lemur běločelý
Klokan Bennettův
Jeřáb mandžuský
Ovce domácí - kamerunská
Ara ararauna - Edík
Liška polární
Bazilišek zelený, dvojazyčník haitský
Tapír jihoamerický
Sovice sněžní
Kajmanek trpasličí
Surikata
Lama alpaka
Vlk arktický
Surikata
Bobr kanadský
Nosál červený
Surikata
Ratufa cejlonská, jespák bojovný
Kotul veverovitý
Bobr kanadský
Kakadu palmový
Hroznýš duhový
Ovce domácí - Jákobova
Ratufa cejlonská

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Reisswolf, s. r. o.
ŠD při ZŠ Úvoz
SOS a SOU strojírenské a elektrotechnické
SPŠ při ZŠ TGM Zastávka
Štěpán Štarha
Studenti PdF MU, obor učitelství přírodopisu,
1. ročník, zast. Ing. Helenou Jedličkovou
Susan Hamadehová
Trdelnik.com, zast. Ing. Radkem Lukou
Třída 1. D4, Gymnázium Křenová
Věra Bedřichová
Veronika Šišáková
Veter. klinika Axa, zast. MVDr. Irenou Packovou
Viktorie Scholasterová
Vladěna Obrová
Vladimír Škoda
ZŠ Gajdošova
ZŠ Křivánkovo nám., Brno
ZŠ Laštůvkova
ZŠ Tuháčkova, třída 9. A
ZŠ Vejrostova
ZŠ Zeiberlichova
Vranováček – Junior, Dům dětí a mládeže
Občanské sdružení Abanico
Krojovaná skupina Komíňáček
Brněnské písničkové tetiny Kloutylda a Matylda

Vlk arktický
Lemur běločelý
Vlk arktický
Tamarin žlutoruký
Moták pochop
Mara stepní, lama alpaka,
jelen milu, nosál červený
Vlk arktický
Kulan
Liška polární
Surikata
Aguti Azarův
Kočka pouštní
Kapybara
Lama vikuňa
Kalous ušatý
Vlk arktický
Anakonda velká
Anakonda velká, korela chocholatá
Tamarin žlutoruký
Klokan Bennettův
Želva pardálí
Emu hnědý
Surikata
Surikata
Koza kamerunská

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 10 000 Kč

Diana Wiczorková
Drakas, s. r. o., zast. Jiřím Němečkem
Jan Kmuníček
Jana Řepa Kučerová
Jiří Sýkora
Mgr. Stanislava Štencová
Miroslava Rychtecká
MT+M Ltd.
PPG Industries Czech Republic, s. r. o.
Rafaela Šimková
Revmacentrum MUDr. Mostera, s. r. o.
Roman Onderka
Vladimír Kendík
ZŠ J. Babáka
ZŠ Tuháčkova, kolektiv žáků
ZŠ, ZUŠ a MŠ Lomnice, zast. M. Zhořovou

Ratufa cejlonská, vlk arktický, psoun prérivový
Nosál červený, psoun prérivový
Tapír jihoamerický
Tapíra jihoamerického
Orel kamčatský
Vlk arktický, liška polární
Jaguarundi
Jaguarundi
Zebra Chapmanova, eklektus různobarvý
Ovce domácí - Jákobova, koza kamerunská
Dželada
Orel východní
Vlk arktický
Lama alpaka
Liška polární, surikata
Vlk arktický

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Zuzana Malaníková
Judo SK Královo Pole, o. s.
Divadlo Koráb
Taneční divadlo Mimi Fortunae
Luboš Cvilínek

Puštík obecný
Rosomák sibiřský
Pavián anubi, kakadu palmový, papoušek žako
Pakůň modrý
Bizon americký

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 20 000 Kč

Faster CZ, spol. s r. o.

MUDr. Lenka Doležalová

Šimek 96, spol. s r. o.
VAFR, spol. s r. o.
ZŠ Rosice

Country and western Noví Kaskadéři
Gratcl, s. r. o. – voda, topení, plyn

Lemur běločelý, kakadu palmový,
lama vikuňa, majna Rotschildova, surikata, páv korunkatý
Kakariki rudočelý, lemur běločelý,
ratufa cejlonská, nosál červený, sovice sněžní, tapír jihoamerický
Mara stepní, lama alpaka, surikata, želva paprscitá
Kočka pouštní, rys kanadský, orl kamčatský
Páv korunkatý, klokánek králíkovitý,
ara zelenokřídlý, labuť koskoroba, rys kanadský
Zebra Grévyho
Takin indický

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 50 000 Kč

KVV ČSSD Jihomoravského kraje
Přemysl Veselý, stavební a inženýrská činnost, s. r. o.
Arktida, s. r. o.

Surikata
Šimpanz, sokol stěhovavý
Medvěd lední

PŘÍSPĚVATELÉ NA CHOV DO 500 Kč

Anna Venhudová
Dagmar Prchalová
Erik Měkynka
Ilona Mihulová
Jana, Tomáš a Jesynka Pavelkovi
Jiří a Zuzana Liškovi
Josef Šprojcar
Kristýna Pížová
Kristýna Veselá
Lenka Navrátilová
Lucie Polednová
Magda Fišerová
Martina Šedová
Martina Vítková
Michaela Šindelářová
Milan Jaroš
Monika Pelcová a Filip Přidal

Liška polární
Papoušek šedý - žako
Kalous ušatý, surikata
Levhart cejlonský
Vlk arktický
Liška polární
Želva pavoučí
Psoun prériový
Nosál červený
Kakariki rudočelý, medvěd lední
Bizon americký
Rosnička včelí
Aguti Azarův
Kočka pouštní
Lachtan jihoafrický
Kočka pouštní
Kočka pouštní

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Novomanželé Popelkovi
Rodina Štrosova
Roman Růžička
Vojtíšek a Hynek Vystrčilovi

Aguti Azarův
Pštros dvouprstý
Lachtan jihoafrický
Medvěd lední

DO 2000 Kč

Skautské středisko A je to!, dívčí oddíl Berušky, zast. M. Tlachovou
Alena Sýkorová
Andrejka Chocholáčová
Dagmar a Jiří Kuncovi
Dagmar a Radomír Bortlovi
Dominika Křenková
Hana a Jindřich Tůmovi
Ivana Kuzmiaková
Jakub Špiřík
Jana Bartíková
Jiří Povolný
Josef Jonáš
Klára a Hana Škopkovi
Ladislav Krupica
Lucie a Vlastimil Potůčkovi
Marek Pernička
Marek Vašíček
Markéta Gorčíková-Pouliková
Martina Snozová
Milan Vrzal
MŠ Bílovice nad Svitavou
MŠ Na kopečku u zvonečku
MŠ Studánka, zast. Janou Zrostovou
MUDr. Jana Novosadová
Naděžda Formánková
Novomanželé Ševelovi
Ondřej Burian
Oriflame – Eva Ludvová
Pavčina Plašilová
Petr a Květa Látalovi
Pracovníci Povodí Moravy, s. p.
Rodina Chrástova
Sabina Šelleová
Školní družina při ZŠ Novoměstská
Soňa Ottová
Tomáš Gabriel
Václav Kundera
Vendula Hübnerová

Liška polární
Klokán Bennettův
Kůň domácí
Surikata
Jaguarundi
Vlk arktický
Levhart cejlonský
Kočka pouštní
Medvěd lední
Medvěd lední
Kachnička mandarínská, tygr sumaterský
Surikata
Hoko červený
Rosomák sibiřský
Šimpanz
Surikata
Kaloň plavý
Výr velký
Surikaty
Puštk obecný
Lemur běločelý
Medvěd kamčatský
Klokán Bennettův
Sovice sněžní
Sovice sněžní
Kapybara
Vlk arktický
Surikata
Psoun prériový
Ostralka štihlá
Psoun prériový
Mara stepní
Žirafa síťovaná
Klokánek králíkovitý
Sovice sněžní
Klokán Bennettův
Vlk arktický
Kosman zakrslý

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Vlasta Plochová
Vojtěch a Alena Wichovi
ZŠ Donovalská, třída 4. A
ŽVS Vesna, o. s.

Kočka pouštní
Lama vikuňa
Rosomák sibiřský
Tamarín žlutoruký

DO 5000 Kč

Eva Heplerová
Gabriela Brázdová
Hana a Jakub Schneiderovi
Helena Nekvapilová
Jaroslav a Jiřina Vaňatkovi
Petra Cibulková
Roman Štěpánek
SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické
Stanislav Strubl
Tomáš Chaloupka
Žáci 1. třídy ZŠ Pramínek
Žirafka Brentwood, s. r. o., dětská obuv
ZŠ Kanice

Kapybara, čukvala zavalitá
Žirafa síťovaná
Jaguarundi
Kakadu růžový
Sovice sněžní
Sob polární
Psoun prériový, ara zelenokřídlý
Surikata
Leguán madagaskarský, tygr sumaterský
Kozorožec sibiřský
Kotul veverovitý
Žirafa síťovaná
Tygr sumaterský

DO 10 000 Kč

SuperVyprodej.cz
ZŠ Masarova

Psoun prériový, pštros dvouprstý, mara stepní, tygr sumaterský
Tygr sumaterský

JINÝ ZPŮSOB PODPORY

DO 10 000 Kč

Účastníci socializačních kurzů pro štěňata při Veterinární klinice Axa
Soudal, tmely a laky

DO 50 000 Kč

Arktida, spol. s r. o.
TOI TOI sanitární systémy
AVG – podporuje lamy i zkušené uživatele
Integra, a. s. – krmení pro zvířata
Anet – Advanced Network Tech., s. r. o.
Advokátní kancelář JUDr. Hana Klusáčková

DO 100 000 Kč

Unilever CZ – příspěvek na projekt Kura Kura

Zoologická zahrada města Brna,

příspěvková organizace
(zřizovatel: Statutární město Brno)
U Zoologické zahrady 46
635 00 Brno
tel.: 546 432 311
fax: 546 210 000
e-mail: zoo@zoobrno.cz
www.zoobrno.cz

Otevírací doba:

listopad až únor 9–16 hod.
březen a říjen 9–17 hod.
duben až září 9–18 hod.

Vstupné:

dospělí 100 Kč
rodinné vstupné (2 dospělí + 2-3 děti 3-15 let) 270 Kč
senioři, děti od 3 do 15 let, studenti, držitelé průkazu ZTP 70 Kč
děti do 3 let, ZTP/P, doprovod skupiny (1 osoba na 10 osob) zdarma

Výroční zpráva Zoo Brno, 2011

Vydala: Zoologická zahrada města Brna
Editor: Bc. Eduard Stuchlík
DTP: Ledok, spol. s r. o.
Fotografie (pokud autor není uveden): Eduard Stuchlík
První strana: orlí kamčatští
Poslední strana: mládě jaguarundi
Potisk CD: orlí kamčatští

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA MĚSTA BRNA

příspěvková organizace
zřizovatel: Statutární město Brno

U Zoologické zahrady 46, 635 00 Brno
tel.: 546 432 311, fax: 546 210 000

e-mail: zoo@zoobrno.cz
www.zoobrno.cz